POȘTA REDACȚIEI

REUNIUNEA C.I.E.S.

Alexandru Duță, Galați. A VII-a reuniune a Consiliului interamerican economic și social, încheiată la 20 septembrie și desfășurată în Panama, a fost considerată de toți observatorii politici drept „istorică", atît prin importanța problemelor dezbătute, cît și prin modul în care statele latino-americane și-au exprimat opiniile vizînd o completă suveranitate economică. În primul rînd, participarea la reuniune a fost masivă : 22 de țări latino-americane plus Statele Unite. Dezbaterile au fost dominate, cum era de așteptat de altfel, de recentele măsuri economice inițiate de guvernul nord-american. Față de aceste măsuri, reuniunea a aprobat în unanimitate (mai puțin abținerea Statelor Unite) o rezoluție pentru apărarea Americii Latine. De altfel în seara zilei de 16 septembrie a fost pus la punct un document unic, elaborat de șapte delegații latino-americane (Argentina, Brazilia, Mexic, Costa Rica, Uruguay, Chile, Barbados), document care, prezentat Statelor Unite, protesta împotriva măsurilor economice restrictive adoptate de Washington.

Reuniunea C.I.E.S. din Panama avea drept scop principal analizarea rezultatelor ultimului deceniu și pregătirea următorilor zece ani ai „Alianței pentru Progres".

Dezbaterile despre această problemă vor continua (sau vor începe mai precis) într-o altă reuniune C.I.E.S., care urmează să se desfășoare la Washington, în luna decembrie. Evident, dacă evoluția situației monetare și comerciale mondiale nu va aduce pe prim plan alte probleme urgente legate de dezvoltarea economică a statelor de la sud de Rio Grande.

TRANSFER DIN OKINAWA

M. Iordache, București. 1. Retragerea din Okinawa, de către autoritățile militare americane a gazelor toxice depozitate în anii de după încheierea ultimului război mondial, retragere începută în urma semnării, la 17 iunie, a tratatului de retrocedare a arhipelagului, s-a încheiat la 9 septembrie. În depozitul de la Chibana se aflau 13 243,7 tone de gaze toxice care au fost transportate în insula Johnston, situată în mijlocul Oceanului Pacific. După retragerea ultimelor cantități de gaze depozitate la Chibana, autoritățile nipone locale au inspectat zona pentru confirmare. În imagine : Chobyo Yara (cu pălărie), șeful executiv al guvernului din Ryukyu, asistînd la desfășurarea ultimei faze a transferului. 2. Într-adevăr, ministrul sănătății al Japoniei a anunțat la începutul lunii septembrie că în această țară există 339 persoane a căror vîrstă depășește o sută de ani (din care 269 femei). Persoana cea mai vîrstnică este o femeie, Tomi Umeda, născută în 1863. 3. Există intenția ca o parte a Expoziției Osaka '70 să fie redeschisă. Se intenționează de asemenea redeschiderea, în martie viitor, a holului Expoziției, a pavilionului artelor, a pavilionului oțelului și a pavilionului guvernului japonez. Se speră chiar într-un număr de 30 000 de vizitatori zilnic.

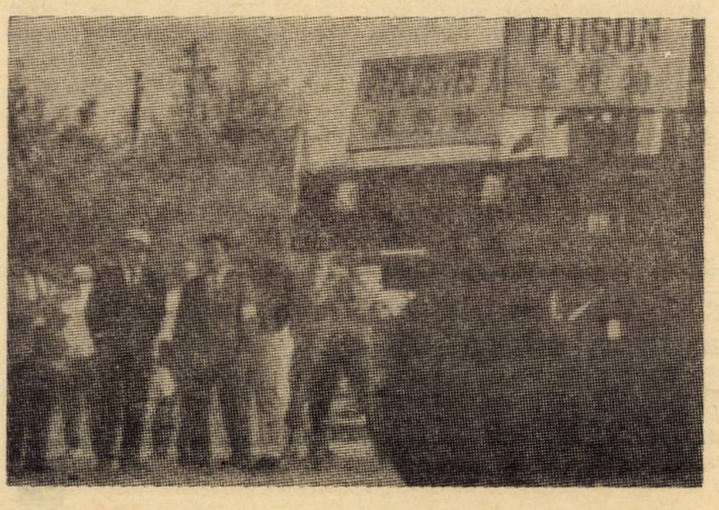

IMPORTANT!

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru trim. IV 1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitate în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de :

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

G. Valeriu, Giurgiu. Printre persoanele pe care președintele Nixon le-a desemnat pentru a forma delegația americană la cea de-a XXVI-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., se află într-adevăr Charles Diggs, democrat din Michigan ; Arthur Fletecher, adjunct al secretarului muncii, (ambii, personalități de culoare) ; și Alan Shepard, primul cosmonaut american, comandantul navei „Apollo 14".

N. Stamate, Ploiești. 1. Prințul moștenitor al Japoniei este Aki Hito. 2. Regele Constantin al Greciei locuiește în Italia din decembrie 1967, fără să fi intervenit pînă acum vreo reglementare a situației sale cu autoritățile de la Atena. În prezent, Grecia are un regent.

W. Alexandru, Galați. 1. Nu există nici o legătură de rudenie între actualul regent din Grecia și regele Constantin. 2. O mare parte din șefii statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite au fost prezenți la sesiunea jubiliară de anul trecut. 3. Vă sugerăm să vă adresați Crucii Roșii Române în legătură cu ultima dv. întrebare.

Virgiliu Zbăganu, București. Despre epilogul procesului de la Burgos am scris în nr. 50, 51 și 52 din 1970. Nu avem informații mai noi despre organizația despre care ne întrebați.

JEAN BERTIN

Vasile Marcu, București. 1. Inventatorul francez al aerotrenului, Jean Bertin (în fotografie) s-a născut în 1918, a studiat dreptul și politehnica și a devenit inginer, după urmarea cursurilor Școlii superioare de aeronautică. În 1956 a înființat societatea de studii (în acest domeniu) „Bertin et Cie", în 1967 a devenit membru al Consiliului progresului industrial, iar în mai a.c. președinte al Societății aerotrenului. Jean Bertin e cunoscut, într-adevăr, pentru mai multe lucrări științifice, între care motoarele cu pistoane speciale, aparatele de reducere a zgomotului pentru motoarele avioanelor cu reacție, deviatorul de jet pentru avioanele cu reacție etc. Pentru invenția aerotrenului, Jean Bertin a fost recompensat cu un premiu de Academia de Științe. 2. În Marea Britanie, circulația rutieră se desfășoară încă pe stînga. E posibil ca modificări ale acestui sens să aibă loc într-un viitor apropiat, probabil în urma aderării Marii Britanii la Piața comună, dar nu se știe încă nimic precis. Există însă și păreri potrivit cărora adaptarea sensului circulației britanice la cel „european" ar determina cheltuieli uriașe. Nelson Mills Baldwin, secretarul general al Royal Automobile Club, a declarat că schimbarea semnelor de circulație și producerea unor automobile de alt tip ar necesita peste un miliard de lire sterline.

POȘTA REDACȚIEI

LEGĂTURI CU CIVILIZAȚII EXTRATERESTRE

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. Nivelul atins astăzi de radioastronomie poate permite stabilirea unor legături cu civilizații extraterestre. Aceasta este, de altfel, părerea mai multor oameni de știință, între care amintim pe unul din ultimii care au făcut asemenea declarații — dr. Carl Sagan de la Centrul de cercetări radiofonice și spațiale al Universității Cornell din Statele Unite. Savanții sovietici au creat în scopul captării undelor radioastronomice un aparat special care funcționează cu gama de unde de un centimetru și un decimetru ; în acest fel se pot distinge zgomotele din galaxie. Inițial au fost observate zece stele ale galaxiei noastre ale căror caracteristici sînt apropiate de ale sistemului nostru solar. Concomitent s-a încercat descoperirea unor impulsuri de scurtă durată, care ar putea semnala existența unor civilizații extraterestre, dar rezultatele nu au fost cele așteptate. Tentative asemănătoare au loc și în alte state ale lumii. În S.U.A., există un program denumit „Ciclop" prin care se speră stabilirea unor contacte cu civilizațiile extraterestre. Inițiatorii programului susțin că e necesară mai întîi crearea unui sistem gigant capabil să lucreze cu microunde.

Iosif Suth, Cluj. Hotărîrea de a se întrerupe relațiile diplomatice și comerciale cu Cuba a fost luată în cadrul O.S.A. la 26 iulie 1964. Despre evoluția voturilor în problema restabilirii drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze în O.N.U. vă sugerăm consultarea nr. 48 din 1970.

DUPĂ „APOLLO-17", „APOLLO-18" ?

Șt. Ion, Caracal. S-a stabilit într-adevăr și componența ultimului zbor spre Lună din cadrul programului „Apollo", cel al navei spațiale „Apollo-17". Pentru lansarea din 19 decembrie 1972 se vor pregăti Jack Schmitt (primul om de știință care va coborî pe Lună), Eugen Cernan (comandantul navei) și Ronald Evans (pilotul navei-mamă). Se știe că N.A.S.A. a anunțat cu multă vreme în urmă că ultimele trei zboruri „Apollo" din programul inițial (care cuprindea 20 de lansări) au fost suspendate. Există însă în ultimul timp și opinii potrivit cărora n-ar fi exclus ca zborului „Apollo-17" să-i urmeze un altul. La această supoziție a contribuit, se pare, în mare măsură, succesul ultimei aselenizări. Acest zbor „Apollo-18" ar fi totuși diferit de cele dinainte, deoarece astronauții nu vor coborî pe Lună ci se vor mulțumi cu survolarea polilor satelitului nostru natural, timp de aproximativ o săptămînă. La N.A.S.A. s-a anunțat că, deocamdată, zborul „Apollo-18" nu se află decît în stare de proiect și, înainte de a se lua o hotărîre definitivă, vor fi necesare studii aprofundate.

SARTRE ȘI BEAUVOIR INCULPAȚI

D. Stănescu, București. Într-adevăr, în a doua jumătate a lunii septembrie, cunoscuții scriitori Jean-Paul Sartre și Simone de Beauvoir au fost obligați să apară în fața tribunalului pentru a răspunde unor acuzații. Simone de Beauvoir conduce revista „L'Idiot international" în care, în urmă cu cîteva luni, au apărut două interviuri cu avocatul Denis Langlois, autorul cărții „Dosarele negre ale poliției franceze" (pentru cartea respectivă autorul a fost la rîndul său inculpat), interviuri în cadrul cărora s-au formulat atacuri la adresa metodelor pe care le folosește. Jean-Paul Sartre, interogat imediat după Simone de Beauvoir, era inculpat în legătură cu unele articole apărute în „La Cause du peuple" și „Tout", în care de asemenea sînt atacate poliția și administrația penitenciară.

Stelian Cojocaru, București. În Convenția din 1958 de la Geneva, în legătură cu marea teritorială, se hotăra că statele care nu au ieșire la mare au dreptul de a avea o flotă maritimă comercială care să ancoreze în porturile altor state.

Theodor Popa, com. Hălchiu, jud. Brașov. Vă mulțumim pentru aprecierile privind articolele publicate în revista noastră. Citățm dintre șefii de state în vîrstă de peste 80 ani : președintele Republicii Malgașe, împărații Etiopiei și Japoniei, regele Suediei etc. În cadrul rubricii „Profil" publicăm biografiile unor oameni de stat sau personalități de prim rang ale vieții politice internaționale.

N. Basarab, Bîrlad. Vă mulțumim pentru scrisoarea trimisă revistei și pentru propunerile pe care le faceți. Vom avea în vedere tratarea unor teme din cele amintite de dv.

MARI AFACERI CU DROGURI

Leon Iancovici, Craiova. Vă putem oferi cîteva exemple de mari afaceri cu droguri descoperite în ultimii ani în diferite țări. 9 octombrie 1964 — poliția franceză descoperă o sută de kilograme de heroină în vila lui Joseph Cesari, lîngă Marsilia. Poliția a găsit în vilă și un laborator de preparare a drogurilor. 17 februarie 1967 — descoperirea a o sută de kilograme de heroină tot la Marsilia. 28 iunie 1968 — descoperirea a o sută unsprezece kilograme de heroină pură la New York în mașina lui Jacques Bousquet care a recunoscut că în trei ani a trecut clandestin șapte sute treizeci kilograme de heroină. 29 mai 1971 — descoperirea a nouăzeci de kilograme de heroină la San Juan de Portorico în mașina lui Jean Joseph Tonarell (mașină închiriată cu cîteva luni înainte în Franța). 4 iunie 1971 — descoperirea a o sută unsprezece kilograme de heroină în posesia unui vînzător de portocale din Valencia. 19 septembrie 1971 — descoperirea a nouăzeci de kilograme de heroină la New York.

Gh. Ursu, Bacău. 1. După cum știți, s-a anunțat oficial că vor avea loc alegeri generale în Argentina în martie 1973, urmînd ca instalarea noului președinte să se desfășoare în mai același an. Există, însă, într-adevăr, și supoziții potrivit cărora n-ar fi exclus ca alegerile să aibă loc mai curînd. În acest sens, ministrul de interne argentinian a afirmat, recent, că e posibil ca alegerile să fie avansate, în decembrie 1972, precizînd, totodată, că o asemenea modificare n-ar depinde decît de organizarea partidelor politice. 2. Informația dv. este adevărată : petrolul venezuelan se vinde și pe piața europeană. Astfel, buletinul „Petroleo Inter-americano" scrie : „În ciuda prețului de producție mai ridicat în Venezuela (0,42-0,49 dolari pe baril, față de 0,12 dolari pe baril în Iran), petrolul brut venezuelan livrat la Rotterdam marchează actualmente un avantaj cifrat între 0,05 și 0,25 dolari pe baril față de petrolurile comparabile din emisfera occidentală". Acest avantaj se datorează mai mult cheltuielilor maritime favorabile Venezuelei, decît creșterii prețurilor impuse de țările arabe în tratativele cu companiile petrolifere.

E. Victor, Craiova. Vom avea în vedere propunerea dv. în legătură cu Birmania.

Gh. Sima, Turnu-Severin. 1. Există o convenție internațională asupra petrolierelor, care a fost creată după accidentul „Torrey Canyon" din martie 1967. Potrivit acestei convenții, orice stat poate lua măsurile pe care le consideră necesare în afara apelor sale teritoriale, împotriva navelor petroliere care amenință poluarea mării. 2. Președintele partidului Komeito din Japonia este Yoshikatsu Takeiri. Atentatul împotriva sa a avut loc la 21 septembrie. Urmările atentatului nu sînt grave. 3. Următoarea etapă a negocierilor SALT va începe în luna noiembrie la Viena.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1. Telefon 17.60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55. Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

Abonamentele pentru străinătate : prin I.C.E. „Libri", Calea Victoriei nr. 126, căsuța poștală 134—135. Telex 225

C. P. C. S.

STOFA DE CARE AVEȚI NEVOIE SE NUMEȘTE

DOROBANȚUL

realizează

stofe fine din lînă pură,
și din fibre poliesterice teron
în amestec cu lînă sau
cu celofibră
O GAMĂ VARIATĂ DE ȚESĂTURI
ȘI CULORI PENTRU COSTUME ȘI ROCHII

FABRICA TEXTILA PLOIEȘTI — DOROBANȚUL

CENTRUL DE LIBRĂRII BUCUREȘTI
str. Lipscani nr. 26
tel. 15 56 76

CARTEA PRIN POȘTĂ LA DOMICILIU

Librăriile din București:

ACADEMIEI –
Calea Victoriei nr. 27
sect. VI, tel. 14.08.50

M. SADOVEANU –
Bd. G-ral Magheru nr. 6-8
sect. I, tel. 12.49.53

expediază la domiciliu cărți
din toate domeniile științei și tehnicii,
literatură beletristică, albume, lucrări de artă,
manuale universitare

Plata se face cu numerar
sau prin virament

La cerere se trimit și cataloage
cu liste de cărți de specialitate

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

Nr. 42 14 octombrie 1971

DOSARUL DEZARMĂRII ÎNTRE DOUĂ DEZBATERI

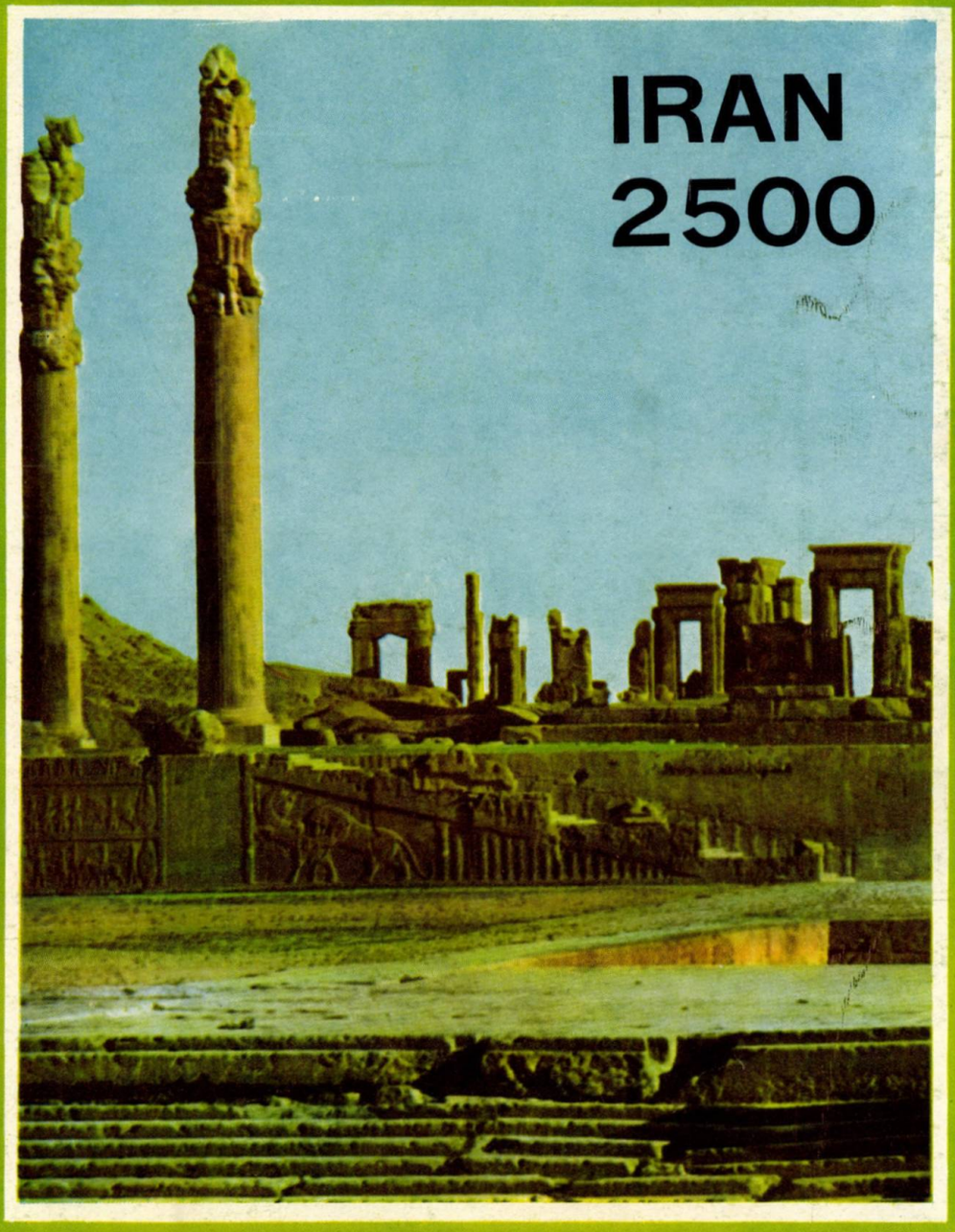

A dispărut un Caravaggio

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

1

2

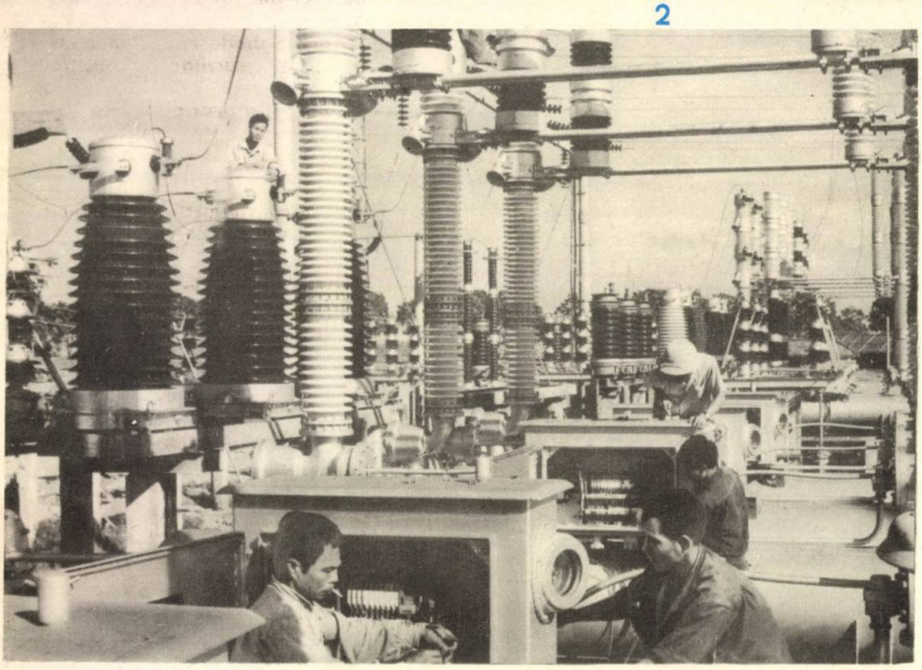

3

4

1

U.R.S.S.

Pe malul Kamei, in R.S.S.A. Tătară, a inceput construcția unei mari uzine de automobile care urmează să producă in 1974

2

R. P. BULGARIA.

EC-8501, noua mașină electronică de calcul realizată la Institutul de cercetări științifice și tehnice din Sofia

3

R. D. VIETNAM.

In cadrul dezvoltării rețelei energetice se lucrează la asamblarea unei linii de 110 Kv.

4

R.S.F. IUGOSLAVIA.

Velenje, o mică localitate din bazinul minier cu același nume, a căpătat in ultima vreme fizionomia unui oraș modern

LUMEA

Nr. 42 (416) 14 octombrie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

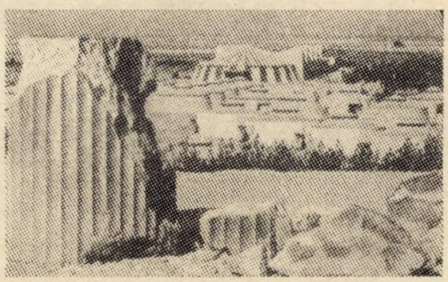

LA TEHERAN, SHIRAZ ȘI PERSEPOLIS, pe străvechiul pămînt al Iranului, aflat astăzi într-un proces complex de dezvoltare și modernizare, se celebrează în aceste zile, în prezența a numeroși șefi de state și guverne, a unor personalități științifice și culturale din întreaga lume, împlinirea a 2500 de ani de la întemeierea statului persan. Prezența, printre oaspeții de onoare, a președintelui Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marchează un nou și important moment în cronica legăturilor de prietenie și colaborare româno-iraniene (pag. 2)

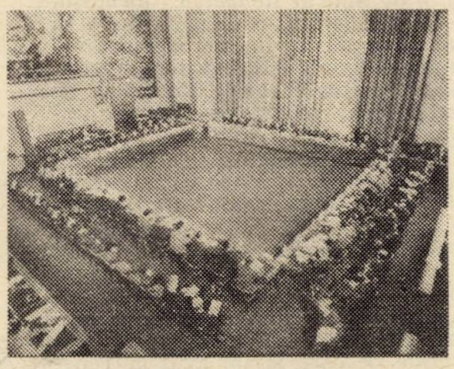

RECENT S-A ÎNCHEIAT LA GENEVA o nouă rundă a negocierilor din cadrul Comitetului pentru dezarmare. Care au fost obiectivele centrale ale acestor negocieri și cum poate fi apreciat bilanțul lor pe anul 1971 ? În ce stadiu se află „dosarul dezarmării" în momentul cînd vasta sa problematică urmează a fi transferată spre examinare celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.? În ce constă poziția de principiu și propunerile concrete ale României prezentate de delegația noastră în Comitetul de la Geneva? (pag 16)

CONSOLIDÎND POZIȚIILE social-democraților (care au obținut majoritatea absolută), marcind continuarea „deplasării spre stînga" a corpului electoral vest-german, scrutinul din landul Bremen a temperat totodată combativitatea opoziției creștin-democrate, al cărei recent Congres de la Saarbrücken nu a reușit de altfel să aplaneze divergențele și disensiunile interne din cadrul partidului (pag. 19)

STARE DE ALARMĂ în muzeele și galeriile de artă din Occident. În ultima vreme se înregistrează o adevărată escaladare a furturilor de tablouri, sculpturi, gravuri, desene. Aproape fiece artist reputat, clasic sau contemporan, figurează pe lista „victimelor". Unele lucrări sînt recuperate, altele reapar după cîțiva ani în colecții particulare. Care sînt cauzele și consecințele acestui fenomen ? Cum operează „mafia operelor de artă" ? (pag. 25)

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII

„O politică de pace și colaborare internațională" (Apariția în Japonia a unui volum consacrat vieții și operei tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU). Liviu Petrina. **4.**

Convorbiri cu :

Jivko Jivkov, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Bulgar, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria. **5**

Rashidi Mafaume Kawawa, vicepreședinte al Republicii Unite Tanzania. **5.**

Belarmino Castillo Mas, ministrul educației din Republica Cuba. **6.**

ARTICOLE ȘI REPORTAJE

Iran. 25 de secole la „timpul prezent". Radu Budeanu. **2.**

Geneva. Dosarul dezarmării între două dezbateri. Tiberiu Bogdan. **16.**

Bonn. Noi elemente în raportul guvern-opoziție. Radu Pascal. **19.**

Montevideo. Asediu îndelungat. Anca Voican. **21.**

Negocierile anglo-rhodesiene. Un aparent „dialog al surzilor". Dumitru Constantin. **22.**

A dispărut un Caravaggio. Rodica Dumitrescu. **25.**

INTERVIURI

Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al României. **8.**

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O.N.U. Încheierea dezbaterii generale. Sergiu Verona. **9.**

Moscova. Convorbiri sovieto-egiptene. Laurențiu Duță. **9.**

Pekin. Vizita împăratului Etiopiei. Rodica Georgescu. **10.**

Paris. Metroul în grevă. Rodica Țepeș. **11.**

Brighton. Poziții și proiecte laburiste. Stelian Țurlea. **11.**

Ankara. Semne de întrebare. Liana Enescu. **13.**

Viena. Victoria socialiștilor. Petre Stăncescu. **13.**

DIN SURSE. **15.**

DIN TĂRILE SOCIALISMULUI

„Alba Regia" la o mie de ani. Alexandru Pintea. **18.**

DOCUMENTAR

G.A.T.T. Ilie Șerbănescu. **20.**

ECONORAMA. **24.**

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Novoe Vremea, Le Monde Diplomatique, The Guardian. **27—30.**

PROFIL

Jens Otto Krag, primul ministru al Danemarcei. **30.**

POȘTA REDACȚIEI. **31-32.**

IRAN

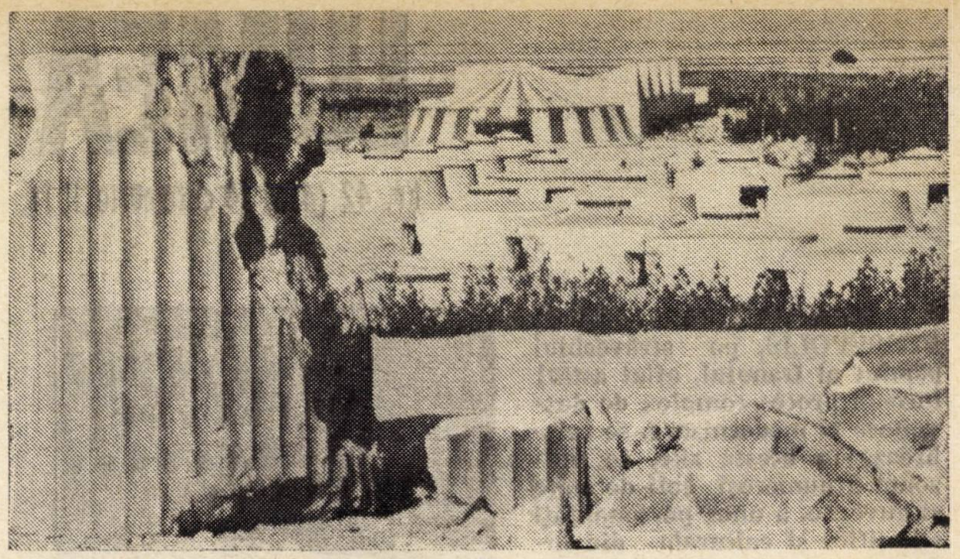

25 DE SECOLE LA „TIMPUL PREZENT"

La Pasargade, într-o cetate solitară de munte, se află un mormînt care parcă se confundă cu vechimea stîncilor și a pămînturilor arse de soare și bătute de vînt acum și întotdeauna. Aici se odihnește unul dintre acei fii ai istoriei, care și-a împletit destinul cu al vremii sale, schimbînd, furtunos și iluminat, fața lumii antice. În puțini ani zidurile cetății sale au fost împinse departe, la răsărit și la apus, lăsînd între ele un spațiu pe care el l-a dorit împlinit prin rațiune și cumpătare, hărnicie și înțelegere. În anul 529 î.e.n. cînd s-a stins din viață, pe lespedea care l-a acoperit s-au săpat cuvintele : „Omule, eu sînt Cirus, care a întemeiat Imperiul Persan și a fost regele Asiei. Pentru aceasta te rog nu te răzbuna pe acest mormînt"...

De atunci au trecut două milenii și jumătate. Persia a fost cutremurată de războaie și invazii, de frămîntări și încercări de tot felul. Dar poporul ei, harnic și curajos, hotărît să transmită mai departe mesajul umanist al istoriei și culturii sale de peste 25 de veacuri, nu a cedat în fața greutăților. Acum, în era atomului și a expedițiilor lunare, urmașii lui Cirus cel Mare se întîlnesc din nou cu omenirea pe scena persană a festivităților grandioase care celebrează comemorarea nașterii statului iranian. Fastul cu care au fost organizate manifestările de la Teheran, Shiraz și Persepolis amintesc de epoca de glorie a lui Cirus și Darius, dar spiritul în care se desfășoară este altul. Etalonul succeselor Iranului modern aparține „orei contemporane". În negura istoriei au rămas oștile și săbiile, caravanele cu bogății și legendele despre minunile luptătorilor. În lumina clipei de astăzi se reliefează dorința de progres, de pace și înțelegere, de cooperare și colaborare. Pentru a celebra trecutul în perspectiva acestui prezent, Iranul s-a pregătit să-și primească înalții oaspeți, veniți din toate colțurile lumii...

■

După cum se știe, la festivitățile care au început marți, 12 octombrie, și vor dura pînă duminică, participă numeroși șefi de state și guverne, reprezentanți ai vieții publice, științifice și culturale din întreaga lume, oameni de artă și cultură, ziariști. Printre oaspeții de onoare chemați să asiste la momentul culminant al „Anului lui Cirus cel Mare" se va afla președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care prin înalta sa prezență va ilustra un nou moment important în cronica legăturilor de prietenie și respect ce leagă România de Iran, poporul român de poporul iranian.

Agenda manifestărilor științifice, cultural-artistice și sportive ce au loc în aceste zile în țara gazdă este deosebit de amplă. Cititorii au fost informați de presa cotidiană asupra primelor „acte" ale acestei epopei vii, care și-a propus să ilustreze trecutul și prezentul Iranului, în ce are istoria, cultura și economia iraniană mai semnificativ. În discuțiile pe care le-am avut la Teheran cu o serie de factori de răspundere în organizarea festivităților mi s-a relatat că momentele cele mai spectaculoase ale acțiunilor comemorative se vor desfășura vineri 15 octombrie, la Persepolis, unde urmează să aibă loc, pe platoul din fața ruinelor cetății lui Darius, marea paradă militară care va constitui o impozantă punere în scenă a istoriei militare persane : costumele, carele de luptă, armele etc. vor reaminti participanților cele zece dinastii ce i-au urmat lui Cirus, cadrul pitoresc și legendar al multelor secole trăite de poporul Persiei. Tot în perimetrul cetății lui Darius va avea loc un amplu spectacol de sunet și lumină ce va prelungi reverberațiile unei epoci, cînd pe aceste meleaguri exista credința că focul și lumina reprezintă binele și puterea materiei de a-și continua existența la nesfîrșit. La cîteva sute de metri de reflectoarele care vor lumina spectacolul se află noul complex hotelier, construit cu ocazia festivităților pentru a găzdui înalții oaspeți. Apoi, micro-orașul de la porțile Persepolisului va intra în circuitul turistic al regiunii. Contaminate parcă de febra organizării unei olimpiade, eforturile constructive ale poporului iranian, dornic să fie o gazdă notabilă, sînt prezente peste tot. Noi drumuri și autostrăzi au fost deschise traficului, hoteluri și locuri de agrement, școli și spitale, stadioane, muzee, biblioteci, la care se adaugă tăierea panglicelor inaugurale a unor cooperative agricole și obiective economice — iată cîteva aspecte din paleta largă a noilor „prezențe" iraniene. Congresele științifice (în primul rînd, cel al iranologilor de la Shiraz), manifestările sportive, spectacolele, precum și alte acțiuni festive vor menține, pe tot parcursul acestei perioade, o temperatură înaltă care va domina fiecare din secvențele sărbătoririi celor 2500 de ani de viață statală constituită a Persiei. Dincolo de retrospectiva secolelor trecute, prezentul este însă acela care solicită în gradul cel mai înalt poporul iranian.

Adesea, în drumurile mele prin Iran, fie că mă aflam într-un centru cu tradiție culturală, în perimetrul unei uzine sau pe coridoarele unei universități, am deslușit dorința și hotărîrea iranienilor vîrstnici sau tineri de a ridica „stacheta" economiei și științei, tehnicii și culturii iraniene contemporane. Acest deziderat l-am putut urmări cu ochiul liber...

■

În cartea sa „În misiune pentru țara mea", Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, notează : „...Iranul e celebru ca unul dintre marii producători de petrol. Industria petrolieră a Orientului Mijlociu s-a născut în Persia și cercetări recente arată că plutim literalmente pe petrol". Alături de această importantă bogăție în subsolul Iranului s-au descoperit minereuri feroase și neferoase, cupru, uraniu etc. Altădată, simplu exportator de materii prime neprelucrate, Iranul depune astăzi eforturi substanțiale pentru a-și aduce „la zi" propria sa industrie extractivă și de prelucrare, industria construcțiilor de mașini, industria ușoară.

Harta economică a țării se află în plină prefacere. O acțiune foarte amplă, concertată pe întreg ansamblul economiei naționale, prevede dezvoltarea modernă a industriei și agriculturii (a cărei reformă s-a încheiat recent), depășirea structurilor feudale rigide, amplificarea rețelei de învățămînt, sanitare etc. Despărțirea de trecutul reprezentat prin calificativul acordat pînă nu de mult Iranului de „țară agricolă înapoiată" se face pas cu pas, succesele prevalînd categoric asupra elementelor care încă își așteaptă rezolvarea.

PERSEPOLIS
Coloane milenare și un „oraș" abia născut

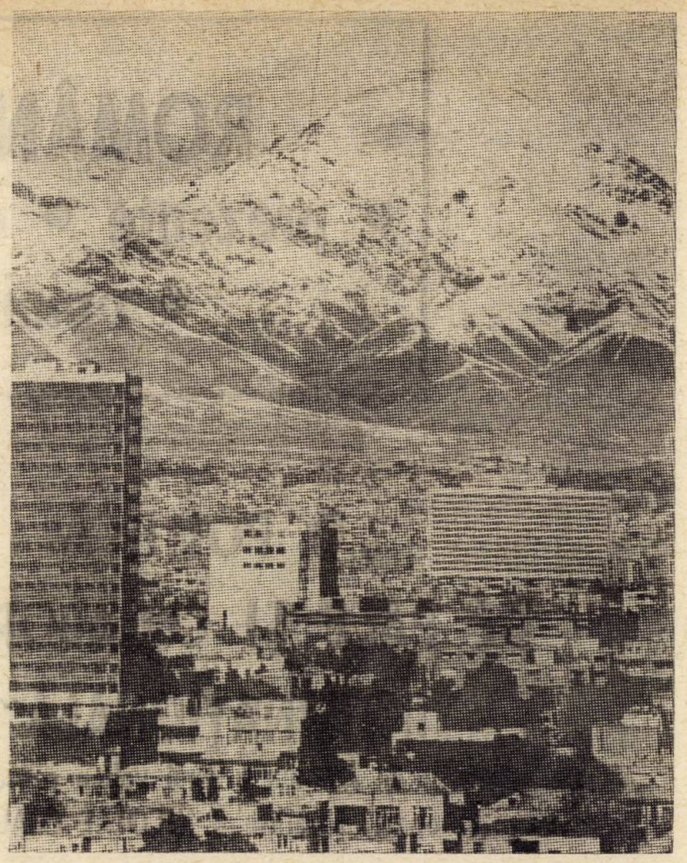

TEHERAN
Un nou peisaj arhitectonic la poalele munților Elbrus

Nota dominantă a operei de edificare a unei economii moderne iraniene este ilustrată de ritmul înalt de dezvoltare (11 la sută anual). Față de acest procent, cel înregistrat în agricultură (5 la sută) poate pare modest, dar el este semnificativ, dacă ținem seama de condițiile climaterice neprielnice și de zonele deșertice foarte întinse. Luptînd însă împotriva vitregiilor naturii, programul pentru dezvoltarea agriculturii prevede pentru planul cincinal în curs investiții în valoare de 850 milioane de dolari, la care se adaugă alte 650 milioane dolari pentru realizarea unui amplu sistem de irigații.

Mi-am putut da seama de realismul acestor afirmații pe drumul care leagă Shirazul de Persepolis. Altădată zonă a „deșerturilor veșnice", monotonia platourilor din această regiune a început să fie ritmată de apariția unor suprafețe vegetale, adevărate izbucniri luxuriante dintr-un pămînt ce părea secătuit. Fizionomia peisajului s-a schimbat datorită fermelor experimentale care își desfășoară activitatea aici. Aceeași configurație productivă au căpătat-o cîmpurile din jurul Isfahanului. Drumul spre noua oțelărie, cea mai mare din Iran, care va produce anual aproximativ 700 000 tone de oțel, traversează întinse suprafețe cultivate cu grîu. Mai departe se zăresc orezăriile. Ai impresia că te afli nu în plină regiune aridă, ci în nordul țării, pe coasta Mării Caspice, unde natura a fost dintotdeauna darnică. La Isfahan însă a fost nevoie de intervenția tenace și sistematică a omului pentru a schimba fața pămîntului. De altfel, în multe din locurile pînă nu demult încremenite în cadrele trecutului secular se pot observa în Iran importante modificări ale peisajului și vieții oamenilor.

La marginea Teheranului, pe locurile unde cîndva se odihneau caravanele și unde mai apoi se adăposteau săracii orașului, astăzi se înalță pădurea de furnale și coșuri a centurii industriale. Fabricile de ciment, ale industriei chimice, întreprinderile industriei ușoare și, în primul rînd, marele complex „Iran National", unde se produc automobile, autobuze și microbuze, au schimbat complet înfățișarea regiunii care înconjoară capitala. Destinul „în mișcare" al altor orașe are aceeași tendință : Isfahanul va fi dublat de orașul muncitoresc „Anya Shahre", al siderurgiștilor care vor lucra la noua oțelărie ; Shirazul trăiește o nouă pagină a existenței sale datorită industriei chimice în rapidă dezvoltare de aici și, în mod special, datorită importantului complex universitar care a început să funcționeze nu departe de „Grădina Paradisului", altădată „cap de listă" pe inventarul realizărilor Shirazului. La Tabriz, fabrica de tractoare, care produce în prezent 4 000 de tractoare pe an (construită în colaborare cu România), a devenit prima cetate a construcțiilor de mașini agricole pentru ogoarele persane.

Teheran, Shiraz, Isfahan, Tabriz... Nume cu rezonanță poetică, cetăți ale florilor și moscheelor, orașe ale mozaicurilor orientale, ale argintarilor și covorarilor au devenit elemente de referință pe harta industrială, în plină dezvoltare, a Iranului modern.

Fluxurile industriale, prezența tehnologiilor contemporane, impun poporului persan, cu un acces tot mai pronunțat la pîrghiile economiei moderne, o optică nouă față de realitățile lumii deceniului opt. Producînd bunuri conforme cu rigorile progresului tehnic mondial, Iranul se angrenează cu hotărîre în procesul complex al schimburilor de bunuri. Legăturile sale comerciale se extind. Drumurile dialogului Iranului cu lumea se multiplică și se adîncesc. Relațiile cu România nu mai puțin. O îndelungată tradiție care leagă popoarele noastre se potențează în cadrul nou al progresului înregistrat de cele două țări.

■

Încă din perioada Evului mediu, relațiile bune între Țările Române și Persia sînt consemnate în cronicile celor două popoare. Legăturile între Ștefan cel Mare și Uzun Hasan, hanul turcoman al Persiei, legături de solidaritate împotriva tendințelor expansioniste ale sultanului Mohamed II au marcat o poziție comună care s-a continuat de-a lungul secolelor. În prima jumătate a veacului al XVI-lea luptele perșilor (conduși de șahul Ismail și fiul său, Tahmasp) au influențat pozitiv — prin replierea forței de șoc otomane — încercarea lui Petru Rareș de a elibera Moldova de tributul ce trebuia plătit otomanilor.

Unirea Principatelor, în 1859, și apoi cucerirea independenței de stat în urma războiului din 1877—78 au creat condiții noi, favorabile, pentru continua extindere a legăturilor între România și Persia. În 1880 guvernul român inițiază prima formă de reprezentare permanentă a intereselor României la Teheran, servindu-se de bunele oficii ale cavalerului Keun de la legația Olandei din Teheran. Dar stabilirea de relații diplomatice între cele două țări a avut loc în 1902. Începînd cu această dată, evoluția relațiilor româno-iraniene a înregistrat, dincolo de fluctuațiile determinate de marile frămîntări înregistrate de viața internațională, un curs ascendent.

Se poate afirma însă că tradiția acestor legături a căpătat adevărata ei semnificație de-abia după cel de-al doilea război mondial și în special în ultimul deceniu. Evoluția extrem de dinamică a raporturilor între cele două țări și popoare, adîncirea și amplificarea schimburilor de valori materiale și spirituale capătă o elocvență deosebită dacă ne referim la frecventele vizite reciproce la nivel înalt. După cum se știe, în septembrie 1969 tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al României, a făcut o vizită oficială în Iran, iar Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, a fost prezent în România în mai 1966 și iunie 1970. Aceste contacte reciproce directe la nivelul cel mai înalt au fost întregite de vizitele efectuate de primii miniștri ai celor două țări.

Urmarea directă a dialogului româno-iranian în continuă amplificare este reprezentată de diversificarea schimburilor de bunuri între cele două țări. Acordurile privind colaborarea și cooperarea în domeniul construcțiilor de mașini, a industriei extractive, a exploatărilor forestiere, aportul specialiștilor români la dezvoltarea sistemului hidro-energetic al Iranului, dinamizarea legăturilor tehnico-științifice și culturale, schimburile de expoziții și documentație sînt numai cîteva exemple extrase din paleta largă ce face obiectul schimburilor româno-iraniene.

Punînd la baza legăturilor multilaterale între România și Iran principiile cooperării și colaborării reciproc avantajoase, păcii și înțelegerii, cele două state și popoare reflectă prin calitatea relațiilor lor dorința comună de progres și prosperitate.

Acum, în zilele comemorării celor 2500 de ani de istorie a statului iranian, poporul român transmite poporului Persiei milenare, mesajul său de prietenie și respect.

Radu BUDEANU

ROMÂNIA

• prezențe • contacte • opinii

„O POLITICĂ DE PACE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ"

Apariția în Japonia a unui volum consacrat vieții și operei tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

Este firesc interesul cititorilor din diferite țări față de viața și opera omului care conduce destinele unui popor. Este cu atît mai firesc acest interes față de cel care, în fruntea P.C.R. și a României socialiste, conferă poporului român o poziție prestigioasă, mereu mai temeinic statornicită între națiunile socialiste, între națiunile lumii întregi.

În acest spirit, de largă audiență, se înscrie — după similarele apariții în engleză, franceză, sîrbă, finlandeză, italiană, spaniolă — recenta acțiune a editurii „Kobunsha" din Tokio (președinte Tsuneo Ikeda), care a pus la dispoziția lectorului japonez volumul „O politică de pace și colaborare internațională", cuprinzînd, în cele peste două sute cincizeci de pagini, o selecție de texte din cuvîntările, articolele și interviurile tovarășului Nicolae Ceaușescu, precedate de o sugestivă și caldă prezentare biografică a secretarului general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

Poporul nipon, harnic și dornic de pace, care militează pentru cooperare și înțelegere între state, urmărește cu interes realizările României, activitatea multilaterală dedicată progresului și păcii de către președintele României, de către poporul român. Cititorii volumului „O politică de pace și colaborare internațională" pot să aprecieze proiectele măreție ale oamenilor care trăiesc pe meleagurile carpato-dunărene („România socialistă a realizat progrese în toate domeniile de activitate și înregistrează unul dintre cele mai înalte ritmuri din lume în dezvoltarea industriei sale") ; sînt în măsură să vibreze la credința românilor în idealurile suveranității și independenței statelor, progresului și păcii mondiale („Politica externă a României, bazată pe principiile sale, și poziția sa energică și constructivă în principalele probleme internaționale..." este în atenția permanentă a lumii întregi) ; pot să aprecieze și să admire pe cel care se identifică în gradul cel mai înalt cu sufletul și gîndul neamului românesc („De toate aceste transformări spectaculoase este indisolubil legat numele președintelui Nicolae Ceaușescu"). Citatele sînt preluate din nota editorului adresată cititorului japonez.

Biografia tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost scrisă de un remarcabil publicist, Goichi Kusano, care a îngrijit, de altfel, întregul volum și a tradus, din limba engleză, textele culegerii. Capitolul respectiv poartă în volum un titlu programatic : „În mijlocul poporului". Numele subcapitolelor sugerează traiectoria, aflată astăzi în plină ascendență, a personalității unui fiu de țăran român, încadrat din adolescență în mișcarea muncitorească **(Dintr-o familie de țărani cu mulți copii, În atmosfera încordată a Bucureștiului, Arest după arest, Lacrimile mamei, Doi ani de muncă forțată, două mii de lei amendă, În închisoarea Doftana, Împotriva fascismului, Împotriva politicii guvernului, Lupta în închisoarea Jilava, Revoluția din August, Sarcini noi, Politică realistă și revoluționară, Promovarea democrației socialiste, Pentru o politică de pace și colaborare).** Transcriem cuvintele cu care își încheie biograful japonez prezentarea sa : „Învestit cu cele mai înalte răspunderi în partid și în stat, Nicolae Ceaușescu are posibilitatea de a-și pune în valoare puternica sa personalitate, slujindu-și cu pasiune și talent patria. Popularitatea și simpatia de care se bucură, atît în țara sa cît și peste hotare, sînt o recunoaștere a meritelor sale excepționale, a inteligenței și energiei creatoare pe care le dedică poporului său, idealurilor nobile ale progresului și păcii".

Textele conțin ample extrase din documentele fundamentale care jalonează gîndirea politică și economică românească din ultimii ani : rapoartele la Congresele al IX-lea și al X-lea ale P.C.R., raportul asupra proiectului de constituție a Republicii Socialiste România, cuvîntarea la sesiunea jubiliară consacrată celei de XXV-a aniversări a eliberării României, articolele Rolul conducător al partidului în etapa desăvîrșirii construcției socialiste și România și securitatea europeană. În continuare sînt publicate principalele capitole din cuvîntarea ținută de președintele Consiliului de Stat în fața Adunării Generale a O.N.U. la sesiunea jubiliară de anul trecut, este reprodusă expunerea secretarului general făcută cu ocazia celebrării semicentenarului P.C.R., precum și interviul acordat ziarului japonez „Yomiuri Shimbun" la 1 ianuarie 1970.

Materialele selectate sînt de natură să ofere cititorului japonez posibilitatea cunoașterii, în modul cel mai autentic, a concepției și opțiunilor P.C.R. și ale statului român față de problemele lumii contemporane : raportul de forțe pe plan mondial, rolul națiunii în lumea modernă, internaționalismul socialist și dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești, a frontului democrat-revoluționar, antiimperialist, extinderea și intensificarea colaborării dintre toate țările, indiferent de orînduirea socială, pe baza principiilor dreptului internațional, dezarmarea, renunțarea la amenințarea cu forța și folosirea forței, perspectivele păcii și progresului.

Fotografiile ce însoțesc volumul reprezintă momente caracteristice pentru legătura permanentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu masele de oameni ai muncii, pentru activitatea sa atît de bogată în cîmpul relațiilor internaționale.

Prezența românească în opinia publică nipon are un bogat și variat palmares. Recentul volum consacrat vieții și operei conducătorului României socialiste înscrie, fără îndoială, prin conținutul și semnificația sa, cel mai de seamă dintre mesajele românești în orizontul spiritual japonez.

Liviu PETRINA

JIVKO JIVKOV

membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Bulgar, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al R.P. Bulgaria

COOPERARE ÎN CONTINUĂ EXTINDERE

— Care a fost cadrul vizitei dumneavoastră în România ?

— Delegaţia guvernamentală a R.P. Bulgaria a fost la Bucureşti pentru a participa la desfăşurarea celei de a IX-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale bulgaro-române pentru colaborare economică şi tehnico-ştiinţifică, ce a avut loc între 6 şi 8 octombrie a.c.

Prezenta sesiune s-a desfăşurat într-o ambianţă favorabilă, ca urmare a îndeplinirii hotărîrilor luate la întîlnirile la cel mai înalt nivel în lunile septembrie şi noiembrie 1970 dintre tovarăşii Todor Jivkov şi Nicolae Ceauşescu, privind lărgirea colaborării economice şi tehnico-ştiinţifice dintre cele două ţări. Ea a avut loc după adoptarea programului complex la cea de a 25-a Sesiune a C.A.E.R., care deschide cele mai largi posibilităţi pentru continua adincire a integrării economice socialiste.

— Care sînt concluziile dv. în urma întîlnirilor cu conducătorii de partid şi de stat români, privind dezvoltarea relaţiilor dintre Republica Socialistă România şi Republica Populară Bulgaria ?

— Atît în timpul sesiunii, cît şi cu prilejul recentelor convorbiri pe care le-am avut cu tovarăşul Leonte Răutu, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri al României precum şi cu alţi factori de răspundere, a fost exprimată sincera înţelegere şi solicitudine pentru lărgirea şi aprofundarea colaborării economice dintre cele două ţări. Aceasta a ieşit în evidenţă în mod pregnant la întîlnirea pe care am avut-o cu secretarul general al P.C.R. şi preşedintele Consiliului de Stat al României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care a susţinut pe deplin hotărîrile adoptate de comisia mixtă, a enunţat idei preţioase privind dezvoltarea pe mai departe a colaborării economice dintre cele două ţări ale noastre.

Relaţiile de bună vecinătate, comunitatea regimului socialist şi prietenia seculară dintre popoarele român şi bulgar oferă posibilitatea colaborării economice dintre ţările noastre, ridicarea lor la un nivel şi mai înalt.

— Care sînt după părerea dv. perspectivele aprofundării continue a extinderii colaborării economice dintre Republica Socialistă România şi Republica Populară Bulgaria ?

— Putem să remarcăm cu satisfacţie că la cea de a IX-a sesiune am obţinut rezultate bune. Protocol, pe care l-am semnat, reprezintă un program complex pentru adîncirea colaborării economice dintre cele două ţări şi corespunde pe deplin principiilor fundamentale prevăzute în programul complex în ceea ce priveşte adîncirea şi perfecţionarea continuă a colaborării şi dezvoltării integrării economice socialiste. Se întrevăd largi posibilităţi de ridicare la o etapă mai înaltă a colaborării noastre. Noi sîntem de aceeaşi părere că pentru lărgirea colaborării să trecem în mod hotărît la specializarea şi cooperarea în producţie în domeniul industriei constructoare de maşini, metalurgiei, industriei chimice, industriei uşoare etc. Pe baza aceasta, cea de a IX-a Sesiune a adoptat acţiuni concrete pentru realizarea specializării şi cooperării în producţia industriei constructoare de maşini şi mai concret în producţia de maşini agricole, maşini-unelte, maşini de prelucrare a lemnului, în domeniul electronicii şi a mijloacelor de automatizare etc.

În domeniul metalurgiei cele două ţări au căzut de acord asupra problemelor privind specializarea şi cooperarea în producţia siderurgică, schimbul de laminate, cooperarea în folosirea capacităţilor de producţie, colaborarea în domeniul metalurgiei neferoase etc.

O dezvoltare considerabilă va cunoaşte colaborarea în domeniul industriei chimice. Noi am hotărît să ne unim eforturile în construirea unor obiective complexe pentru satisfacerea reciprocă a necesităţilor celor două ţări cu produse chimice preţioase, să lărgim specializarea şi cooperarea în producţia chimică precum şi în alte industrii.

Un nou domeniu de colaborare cu perspective deosebite se dovedeşte a fi industria uşoară. Se deschid posibilităţi de realizare a unui schimb considerabil de produse ale industriei uşoare, schimb de materii prime, de materiale auxiliare, vopsele etc., de colaborare în prelucrarea unor produse. În continuare, în vederea unei perspective trainice, se vor dezvolta legăturile în domeniul transportului feroviar, rutier şi de navigaţie. Lucrările de coordonare asupra unor probleme deschise privind proiectarea complexului hidrotehnic pentru exploatarea întregului potenţial hidroenergetic danubian, aparţinînd celor două ţări, se află, de asemenea, în pregătire.

În actualul cincinal, se aşteaptă ca schimbul de mărfuri dintre cele două ţări să crească de peste două ori.

După cum se vede, acţiunile concrete menţionate trasează o perspectivă largă a dezvoltării colaborării noastre.

Cu cît creşte mai mult potenţialul economic al celor două ţări, cu atît mai mult sporesc posibilităţile de cooperare şi specializare, de creştere a schimbului de mărfuri, de afirmare deplină a colaborării bilaterale dintre cele două popoare frăţeşti.

Folosind avantajele orînduirii sociale socialiste, dezvoltînd şi aprofundînd integrarea economică, noi dăm aportul nostru la creşterea potenţialului economic al socialismului, la întărirea unităţii şi coeziunii comunităţii socialiste mondiale.

RASHIDI MAFAUME KAWAWA

vicepreşedinte al Republicii Unite Tanzania

PERSPECTIVE DE COLABORARE MULTILATERALĂ

Între 7 şi 11 octombrie a.c. s-a aflat în ţara noastră în vizită oficială o delegaţie guvernamentală tanzaniană condusă de vicepreşedintele acestei ţări — Rashidi Mafaume Kawawa. În timpul vizitei, membrii delegaţiei guvernamentale din Tanzania au fost primiţi de către preşedintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceauşescu, şi au avut convorbiri cu înalte oficialităţi române. Au fost vizitate municipiile Baia Mare şi Braşov.

Rashidi Mafaume Kawawa este o personalitate marcantă a vieţii politice tanzaniene. S-a născut în anul 1929 în Tanganica. După absolvirea unei şcoli secundare din fosta colonie britanică şi a unor cursuri sindicale din Anglia, a intrat, în 1956, în rîndurile partidului Uniunea Naţională Africană din Tanganica (T.A.N.U.). În acelaşi an a început să organizeze mişcarea sindicală naţională, devenind secretar general iar, ulterior, preşedinte al Federaţiei muncii din Tanganica. Între anii 1960—1961 a fost ministrul locuinţelor, apoi ministru fără portofoliu. Colaborator foarte apropiat al preşedintelui Nyerere, Kawawa deţine în prezent următoarele funcţii : al doilea vicepreşedinte al

ROMÂNIA

• prezențe • contacte

• opinii

Tanzaniei, vicepreședinte al partidului T.A.N.U., ministru al apărării, ocupindu-se și de serviciile de securitate ale țării.

Înainte de a-și încheia vizita în România, Rashidi Mafaume Kawawa a avut amabilitatea să răspundă la cîteva întrebări adresate de redactorul nostru Dumitru Constantin.

Pentru început, domnia-sa s-a referit la drumul parcurs de Republica Unită Tanzania de la obținerea independenței.

— După cum știți, Tanzania a fost o colonie în care nu se întreprinsese nimic pentru dezvoltarea sa economică. După proclamarea independenței a trebuit să luăm totul de la început, urmînd deci o perioadă de tranziție inerentă unei asemenea activități. Ne-am îndreptat preocupările spre dezvoltarea agriculturii (care reprezintă 90 la sută din economie), a industriei, spre construirea de școli, spitale și spre reorganizarea sistemului de desfacere a mărfurilor. În acest sens avem cîteva reușite certe : un sistem de căi ferate, drumuri, căi maritime, dar putem spune că sîntem încă la început de drum. Un prim plan cincinal de dezvoltare economică și socială a fost adoptat la începutul anului 1964, dar el nu se aplica și Zanzibarului (colonie britanică devenită independentă la 10 decembrie 1963, care s-a unit cu Tanganica la 26 aprilie 1964, luînd naștere astfel Republica Unită Tanzania — n.r.). Principalele lui prevederi cuprindeau domeniile pe care le-am enumerat mai sus. Din punct de vedere politic, țara noastră e foarte unită. Există un singur partid politic — T.A.N.U. — care are ramificații în toate regiunile țării. De asemenea, în țara noastră există o limbă națională, swahili, în care cele peste 120 de triburi se înțeleg.

L-am rugat pe înaltul oaspete să ne enumere cîteva din preocupările actuale ale vieții politice și economice din Tanzania după adoptarea celui de-al doilea plan cincinal, apreciat de factorii responsabili din această țară ca fiind „în aceeași măsură un program politic și economic".

— În cadrul actualului plan cincinal — prezentat de președintele Nyerere ca o „declarație de strategie" — există o serie de opțiuni deschise pentru a se stabili obiectivele și preciza prioritățile în conformitate cu condițiile dezvoltării țării noastre. Avînd experiența planului precedent, Tanzania a hotărît să se bazeze într-o măsură și mai mare pe mijloacele proprii în ceea ce privește capitalul și să repartizeze cu mai multă atenție resursele sale în domenii cît mai productive. Acordăm o atenție deosebită învățămîntului în vederea formării cadrelor atît de necesare dezvoltării țării noastre. În același timp, tineri tanzanieni studiază în diferite țări mai avansate — printre care și România. Avem foarte multe de făcut dar sîntem convinși că vom putea realiza o adevărată expansiune în industrie, agricultură, comerț, turism. De altfel, industriei i s-au alocat 34 la sută din investiții, agriculturii 13 la sută și turismului 10 la sută.

În continuare Rashidi Mafaume Kawawa s-a referit la unele probleme ale continentului african.

— Africa de azi continuă să ne preocupe intens prin ceea ce unele popoare de pe acest continent n-au reușit să realizeze pînă în prezent : să se elibereze complet de sub dominația colonială și să-și proclame independența. Sprijinim în mod ferm lupta de eliberare din teritoriile încă dependente. După cum știți, avem graniță comună cu Mozambicul, colonie portugheză în care lupta de eliberare a luat un deosebit avînt și pe care noi o susținem multilateral. Nu o dată trupe ale armatei portugheze au atacat sate de ale noastre, aflate la granița cu Mozambicul. Toate mișcările de eliberare din Africa, exceptînd cea din Guineea (Bissau), au cartiere generale în Tanzania. Dar, nu facem numai atît pentru mișcările de eliberare din Africa. Contribuim la antrenarea și pregătirea lor ajutîndu-le totodată și cu echipament de luptă. Noi considerăm că agresiunea portugheză din Mozambic și din celelalte colonii este o agresiune împotriva întregii Africi. Noi ne opunem, de asemenea, și penetrației economice vest-europene în diferite părți ale Africii australe, penetrație de pe urma căreia beneficiază promotorii rasismului.

Rashidi M. Kawawa ne-a comunicat apoi părerile domniei-sale în privința stadiului actual și al evoluției viitoare a relațiilor româno-tanzaniene.

— Am fost foarte bine primiți de conducătorii români, în frunte cu președintele Nicolae Ceaușescu. Cu toții au fost foarte atenți și pretutindeni ni s-a făcut o primire călduroasă. Am avut discuții foarte deschise și folositoare care vor contribui la imprimarea unui curs ascendent raporturilor dintre cele două țări, pe linia dorinței comune de a promova cooperarea pe planuri multiple în interesul ambelor popoare, al colaborării și păcii generale. Sîntem interesați în cooperarea economică și tehnică cu România, în special în domeniile minier, forestier, agricol, construcții de locuințe, precum și al pregătirii cadrelor. Apelăm la experiența înaintată a României în aceste sectoare.

Sîntem convinși că viitoarea vizită în România a președintelui Nyerere va contribui și mai mult la extinderea relațiilor româno-tanzaniene.

BELARMINO CASTILLO MAS

ministrul educației din Republica Cuba

DIALOG DESPRE DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

— Ați participat la sesiunea miniștrilor învățămîntului din țările socialiste care s-a desfășurat la București. Cum apreciați această reuniune ?

— Pentru noi a fost deosebit de interesantă prezența în cadrul unei reuniuni de amploarea celei organizate în capitala României. Dezvoltarea învățămîntului din Republica Cuba, continuă perfecționare a muncii din domeniul educației necesită un schimb de experiență cît mai bogat cu celelalte țări socialiste pentru a fi la curent cu tot ce este nou în acest important domeniu de activitate. De altfel, în referatul nostru ținut în fața Conferinței am arătat că țările socialiste care au înregistrat succese deosebite în organizarea procesului instructiv-educativ pot face un bun oficiu dacă împărtășesc celorlalte din experiența acumulată.

— În afara întîlnirilor cu personalitățile prezente la Conferință, ce alte contacte ați avut în cadrul vizitei dv. în România ?

— În primul rînd țin să subliniez că ne-au lăsat o impresie deosebită întîlnirile cu reprezentanții Ministerului Învățămîntului din Republica Socialistă România, cu tovarășul Mircea Malița. Am avut posibilitatea să facem un schimb de opinii și idei pe care îl considerăm deosebit de util. Caracterul de lucru, atmosfera plină de căldură și sentimente prietenești, a dominat întregul nostru itinerar românesc pe parcursul căruia am avut ocazia să vizităm centre de învățămînt reprezentative, licee, școli, obiective culturale. Discuțiile noastre cu universitarii români, cu directori de licee și profesori ne-au oferit o imagine elocventă a actualului stadiu de dezvoltare a învățămîntului din țara dv. care se bucură de succese remarcabile. Trebuie să subliniez că peste tot unde ne-am întîlnit cu reprezentanții învățămîntului și educației din România ni s-a făcut o primire pe care nu o vom uita.

— Cum apreciați, tovarășe ministru, stadiul actual și perspectivele dezvoltării relațiilor româno-cubaneze în domeniul învățământului ?

— Între cele două țări și popoare ale noastre există multe elemente comune care formează o premisă sigură pentru dezvoltarea și adîncirea continuă a relațiilor noastre multilaterale și, desigur, a acelora din domeniul învățământului. Ideologia noastră marxist-leninistă, comunitatea de idealuri, orînduirea socialistă, la care aș adăuga, pentru că ne referim la România și Cuba, originea latină comună, creează multiple afinități între poporul român și cel cubanez. Toți acești factori contribuie și vor contribui și în viitor la diversificarea legăturilor noastre. După cum se știe, în România se află la studiu studenți cubanezi. În afara acestui aspect subliniez că relațiile bilaterale între diverse institute de învățămînt și din domeniul cercetării științifice se vor amplifica. Schimbul permanent de documentație, experiență, burse și conferențiari reprezintă un element deosebit de important pentru dezvoltarea învățămîntului din ambele țări.

Noi considerăm vizitele și legăturile directe între reprezentanții vieții publice ca extrem de utile. În ceea ce ne privește, schimbul de experiență în domeniul învățămîntului, analizarea în comun a celor mai importante probleme legate de dezvoltarea procesului de educație, facilitează în mod categoric dinamizarea relațiilor reciproce. Acum, la încheierea vizitei, putem aprecia prezența în țara dv. minunată ca un pas înainte pe drumul adîncirii continue a prieteniei și respectului care leagă România și Cuba.

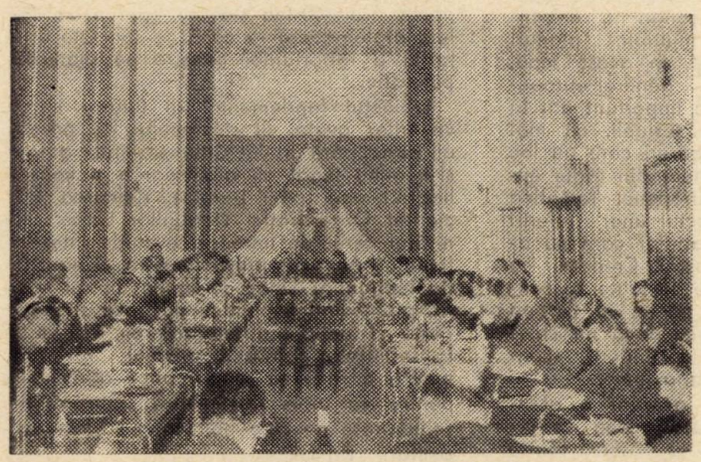

În sala conferinței miniștrilor învățămîntului din țări socialiste

BREVIAR

● Între 6 și 9 octombrie a.c., o delegație a sindicatelor române, condusă de tovarășul Virgil Trofin, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Central al U.G.S.R., a vizitat R.P. Ungară la invitația Consiliului Central al Sindicatelor din această țară și a avut convorbiri cu o delegație condusă de Gáspár Sándor, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U., secretar general al Consiliului Central al Sindicatelor din R.P. Ungară.

● Tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, reprezentantul permanent al României în Consiliul de Ajutor Economic Reciproc, participă la cea de-a 55-a ședință a Comitetului Executiv al C.A.E.R., care are loc la Moscova.

● La Pekin este deschisă Expoziția industrială a Republicii Socialiste România. La festivitatea inaugurală au participat Iao Uon-iuan, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, Ci Ten-kuei și Li Da-shin, membri supleanți ai Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, U Da, membru al C.C. al P.C. Chinez, secretar al Comitetului de partid orășenesc Pekin, Ken Biao, membru al C.C. al P.C. Chinez, Fan I, ministru pentru relațiile economice cu străinătatea, Li Sui-cin, ministrul construcțiilor de mașini, Cen Ci-kuan, ministrul industriei ușoare, și alte persoane oficiale chineze.

Au fost prezenți membrii delegației guvernamentale române conduse de Ioan Avram, ministrul construcțiilor de mașini, Aurel Duma ambasadorul României la Pekin, membri ai ambasadei. Au fost, de asemenea, de față șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în capitala R. P. Chineze, corespondenți ai presei străine.

Expoziția ocupă o suprafață interioară de 3 200 mp și 4 700 mp în aer liber. Cele 24 de întreprinderi românești de comerț exterior participante prezintă, în primul rînd, produse care dețin ponderea cea mai importantă în cadrul schimburilor comerciale româno-chineze, precum și mărfuri noi, în vederea lărgirii nomenclatorului de export către R.P. Chineză.

● La București s-a semnat un protocol de colaborare între ministerele industriei materialelor de construcții din Republica Socialistă România și Uniunea Sovietică. Protocolul prevede promovarea unor acțiuni de colaborare tehnico-economică și științifică, realizarea unor schimburi de experiență, documentații și informații în domeniul industriei materialelor de construcții.

Documentul a fost semnat de Valeriu Cristescu, adjunct al ministrului industriei materialelor de construcții, și de M. D. Vorbievski, adjunct al ministrului industriei materialelor de construcții al U.R.S.S.

● La Complexul expozițional din Piața Scînteii s-a deschis Expoziția internațională de echipament și utilaje pentru agricultură, industria alimentară și industria de ambalaje.

Expun peste 200 de firme din 20 de țări.

● Ministrul industriei lemnului, Mihai Suder, însoțit de specialiști, face o vizită, în Finlanda, la invitația ministrului finlandez al industriei, Olavi Salonen.

● Ne vizitează țara o delegație a Ministerului Comerțului Interior din R.P. Ungară, condusă de Karoly Molnar, adjunct al ministrului, care participă la lucrările celei de-a 4-a ședințe a grupului de lucru româno-ungar în domeniul comerțului interior.

● La invitația Ministerului Turismului, o delegație condusă de Istvan Szurdi, ministrul comerțului interior al R.P. Ungare, președintele Consiliului Ungar al Turismului, se află în România.

● Delegația guvernamentală română condusă de ministrul comerțului exterior, Cornel Burtică, s-a întors din vizita pe care a efectuat-o în Iran și Irak.

● La invitația președintelui Consiliului de conducere al Băncii de Stat a U.R.S.S., guvernatorul Băncii Naționale a Republicii Socialiste România va participa la reuniunea festivă cu ocazia celei de a 50-a aniversări a Băncii de Stat a U.R.S.S.

● Delegația economică guvernamentală din Republica Mali, condusă de Robert N'Daw, ministrul dezvoltării industriale, care a făcut o vizită în țara noastră a părăsit Capitala.

● Reuniunea Comitetului Central al Alianței Cooperatiste Internaționale la care au participat 250 de delegați din 35 de țări și-a încheiat lucrările. Cu ocazia lucrărilor reuniunii, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție din România a fost primită ca membră în A.C.I.

● Ministrul industriei metalurgice, Nicolae Agachi, însoțit de un grup de specialiști, a avut la Belgrad convorbiri în vederea examinării unor noi domenii de colaborare în domeniul siderurgic. Vizita delegației române a avut loc la invitația Uniunii siderurgiștilor din Iugoslavia.

● La invitația ministrului comerțului exterior al R. S. România, Cornel Burtică, ne vizitează țara Mario Zagari, ministrul comerțului exterior al Italiei. Ministrul italian, împreună cu persoanele care îl însoțesc, va avea în cursul șederii sale în România convorbiri și întrevederi cu reprezentanți ai vieții noastre de stat și economice, cu prilejul cărora vor fi abordate probleme privind dezvoltarea și diversificarea, în continuare, a schimburilor comerciale, adîncirea cooperării economice și tehnice între România și Italia.

Rubrică realizată de Radu BUDEANU

In exclusivitate pentru „Lumea"

AMPLU SCHIMB DE PĂRERI ÎN SLUJBA PĂCII

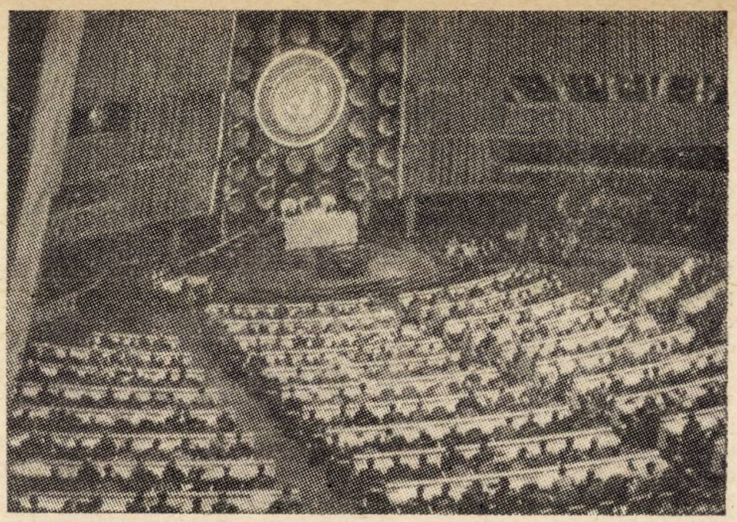

Un interviu al tovarășului CORNELIU MĂNESCU

Inainte de a părăsi New Yorkul, unde a condus delegația Republicii Socialiste România la sesiunea a 26-a a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, a binevoit să acorde un interviu revistei „Lumea", prin intermediul redactorului nostru Sergiu Verona.

— Tovarășe ministru, Adunarea Generală își încheie dezbaterea generală, după trei săptămîni de activitate. Cum apreciați schimbul de păreri de pînă acum și, în acest context, activitatea delegației române ?

În perioada care a trecut de la începerea lucrărilor celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale, acționînd în temeiul mandatului primit, delegația română a desfășurat o activitate largă, sperăm fructuoasă.

Actuala sesiune oferă prilejul unui amplu schimb de păreri cu numeroase personalități politice din întreaga lume. Discuțiile avute s-au încadrat în coordonatele constante, principiale, ale politicii externe a României, promovînd destinderea, înțelegerea internațională, cooperarea multilaterală a statelor, indiferent de orînduirea lor social-economică și politică. Este expresia întregii poziții a României, promovată de partidul și statul nostru, de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personal.

Aș menționa întrevederile avute cu președintele actualei sesiuni a Adunării Generale, Adam Malik, și cu secretarul general al O.N.U., U Thant, schimbul util de păreri cu delegațiile țărilor socialiste participante la sesiune, aria largă, din punct de vedere geografic, să spunem așa, a contactelor cu reprezentanți ai statelor din Europa, Asia, Africa și ambele Americi. Aceste întrevederi ne-au permis să întîlnim pe miniștrii de externe ai Uniunii Sovietice, Franței, Statelor Unite, Iugoslaviei, Belgiei, Italiei, R. F. a Germaniei, Austriei, Marocului, Afganistanului, Olandei, Mauritaniei, Republicii Panama, Burundi, R. P. Ungare, R.P.D. Yemen. La acestea se pot adăuga contactele avute cu reprezentanți ai țărilor din America Latină, cu primul ministru al Malayeziei și cu alți diplomați.

Cu aceste ocazii au fost desigur abordate problemele-cheie ale sesiunii în curs a Adunării Generale.

La loc de frunte se află restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U., problemă deosebit de însemnată pentru cauza păcii în lume, pentru universalitatea O.N.U., pentru creșterea capacității ei de acțiune.

Problemele securității și cooperării în Europa, ale dezangajării militare în Europa au reprezentat un alt capitol, căruia i-a fost acordată atenție în cursul discuțiilor avute.

De altfel problemele europene — și am în vedere tocmai statornicirea unei securități trainice pe continent, dezvoltarea colaborării pe multiple planuri între țările europene, și, în acest scop, convocarea Conferinței general-europene — au ocupat un loc important atît în dezbaterile oficiale ale sesiunii, cît mai ales în schimburile de păreri care au loc între factorii de răspundere din țările europene și nu numai europene. Tematica europeană a făcut obiectul unor referiri și din partea reprezentanților care nu aparțin continentului nostru. Credem că explicația constă, înainte de toate, în conștiința omenirii că de pacea în Europa depinde în măsură mare, dacă nu chiar hotărîtoare, stabilitatea destinderii, conviețuirii pașnice în întreaga lume.

Delegația noastră a acordat o atenție deosebită acestui lucru, ceea ce rezultă de fapt, după cum se observă foarte ușor și din contactele avute cu diferite personalități europene. Cred că constatarea dominantă pe care o desprindem este aceea că, în acest an s-a insistat asupra necesității continuării procesului de destindere în Europa, a înțelegerii și cooperării între popoarele europene. În ce privește conferința pentru securitatea europeană, se degajă concluzia că această conferință a devenit o necesitate care decurge din însăși voința statelor de a trăi într-o lume așezată pe principiile clare ale respectului reciproc, neamestecului în afacerile interne, nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forța, cooperarea largă.

Noi considerăm că în cele din urmă, conferința, întregul proces de destindere în Europa, trebuie să ducă la depășirea divizării continentului în blocuri militare, la edificarea unei securități trainice care să ofere garanția reală pentru fiecare popor de a se dezvolta liber, de sine stătător, în conformitate cu propria sa voință.

— Vă aflați la capătul unui program încărcat de întîlniri și discuții cu un cerc larg de personalități prezente la sesiunea O.N.U. Cum au fost abordate în acest cadru relațiile României cu celelalte țări ?

Pe planul relațiilor, am acordat atenție discutării raporturilor bilaterale, diferitelor probleme de interes comun, constatîndu-se dorința reciprocă de a extinde raporturile existente. Constatăm cu satisfacție că, recent, România a stabilit relații diplomatice cu încă o țară — Republica Panama (al 100-lea stat cu care avem relații diplomatice) — ceea ce sporește aria largă a raporturilor noastre pe plan diplomatic.

Obiectul fundamental al tuturor întrevederilor avute, al schimbului de păreri, al participării la lucrările sesiunii, a fost și rămîne legat de promovarea și consolidarea unei păci trainice, ridicarea eficienței Organizației Națiunilor Unite la nivelul cerut de întreaga evoluție internațională. Aceasta presupune ca Organizația Națiunilor Unite să joace un rol sporit, promovînd o politică de pace și securitate și acționînd totodată cu mai multă fermitate pentru a preveni războiul, pentru a face să eșueze orice agresiune, pentru ca orice litigii între state să fie soluționate pe cale politică, pe baza respectării Cartei.

Ne-a bucurat să constatăm la interlocutorii noștri prestigiul de care se bucură România, politica sa, conducerea sa în frunte cu președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu. Este recunoașterea realităților întruchipate de întreaga politică a țării noastre, de strălucitele succese repurtate în construcția noii orînduiri și, în același timp, de cursul consecvent pentru instaurarea în lume a unei reale securități și cooperări între state.

Delegația noastră a exprimat în fața înaltului for al Organizației Națiunilor Unite poziția Republicii Socialiste România față de problemele majore ale lumii contemporane decurgînd din examenul atent al realităților fenomenelor epocii noastre. Ne-am adus și ne vom aduce și pe viitor contribuția pentru rezolvarea într-un spirit constructiv, a problemelor ce se află în atenția Adunării Generale și a comitetelor sale, convinși de necesitatea ca fiecare țară, indiferent de dimensiunile sale geografice sau de ponderea sa economico-militară, trebuie să participe activ la elaborarea și traducerea în practică a soluțiilor ce se impun. Aceasta este și trebuie să fie o lege inalienabilă, modalitatea esențială ca O.N.U. să-și poată înfăptui înalta sa misiune.

New York, 13 octombrie

O. N. U.

ÎNCHEIEREA DEZBATERII GENERALE

Corespondență pentru „Lumea"

Miercuri 13 octombrie a luat sfîrșit dezbaterea generală care se desfășoară de aproape trei săptămîni la actuala sesiune a Adunării Generale. 117 reprezentanți ai țărilor din Europa, Asia, Africa, cele două Americi și Australia au expus pozițiile statelor lor de la tribuna Adunării Generale. Este într-adevăr un număr impresionant, marcînd interesul și dorința fiecărei țări de a-și aduce contribuția proprie în soluționarea problemelor lumii contemporane.

Calendarul a fost respectat cu strictețe. Chiar și luni — zi de sărbătoare în Statele Unite, ziua lui Columb — lucrările sesiunii nu au fost întrerupte. Cu excepția Comitetului numărul unu pentru probleme politice și de securitate, care își va inaugura joi 14 octombrie dezbaterile prin examinarea problemei întăririi securității internaționale, celelalte comitete discută încă de acum două săptămîni problemele ce le-au fost repartizate din ordinea de zi.

Dezbaterea generală, în acest ultim interval, a avut aceleași caracteristici, aceleași priorități. Delegații s-au referit cu aceeași constanță la restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U., la problemele dezarmării generale și în mod deosebit a celei nucleare, la dosarul decolonizării sau la chestiunile dezvoltării, au cerut cu insistență sporirea eficienței O.N.U. Și din nou observatorii au identificat modificări în pozițiile unor state, modificări pe linia realismului.

În cercurile Organizației Națiunilor Unite se acordă o mare semnificație ponderii deosebite pe care au ocupat-o problemele securității europene în cadrul dezbaterii generale. Într-adevăr, se poate spune că această problemă majoră a vieții internaționale și-a confirmat în aceste săptămîni o dată în plus însemnătatea sa mondială. Aceasta reiese chiar și din faptul că ea a făcut obiectul unor profunde reflecții și din partea a numeroase țări neeuropene.

Astfel, în perioada la care ne referim, în declarațiile unor reprezentanți ai țărilor europene s-au putut înregistra deplasările ce se produc în permanență pe continentul european. Reprezentantul Luxemburgului spunea : „Dorim în mod ferm ca toate țările continentului european să-și aducă o contribuție valoroasă la edificarea destinderii. Dorința noastră este să vedem în Europa o colaborare bazată pe încredere și respect mutual". Reprezentantul Irlandei a semnalat și el evoluții favorabile în relațiile intereuropene, în sensul unei conferințe de securitate a continentului. Ministrul de externe al Greciei a relevat îmbunătățirile înregistrate în relațiile interbalcanice, zonă importantă a Europei. Despre Europa au vorbit de asemenea și reprezentanții unor state din Asia și Africa. Reprezentantul Nepalului spunea de pildă că „o nouă eră de pace a luat naștere în Europa, ceea ce nu poate să nu influențeze politica internațională în ansamblu".

În legătură cu problema restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U., problemă care continuă să atragă cea mai mare atenție aici, primul ministru al Malayeziei a subliniat în intervenția sa că Malayezia este „ostilă teoriei celor două Chine" la fel de categoric fiind în declarațiile sale reprezentantul statului Sierra Leone, al statului Singapore ca și mulți alți delegați.

Această poziție fermă a tot mai numeroși reprezentanți are un important efect asupra atmosferei care precede deschiderea dezbaterilor în problema restabilirii drepturilor R.P. Chineze la O.N.U., ce vor începe luni 18 octombrie.

În același timp, în S.U.A. se constată o activizare intensă a grupului numit „China lobby", exponent al cercurilor conservatoare, extremiste din viața politică americană, cercuri ostile restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U. Ziarele americane din ultimele zile menționează agitația unui număr de senatori care și-au propus, potrivit propriilor lor declarații „să facă totul" pentru a împiedica excluderea Taivanului din O.N.U. Promotorul principal al acestui grup, senatorul James T. Buckley, republican conservator, a declarat că intenționează să prezinte Congresului un amendament în baza căruia să se opereze „o reducere drastică" a contribuției S.U.A. la bugetul O.N.U. Membrii acestui grup exercită presiuni asupra Administrației, inclusiv asupra ambasadorului S.U.A. la O.N.U., George Bush. Ziarul „New York Times" susține că această „amenințare financiară" ar reprezenta în prezent „argumentul cheie" în poziția americană în problema restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. O serie de observatori de la O.N.U. consideră, pe bună dreptate, aceste acțiuni drept o presiune inadmisibilă asupra Organizației Națiunilor Unite, drept o încercare de a influența atmosfera în preajma dezbaterii și a votului.

Sesiunea O.N.U. își urmează cursul. Cei mai mulți observatori consideră că nici un fel de presiuni nu vor putea afecta spiritul de înaltă responsabilitate ce trebuie să caracterizeze în continuare activitatea sesiunii.

Sergiu VERONA

New York, 13 octombrie

MOSCOVA

CONVORBIRI SOVIETO-EGIPTENE

Corespondență pentru „Lumea"

Vizita oficială întreprinsă la Moscova de președintele Republicii Arabe a Egiptului, Anwar Sadat, președintele Uniunii Socialiste Arabe, la invitația C.C. al P.C.U.S., a Prezidiului Sovietului Suprem și a Consiliului de Miniștri ale U.R.S.S., reprezintă, așa cum arată însuși oaspetele egiptean, „o continuare a întîlnirilor în Uniunea Sovietică și în Egipt. Aceste vizite reciproce și contacte personale care au avut loc, a relevat el, au jucat un important rol în adîncirea prieteniei dintre popoarele noastre, în dezvoltarea relațiilor atotcuprinzătoare bazate pe înțelegere și încredere reciprocă".

→

R. NIXON VA VIZITA U.R.S.S.

Conducătorii U.R.S.S. și S.U.A. au convenit — în cursul schimbului de păreri de anul trecut — că ar fi de dorit o întîlnire între ei, atunci cînd se va realiza un progres satisfăcător al convorbirilor la nivel mai scăzut. În lumina progresului înregistrat în ultimul timp la convorbirile bilaterale și multilaterale la care participă ambele țări, s-a căzut de acord ca o asemenea întîlnire să aibă loc la Moscova, în a doua jumătate a lunii mai 1972.

Conducătorii Uniunii Sovietice și președintele Nixon, menționează comunicatul, vor examina toate problemele principale, avînd în vedere țelul îmbunătățirii în continuare a relațiilor bilaterale și al consolidării perspectivelor păcii generale.

Însoțit de personalități de prim rang în conducerea țării, printre care Aziz Sidki, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Mahmud Riad, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministrul afacerilor externe, Muhamed Hafiz Ismail, consilierul președintelui pentru problemele securității naționale, Muhamed Ahmed Salam Az-Zayat, prim-secretar al C.C. al U.S.A., consilierul președintelui pentru probleme politice, generalul Mohammed Ahmed Sadek, ministrul apărării, șeful statului egiptean a avut convorbiri cu conducătorii sovietici Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem, Alexei Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri. În cadrul convorbirilor au fost examinate probleme ale întăririi și dezvoltării relațiilor bilaterale, precum și probleme internaționale de interes reciproc.

Exprimînd sprijinul Uniunii Sovietice față de politica de transformare a Egiptului într-un stat modern, de dezvoltare pe calea progresului social, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., Nikolai Podgornîi și-a exprimat convingerea că poporul egiptean va rezolva cu succes marile sarcini ce-i stau în față. El a adăugat că în condițiile actuale din Orientul Apropiat, „o mare însemnătate pentru transpunerea în viață a acestor sarcini o are poziția constructivă, de inițiative a Republicii Arabe a Egiptului, îndreptată spre realizarea cît mai rapidă a unei reglementări politice a conflictului din Orientul Apropiat". „Salutîndu-i astăzi pe prietenii noștri arabi, reafirmăm din nou punctul de vedere principial al Uniunii Sovietice în legătură cu reglementarea situației din Orientul Apropiat, a subliniat Nikolai Podgornîi. Noi, oamenii sovietici, considerăm neabătut că retragerea trupelor Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în 1967, îndeplinirea totală a cunoscutei rezoluții a Consiliului de Securitate, respectarea drepturilor legitime ale tuturor popoarelor din Orientul Apropiat, inclusiv ale poporului arab al Palestinei, reprezintă singurul program realist posibil de stabilire a unei păci trainice și juste în această regiune". Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. a relevat cu satisfacție că relațiile dintre Uniunea Sovietică și Republica Arabă a Egiptului devin tot mai profunde și mai bogate în conținut, fapt evidențiat și de încheierea Tratatului de prietenie și colaborare dintre cele două țări.

La rîndul său, președintele Anwar Sadat a arătat că, în ultimul timp, în Egipt au fost efectuate schimbări care urmăresc să unească și mai strîns forțele poporului muncitor. „Crearea Federației Republicilor Arabe, a spus Anwar Sadat, din care fac parte Republica Arabă a Egiptului, Republica Arabă Siria și Republica Arabă Libia, a reprezentat o acțiune națională pe calea întăririi forței arabe și unității arabe". Reafirmînd aderiunea țării sale față de rezoluția Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, șeful statului egiptean subliniază: „Pornim de la convingerea că pacea în lumea întreagă este indivizibilă și că restabilirea păcii în Orientul Apropiat corespunde intereselor tuturor popoarelor lumii".

Laurențiu DUȚA

Moscova, 13 octombrie

PEKIN

VIZITA ÎMPĂRATULUI ETIOPIEI

Vizita oficială de opt zile (6—13 octombrie) întreprinsă de împăratul Haile Selassie în Republica Populară Chineză, la invitația guvernului chinez, a fost apreciată de ambele părți drept un prilej care va contribui la întărirea și dezvoltarea relațiilor și a unei mai bune cooperări între cele două țări. Programul călătoriei oaspetelui etiopian a cuprins, în afară de vizitarea Pekinului și a orașelor Șanhai și Canton, o serie de întrevederi la nivel înalt. Astfel, împăratul Haile Selassie a fost primit de președintele Mao Tzedun, cu care a avut o discuție prietenească, și a purtat convorbiri cu vicepreședintele R.P. Chineze, Dun Bi-u, și premierul Consiliului de Stat, Ciu En-lai. Totodată, cu prilejul acestei vizite, au fost semnate un acord comercial și un acord de cooperare tehnico-economică între cele două țări.

Convorbirile oficiale au abordat, în primul rînd, problema stadiului și evoluției relațiilor bilaterale, ambele părți exprimîndu-și speranța că vizita suveranului etiopian și acordurile semnate vor contribui la dezvoltarea colaborării între R.P. Chineză și Etiopia. Declarîndu-se „foarte satisfăcut" de întrevederile avute la Pekin, împăratul Haile Selassie arăta: „Sînt deosebit de fericit că discuțiile mele cu excelențele voastre și acordurile la care am putut să ajungem au deschis calea unei cooperări mai mari între cele două țări ale noastre". La rîndul său, premierul Ciu En-lai, evocînd „caracterul pozitiv al convorbirilor cordiale și prietenești în legătură cu întărirea relațiilor prietenești și de cooperare între cele două țări", sublinia că vizita suveranului Etiopiei „a sporit înțelegerea reciprocă dintre popoarele chinez și etiopian și colaborarea prietenească între cele două țări și a adus o nouă contribuție la întărirea cauzei unității popoarelor afro-asiatice împotriva imperialismului".

În cursul discuțiilor oficiale, au fost examinate și o serie de chestiuni cu caracter internațional, cu care prilej s-a subliniat importanța luptei popoarelor afro-asiatice împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. „Astăzi, popoarele Asiei și Africii se află în fața sarcinilor dezvoltării și consolidării naționale — sublinia împăratul Haile Selassie. Solidaritatea izvorăște, printre altele, din acești factori comuni. Fără îndoială că această solidaritate se va întări în continuare, astfel încît națiunile din Asia și Africa vor fi capabile să joace un rol pozitiv pentru promovarea păcii, pentru a aduce progresul și prosperitatea popoarelor lor". În aceeași ordine de idei, apreciind actuala evoluție internațională drept defavorabilă politicii imperialiste, premierul Ciu En-lai declara: „Credem că în această excelentă și încurajatoare situație, întărirea continuă a colaborării prietenești dintre țările noastre și promovarea solidarității afro-asiatice vor favoriza lupta popoarelor afro-asiatice împotriva imperialismului și colonialismului, precum și nobila cauză a apărării păcii în întreaga lume".

De-a lungul întregii călătorii, populația a făcut o primire călduroasă înalților oaspeți etiopieni — expresie a sentimentelor de prietenie care leagă cele două popoare și țări.

Rodica GEORGESCU

FOTOCRONICA

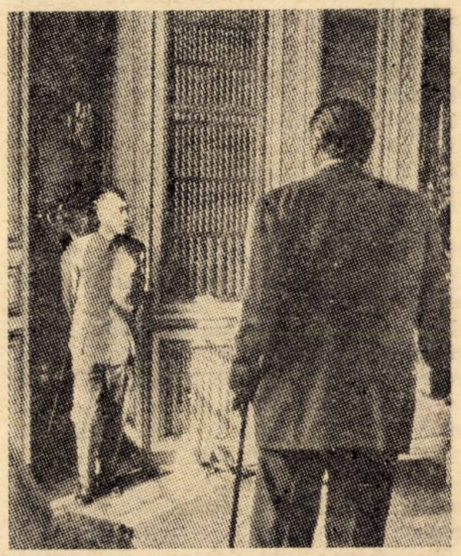

Delegația guvernamentală chineză condusă de Pai Sian-kuo, ministrul comerțului exterior, care între 29 septembrie și 11 octombrie a făcut o vizită în Franța, este cea dintîi de acest fel pe care Republica Populară Chineză o trimite într-o țară occidentală. În imagine: șeful delegației chineze în timpul vizitării palatului de la Versailles

PARIS

METROUL ÎN GREVĂ

O LUPTĂ FRATRICIDĂ
...titrează cu umor „L'Express" această imagine din zilele grevei metroului, înfățișîndu-i pe parizieni luînd cu asalt autobuzele

Parisul fără metro își schimbă complet înfățișarea: el capătă aspectul unui uriaș furnicar uman. In primele ore ale dimineții de 5 octombrie, zeci de mii de oameni se îndreptau spre locurile de muncă, invadînd trotuarele și străzile, făcînd aproape imposibilă circulația automobilelor, luînd cu asalt autobuzele care nu puteau face față mulțimii compacte a obișnuiților pasageri ai metroului. Agenția France Presse sublinia că greva conducătorilor de metro ar putea fi semnalul declanșării unei vaste mișcări revendicative. Semnalul fusese dat prin greva profesorilor, care a marcat în mod semnificativ începutul noului an școlar. Din punct de vedere al acțiunilor revendicative, toamna 1971 se anunță în Franța un anotimp tulbure.

În ianuarie, președintele Pompidou exprima speranța că mișcarea de creștere a prețurilor va putea fi frînată în acest an. După o scurtă acalmie însă, curba prețurilor și-a reluat direcția ascendentă. După scumpirea oficială, în sectorul public, a transporturilor în comun cu aproximativ 14 la sută, apoi a gazului și a electricității, au crescut neoficial, în sectorul privat, prețurile la o serie de bunuri de larg consum, inclusiv numeroase produse alimentare. În această situație trebuie căutată în primul rînd cauza unei tensiuni care se manifestă printr-o nouă intensificare a revendicărilor sociale.

Scumpirea din august a biletelor de metro, prezentată ca mijloc de a resorbi sau de a reduce deficitul întreprinderii, nu a adus nici o îmbunătățire condițiilor de viață și de muncă ale celor ce lucrează în rețeaua subterană a transportului parizian. Aceștia protestează împotriva salariilor mici, disproporționate în raport cu creșterea prețurilor, împotriva numărului scăzut al zilelor de concediu (în 1972, concediile ar urma să fie egale cu cele din 1931), împotriva condițiilor de pensionare. Greva a fost hotărîtă de principalele centrale sindicale franceze, Confederația Generală a Muncii — C.G.T. — și Confederația Franceză Democratică a Oamenilor Muncii — C.F.D.T.

Conducerea Regiei autonome a transporturilor pariziene (R.A.T.P.) a acceptat unele întîlniri cu reprezentanții sindicali, dar, invocînd tendințele inflaționiste, a refuzat să satisfacă cererile greviștilor. O negociere de acest fel a avut loc la 8 octombrie. După o discuție maraton de șapte ore, directorul general al R.A.T.P. a declarat că în acest cadru „s-a întreprins un foarte lung examen al problemelor în cauză", că s-a conturat „un anumit număr de soluții", că „este totuși necesară o studiere mai profundă" și că în acest scop a fost stabilită o nouă întîlnire. De cealaltă parte, reprezentantul C.G.T. a declarat: „Discuțiile au fost foarte complete și precise dar totodată foarte strînse și dificile. Pozițiile sînt foarte depărtate. Pentru moment, greva va fi menținută". Rețeaua metroului continuă să fie paralizată, nu se poate prevedea pentru cît timp încă.

Referindu-se la climatul general, ziarul „Le Monde" scria la sfîrșitul săptămînii trecute: „Dacă contrapropunerile direcției R.A.T.P. vor fi considerate insuficiente, și alți lucrători din serviciile publice — mai ales cei din rețeaua de autobuze — vor fi gata să se alăture greviștilor". Fapt este că se remarcă o tendință de extindere a acțiunilor revendicative. La sfîrșitul lui septembrie s-au înregistrat succesiv greve importante la toate aeroporturile Parisului. In octombrie, au avut loc acțiuni greviste în rîndurile medicilor, în presă (la „Paris-Jour", la „L'Express") etc.

Majoritatea acestor acțiuni se desfășoară sub conducerea comună a C.G.T. și C.F.D.T. Este unul din rezultatele acordului ce a survenit la începutul lui septembrie între cele două centrale sindicale. In urma înțelegerii și elaborării unei platforme comune cu privire la dezvoltarea acțiunii pentru ameliorarea condițiilor de viață și de muncă, au fost fixate orientările a trei campanii principale pe care C.G.T. și C.F.D.T. au hotărît să le ducă împreună: îmbunătățirea sistemului pensiilor, respectarea drepturilor sindicale, egalitate de salarii și de drepturi pentru mîna de lucru străină. În același timp, au fost formulate revendicări precise în legătură cu salariile și puterea de cumpărare, cu dreptul la muncă, cu condițiile și timpul de muncă.

Sub presiunea mișcării revendicative a oamenilor muncii, patronatul a fost îndemnat de guvern și a acceptat să limiteze timp de șase luni creșterile de prețuri. Firește, conducătorii sindicali consideră această măsură ca un paleativ limitat nu numai în timp dar și în eficacitate. „Pentru a depăși grava situație actuală, pentru a realiza Frontul comun al tuturor forțelor sindicale reprezentative, pentru a antrena întreaga masă a muncitorilor, noi trebuie să ne intensificăm eforturile în vederea realizării unei puternice asociații a muncitorilor — în primul rînd, sindicatele — care să participe efectiv la pregătirea și organizarea acțiunilor revendicative", declara André Barteloot, secretar al C.G.T.

Rodica ȚEPEȘ

BRIGHTON

POZIȚII ȘI PROIECTE LABURISTE

Încă înaintea deschiderii lucrărilor Conferinței partidului laburist, comentatorii erau de părere că din cele 415 rezoluții ale agendei preliminare, o atenție deosebită se va acorda acelora care privesc direct sau indirect politica economică a actualului guvern britanic și consecințele celor 15 luni de guvernare conservatoare. Mai mult, s-a emis opinia că pentru dezbaterile în legătură cu aderarea Marii Britanii la Piața comună erau su-

ficiente cele cîteva ore rezervate în prima zi a Conferinței, pentru simplul motiv că pronunțarea celor 1 200 de delegați era, în fapt, o formalitate, opinia ostilă aderării, împărtășită de marea majoritate, fiind un lucru binecunoscut și consemnat, de altfel, în rezoluția dinainte elaborată.

Așadar, pronunțarea aderării, într-adevăr, drept o formalitate, după decizia conferinței speciale din iulie de a respinge aderarea „în termenii negociați de guvern". Existența unui grup minoritar proaderare n-ar fi putut influența deloc votul de la Brighton și respingerea condițiilor acceptate la Bruxelles și Luxemburg de guvernul conservator era iminentă. A fost, într-un fel, și motivul pentru care liderul laburist Harold Wilson și viceliderul Roy Jenkins, adept al aderării, n-au luat cuvîntul în ședința consacrată Pieței comune. Dar, deși la Brighton votul laburist a fost defavorabil aderării într-o proporție de 5—1, rezoluția adoptată nu devine obligatorie pentru toți membrii grupului parlamentar laburist, astfel încît în momentul hotărîtor al dezbaterilor din Camera Comunelor, suporterii Pieței comune vor putea vota alături de guvernul conservator. Roy Jenkins a anunțat că nu va renunța la opiniile sale, cunoscute, de sprijinire a alăturării la „cei șase". Dacă lui Jenkins i se adaugă alți deputați, printre care și cîțiva membri ai „cabinetului-fantomă" laburist — Harold Lever, Douglas Houghton, George Thompson, Shirley Williams — grupul minoritar adept al aderării ar putea asigura, potrivit unor calcule preliminarii, un avantaj de aproximativ o sută de voturi guvernului conservator. Roy Jenkins, omul nr. 2 al echipei laburiste, după unele versiuni candidat potențial cu șanse la funcția de lider, pare să se afle deocamdată la strîmtoare. Interesant este că a găsit spri-

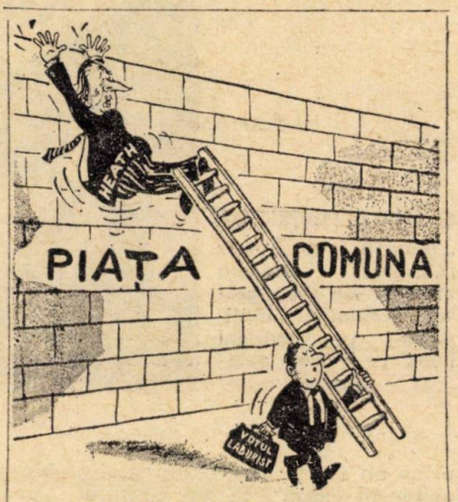

După Brighton

(Din Morning Star)

jin tocmai la Harold Wilson, care, făcînd un apel la unitatea partidului, a subliniat, de altfel, în cuvîntarea de la Brighton, că nu dorește „represaliile și discriminările" împotriva minorității. Se pare că va urma un scenariu de circumstanță : Jenkins ar demisiona din funcția de vicelider al partidului pentru a putea vota în Camera Comunelor, alături de conservatori, iar la alegerile din noiembrie pentru conducerea partidului și-ar prezenta din nou candidatura pentru funcția părăsită. Dar, se afirmă, jocul lui Jenkins riscă să fie periculos, deoarece candidații „antieuropeni" Michael Foot, Wedgwood-Benn și Denis Healey și-ar putea mări șansele.

Dar „28 octombrie nu e un sfîrșit, ci doar un început", declara Wilson. În sensul că acțiunile laburiste de împotrivire față de politica (economică în special) a guvernului conservator nu vor înceta. Bilanțul celor 15 luni de guvernare conservatoare nu e deloc liniștitor pentru adepții partidului aflat la putere : numărul șomerilor a crescut cu aproximativ 350 000 de persoane, atingînd aproape un milion, prețurile s-au majorat cu 12 la sută, inflația lovește puternic economia, chiriile tind să se dubleze. Desigur, unele semne ale acestei evoluții apăruseră încă din timpul guvernării laburiste, dar asemenea aspecte au fost mai puțin dezbătute la Brighton.

Criticînd politica economică a guvernului, delegații laburiști au prezentat un proiect de redresare a situației, în perspectiva revenirii la putere, proiect care cuprinde, între altele, „un permanent dar flexibil sistem de control al prețurilor", restrîngerea prețurilor cu amănuntul, instituirea unei comisii guvernamentale cu puteri depline care să intervină acolo unde marele business deține „excesive puteri pe piață". Unui prezumptiv guvern laburist i se adresează și rezoluția prin care se cere să se includă în manifestul electoral laburist angajamentul de a naționaliza băncile, companiile de asigurări, societățile de construcții. Votul a constituit o victorie a aripii de stînga a partidului mai ales prin recomandarea ca un viitor guvern laburist să renaționalizeze (fără despăgubiri) toate sectoarele care sînt sau vor fi denaționalizate de actualul guvern conservator.

Consacrată problemelor externe, ședința din ziua a patra a Conferinței de la Brighton a stat sub semnul dezbaterilor în jurul declarației Comitetului Executiv Național al partidului, declarație intitulată „relațiile Est-Vest și securitatea europeană". Documentul adoptat în unanimitate exprimă convingerea că, în aceste momente în care relațiile bilaterale dintre statele continentului au marcat o îmbunătățire și un reviriment, o conferință general-europeană asupra securității ar stimula cooperarea în toate domeniile. „Partidul laburist — se precizează în declarație — dorește ca la conferința privind securitatea europeană să se constituie un mecanism permanent, în care toate țările, indiferent de regimul lor social, să fie în măsură să demonstreze cum se poate înlocui înfruntarea prin cooperare, creîndu-se în acest fel o zonă a păcii". Pronunțîndu-se pentru „necesitatea asigurării dreptului popoarelor europene de a-și rezolva problemele interne fără vreo intervenție din afară", delegații la Conferință și-au exprimat încrederea în transformarea acestui deceniu într-o „eră de cooperare", prin acțiuni concrete și eforturi serioase din partea tuturor statelor.

Stelian TURLEA

LA BRIGHTON, DE ASTĂ-DATĂ CONSERVATORII

La 13 octombrie au început la Brighton lucrările conferinței anuale a Partidului conservator.

Problemele generate de politica economică și socială promovată de guvernul conservator în cele 15 luni de cînd a venit la putere sînt supuse în țară unei critici puternice și se așteaptă cu interes modul în care conferința va răspunde opiniei publice deziluzionată de nivelul pe care l-a atins șomajul — cel mai ridicat din ultimii 21 de ani — și de creșterea costului vieții. Legea privind relațiile industriale, care restrînge drepturile sindicale la grevă, recentele măsuri ale ministrului finanțelor, Anthony Barber, și altele, își fac simțită ponderea împreună cu rezultatele defavorabile înregistrate, pe agenda și în atmosfera Conferinței.

În centrul dezbaterilor se situează, desigur, persistența criză politică din Irlanda de Nord și aderarea Marii Britanii la Piața comună.

Sterilele convorbiri tripartite de la Chequers, ca și cele recent încheiate între Heath și Faulkner au relevat dificultățile în calea soluționării acestei probleme. Măsurile luate în considerare — aplicarea unei politici „pacificatoare", paralel cu unele măsuri represive radicale, ca internarea preventivă în lagăre n-au reușit să atenueze încordarea și nici să scadă intensitatea ciocnirilor. Situația din Ulster este atît de critică, încît măsurile proiectate cu trei ani în urmă pentru a o evita sînt apreciate azi total insuficiente pentru a o rezolva. De aceea, mulți se întreabă dacă rezoluția pe care conferința conservatorilor urmează să o adopte în această problemă va aduce mai mult decît previzibila confirmare a poziției oficiale cunoscute.

Caracteristica principală a conferinței anuale laburiste încheiate săptămîna trecută a fost, după părerea presei britanice, spiritul de rezistență față de intrarea Marii Britanii în Piața comună europeană în condițiile negociate de actualul guvern conservator. În ce-i privește pe conservatori, observatorii politici par mai interesați de implicațiile pe care le va avea acest spirit de rezistență în cadrul conferinței și de concluziile pe care le pot trage pentru dezbaterile din parlament, care se vor încheia prin votul de la 28 octombrie. Aceasta cu atît mai mult cu cît, după cum relevă ziarul conservator „The Sunday Telegraph", „Mișcarea către Europa nu are o forță populară în spatele ei nici chiar în cadrul partidului conservator. Este o chestiune care reclamă din partea publicului bunăvoința de a face ceea ce i se impune... Săptămîna aceasta, la Brighton, îi va reveni primului ministru rolul să-și exercite din nou autoritatea aceluia care știe mai bine ce are de făcut. Dacă va reuși este, fără îndoială, un vrăjitor".

Dorin SUCIU

ANKARA

SEMNE DE ÎNTREBARE

Viața internă turcă cunoștea, la sfîrșitul săptămînii trecute, un serios moment de tensiune, prin criza guvernamentală declanșată de demisia a 7 din cei 23 de miniștri ai cabinetului Erim. Gestul miniștrilor demisionari stîrnise îndoieli asupra păstrării mandatului actualului guvern și alimenta comentariile despre instabilitatea consemnată în ultima vreme pe scena politică turcă. Consultări urgente între președintele țării, premierul Nihat Erim, liderii principalelor partide politice și cei ai forțelor armate au intervenit pentru a opri precipitarea evenimentelor, inițiind, spun observatorii din Ankara, „o pauză în criză", necesară intensificării eforturilor pentru găsirea unei soluționări a situației din țară.

Venind la conducere acum șase luni în urma intervenției armatei pe scena politică turcă și după retragerea guvernului omogen al liderului Partidului Dreptății, Suleyman Demirel, cabinetul Erim urma să fie o formațiune constituită „deasupra partidelor" și să aibă drept țel, potrivit programului prezentat la 2 aprilie, „modernizarea structurii administrative și economice, asigurarea dreptății sociale și eliminarea rapidă a nemulțumirii din țară".

Într-o formă generală programul prezentat de noua echipă guvernamentală ca și proiectele de lege elaborate ulterior aveau totuși în vedere unele revendicări ale maselor. Acestea priveau în special o redistribuire a pămîntului în favoarea păturilor țărănești, o reformă a învățămîntului în sensul laicizării și impunerii laturii practice, întărirea pozițiilor statului în industrie, acordarea unei mai mari importanțe folosirii judicioase a resurselor umane și naturale ale țării, încurajarea producției naționale. Pentru înfăptuirea acestor reforme, se arăta în programul noului cabinet, fiind nevoie de o „conjunctură de liniște și securitate", vor fi luate o serie de măsuri privind „instaurarea ordinii sociale" și vor fi elaborate proiecte de lege pentru reformarea sistemului juridic. La 27 aprilie a fost decretată starea de urgență în principalele regiuni ale țării.

Dar strădaniile cabinetului Erim de a aduce o rezolvare crizei politice și sociale instaurate de aproape doi ani în țară n-au dus încă la rezultatele dorite. O demonstrează și prelungirea succesivă, de două ori, în iulie și septembrie, a stării de asediu. Severele măsuri de ordine nu par a-și fi atins țelul, printre altele au fost pronunțate 18 sentințe de condamnare la moarte împotriva unor „militanți extremiști" iar din presă reiese că sentimentul de incertitudine în rîndul populației persistă.

În aceste condiții, guvernul și-a orientat ponderea principală a preocupărilor spre marile probleme interne și adoptarea proiectelor respective de lege. Iată însă că, dat fiind pe de o parte complexitatea situației și multitudinea de probleme care se pun, iar pe de altă parte, presiunea pe care forțele conservatoare o exercită asupra unor membri ai formațiunii guvernamentale, aceasta a intrat, încă în urmă cu cîteva săptămîni, într-un proces de eroziune internă. În linii mari este vorba de împărțirea echipei lui Nihat Erim în două tendințe : una care cere înfăptuirea reformelor proclamate la venirea la putere, alta care susține supunerea textelor inițiale unor corective de natură să restrîngă caracterul lor reformist. Ca urmare a acestor confruntări, la sfîrșitul lunii trecute, doi miniștri — Haluk Arik, ministrul comunicațiilor, și Ihsan Topaloglu, ministrul industriei energetice — au părăsit cadrul guvernamental.

La rîndul lor, nemulțumiți de tergiversările impuse de neînțelegerile din sînul guvernului, liderii armatei au adresat la 28 septembrie un avertisment, insistînd asupra necesității adoptării fără întîrziere a reformelor. Demersul militarilor a declanșat un viu schimb de păreri în Adunarea Națională, în cursul căruia unii parlamentari au protestat împotriva amestecului generalilor în viața politică a țării. Cîteva zile mai tîrziu, toți reprezentanții Partidului Dreptății s-au retras din guvern. Deoarece Partidul Dreptății continuă să dețină majoritatea în Medjilis (parlamentul turc), gestul membrilor săi echivala, după cum observau comentatorii din Ankara, cu un vot de neîncredere al parlamentului. Semnificația acestei acțiuni trebuie să fie raportată și la faptul că la 30 septembrie, într-o ședință a Adunării Naționale, premierul Nihat Erim menționase că în cazul unui conflict guvern—parlament, el va demisiona. Deocamdată pericolul a fost îndepărtat. O întrevedere a președintelui statului cu Suleyman Demirel, conducătorul Partidului Dreptății, pare să fi atenuat obiecțiile de ambele părți, și comentatorii susțin ideea participării în continuare, chiar dacă va fi mai restrînsă, a Partidului Dreptății la guvern. Aceiași comentatori vorbesc despre intenția premierului Erim de a cere, în cursul lunii octombrie, un vot de încredere parlamentului pentru ducerea la bun sfîrșit a programului de reforme propus.

Liana ENESCU

FOTOCRONICA

Împăratul Japoniei, Hirohito, împreună cu soția, împărăteasa Nagako, a întreprins în aceste zile o călătorie în cîteva țări ale Europei occidentale : vizită oficială în Belgia, Marea Britanie și Republica Federală a Germaniei ; vizită neoficială în Danemarca și Olanda ; vizită particulară în Franța și Elveția. Voiajul a început după o escală în Alaska, unde Hirohito s-a întreținut, la Anchorage, cu președintele Richard Nixon. Actuala călătorie este prima efectuată dincolo de hotarele nipone de un împărat japonez în exercițiul funcțiunii (Hirohito a mai vizitat Europa în 1921, pe vremea cînd era prinț moștenitor)

VIENA

VICTORIA SOCIALIȘTILOR

Corespondență pentru „Lumea"

Ceea ce părea la 1 martie 1970 o întîmplare, un experiment străin tiparelor politicii austriece, a devenit în urma scrutinului de duminică o certitudine. Partidul socialist austriac iese din nou învingător în alegerile parlamentare de la 10 octombrie, cu un rezultat care nu mai înseamnă o victorie la limită, ca în urmă cu 19 luni, ci peste 50 la sută din voturi. Rivalul său, partidul populist, cumulează în schimb o nouă înfrîngere, a patra în mai puțin de doi ani.

Oficial, campania electorală s-a consumat într-un interval de 40 de zile. Observatorul avizat a sesizat-o însă aproape din momentul cînd P.S.A. a preluat, la 20 aprilie 1970, răspunderea guvernului monocolor minoritar. În stare de mobilizare permanentă, echipa Kreisky a desfășurat cu abilitate o activitate continuă de pregătire și prelucrare a opiniei publice, pentru convocarea înainte de termen a corpului electoral.

Contînd pe o masă de alegători, care — în ciuda unor nemulțumiri datorate mai ales creșterii prețurilor, dar și altor carențe — sînt suficient de statornici, liderii socialiști au încercat să dobîndească audiență și în alte pături ale populației : la sate, în cercurile burgheziei liberale (cu o pondere numerică, ce-i drept, redusă în Austria), în rîndurile bisericii catolice, unde chiar dacă nu a reușit să cucerească aderenți, a diminuat sau a risipit adversitățile manifeste de pînă acum.

Cu această tactică electorală, cu angajamentul că foștii 25 de ani — „perioadă în care politica au făcut-o conservatorii" (B. Kreisky) — nu trebuie să se mai repete, P.S.A. a cîștigat voturi și din partea clientelei populiste și a celei liberale, fiind totuși obligat să cedeze din sufragii, mai ales în centrele industriale, în favoarea Partidului Comunist din Austria.

Populiștii pierd definitiv speranțele într-o redresare spectaculoasă. Insuccesul va aduce din nou pe primul plan disputele interne amînate în ultimele luni pentru a face față alegerilor. Acele grupări, care cer reprofilarea partidului și definitivarea unui program corespunzător evoluției intervenite în societatea austriacă, se văd din nou confirmate în temerile și revendicările lor.

În Partidul liberal situația este mai puțin complicată. Deși a înregistrat unele pierderi de voturi, P.L.A. a reușit, datorită reformei electorale, să-și valorifice mai bine sufragiile. Totuși, în mare, tactica sa nu a dat rezultatele așteptate. Apelul de a nu întări pozițiile P.S.A. și de a le consolida pe ale sale nu a fost urmat de alegători.

Noua configurație a Parlamentului (socialiștii 93 de mandate din totalul de 183, populiștii — 80 și liberalii — 10) asigură socialiștilor două mari avantaje pe care nu le-au avut după alegerile din martie 1970 : imposibilitatea celor două partide burgheze de a se coaliza spre a provoca demisia guvernului și, în același timp, pierderea posibilității de a suprasolicita guvernul cu măsuri împovărătoare pentru bugetul statului.

Experiența favorabilă a fostului cabinet Kreisky, întărită acum de situația mult consolidată prin obținerea în parlament a majorității absolute, a fundamentat hotărîrea comitetului director al partidului socialist : viitorul cabinet va fi monocolor, alcătuit numai din socialiști, și, neîndoios, noul cancelar se va numi tot Bruno Kreisky.

În ciuda modificărilor operate în toamna trecută, sistemul electoral împiedică Partidul Comunist din Austria să-și valorifice cele peste 60 000 de voturi realizate și să fie reprezentat în Parlament. Locurile în Parlament nu se repartizează direct proporțional cu numărul sufragiilor. Presa austriacă consemnează, totuși, ca un succes, sporul de 16 000 de voturi obținut de comuniști la 10 octombrie. „Pentru prima dată în 1956 — scrie «Volksstimme» în primul său editorial după alegeri — P.C.A. și-a sporit numărul de voturi cu peste o treime. Importanța politică a acestui succes, care a fost în unele centre muncitorești deosebit de evident, nu poate fi subestimat... factorii politici care au dus la cîștigurile comuniștilor rămîn" — conchide ziarul, reafirmînd hotărîrea P.C.A. de a milita în continuare pentru apărarea consecventă a intereselor oamenilor muncii.

Alegerile de duminică au evidențiat și introdus elemente noi pe scena politică a Austriei. Se conturează un proces de polarizare a forțelor politice, de regrupare a alegătorilor. Problemele mari, ce-și așteaptă rezolvarea, vor oferi prilejul unor confruntări imediate. În acest context, formarea guvernului, care durează în mod obișnuit cîteva săptămîni, va fi aproape sigur grăbită.

Petre STANCESCU

Viena, 12 octombrie

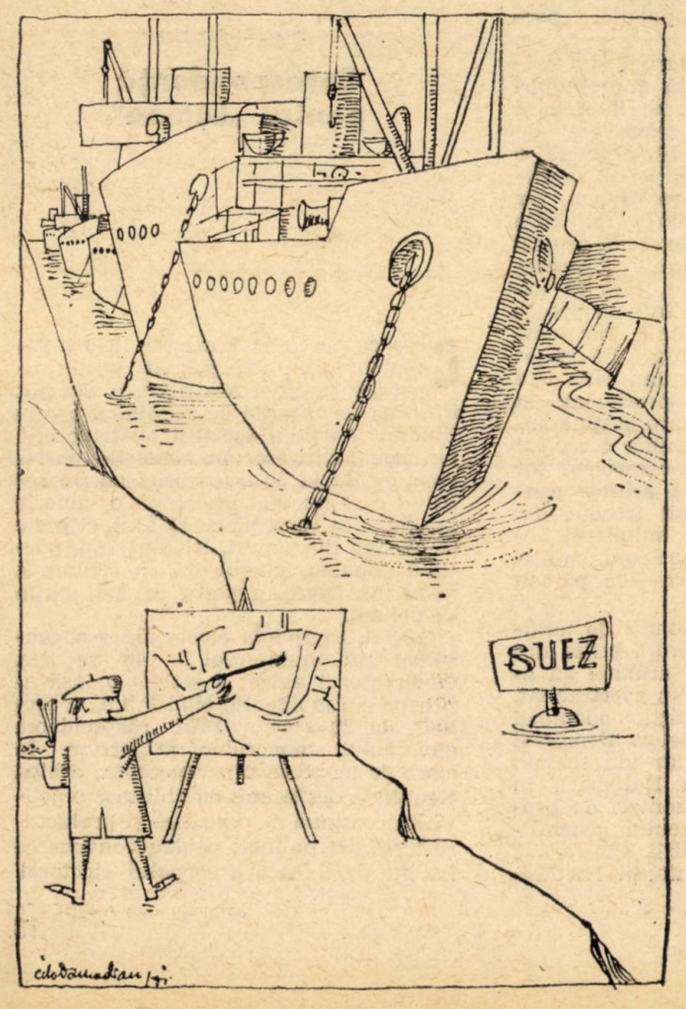

Natură statică...

Desen de Cik DAMADIAN

DETECTOR

Tac-tac...

Economiști și medici, psihologi și sociologi trăitori în marile orașe occidentale, după ce au muncit din greu pentru a analiza cauzele și efectele șomajului, inflației, suprasaturării urbane, după ce s-au alarmat în fața poluării, criminalității, delincvenței juvenile, nevrozelor produse de „marile aglomerări", mai au de rezolvat o problemă cu stufoase implicații : „tac-tac"-ul...

„Tac-tac"-ul este, s-o spunem deschis, o jucărie. Ea este formată dintr-un fir de nylon pe care circulă două bile. La o simplă mișcare, bilele se pocnesc între ele și fac un zgomot sec. La o mișcare mai susținută, bilele de asemenea se lovesc, cu deosebirea că mult mai des, și scot un zgomot repetat, deși tot sec. Așadar, un „tac-tac" emite, în ultimă instanță, un zgomot silabisit : tac-tac.

Un copil care poartă în mîini un „tac-tac", dacă nu e cuminte, va fi în stare să enerveze adulții ore în șir. Doi copii utilizînd aceeași jucărie vor enerva de două ori mai mulți adulți. Cu totul altceva se întîmplă cînd, în afara școlarilor, „tac-tac"-ul este folosit, chiar de adulți și de vîrstnici. Un director de bancă, un inginer sau un profesor de liceu, dacă mișcă bilele respective susținut și la orele cele mai neprevăzute, în afară de faptul că vor face un oarecare zgomot, vor atrage, pentru studiu, o serie de sociologi, psihiatri etc.

Ceea ce s-a și întîmplat. După ce a fost lansat în Statele Unite, unde a suscitat o simpatie bruscă și de masă, „tac-tac"-ul a trecut în Europa. În trei luni, în Italia s-au vîndut 12 milioane de bucăți, în Franța (deocamdată) 300 000 etc.

În timp ce comercianții se întreabă dacă febra „tac-tac"-ului va dura și la iarnă, sociologii și psihiatrii se miră, mai profund, cum a putut „prinde" în rîndurile maturilor folosirea firului de nylon cu cele două bile.

Enervați de zgomotul automobilelor, televizoarelor sau tranzistoarelor, zăpăciți de șuierul avioanelor supersonice, se pare că nu puțini locuitori ai marilor orașe occidentale și-au dorit și și-au găsit o sursă de zgomot facilă și la purtător. Asta îi liniștește și îi bucură — afirmă specialiștii. Oare ? Tac-tac !

R. B.

DIN SURSE...

Intenţie

La ultima sa conferinţă de presă, ministrul vest-german al afacerilor externe, Walter Scheel, şi-a anunţat intenţia de a vizita Uniunea Sovietică la sfîrşitul lunii noiembrie. Vizita ar putea să se încheie — a precizat el — cu semnarea unor acorduri comerciale şi aeriene.

Precizare

Nici o hotărîre n-a fost încă luată asupra unei eventuale vizite la Salisbury a şefului diplomaţiei britanice — s-a anunţat la Foreign Office. Precizarea a fost făcută în urma informaţiilor apărute în presa britanică, potrivit cărora Alec Douglas-Home ar intenţiona să se deplaseze în cursul lunii viitoare în Rhodesia.

„Phantom"

Statele Unite nu va furniza noi avioane „Phantom" (vezi rubrica noastră de la nr. 41) Israelului atîta timp cît secretarul de stat William Rogers va continua eforturile sale în vederea redeschiderii Canalului de Suez — se afirmă în cercurile oficiale de la Washington. Hotărîrea ar fi fost transmisă direct de către Rogers ministrului de externe israelian Abba Eban în cursul întrevederilor avute la sediul Naţiunilor Unite.

Despăgubirile...

...ce urmează a fi vărsate companiilor nord-americane de cupru, naţionalizate în luna iulie, urmează a fi reduse cu 300—400 milioane dolari — a declarat Clodomiro Almeyda, şeful diplomaţiei chiliene, în cursul unei conferinţe de presă la ambasada ţării sale din Washington.

Greenwich

Margaret Burbidge, născută în Marea Britanie, profesoară de astronomie la Universitatea din San Diego (California), a fost numită director al observatorului de la Greenwich. Ea devine astfel prima femeie-director al celebrului observator — scrie „Le Soir". Va avea responsabilitatea măsurării exacte a „orei Greenwich" — cu o precizie „de una la două miimi de secundă"— ca şi pe aceea a realizării unui program de cercetări astrofizice, domeniu în care are o înaltă calificare.

FOTOCRONICA

Lionel Attwell, de profesie ziarist, cetăţean al Republicii Sud-Africane, a cerut Ministerului de interne să-l reclasifice ca negru. „Imi este ruşine — scrie Attwell în cererea sa — că sînt clasificat automat ca aparţinînd unui grup rasial care supune la asemenea suferinţe inutile alte rase doar pentru că pielea lor are o pigmentaţie închisă... Vreau să scap de această ruşine profundă şi de sentimentul vinovăţiei pe care-l încerc". In imagine, Lionel Attwell cu cei doi copii ai săi şi cu un copil orfan, de culoare, pe care l-a adoptat ca o expresie a protestului său împotriva discriminărilor rasiale

Misiune

Manlio Brosio, fostul secretar general al N.A.T.O., urmează să viziteze Moscova înaintea datei de 15 noiembrie pentru a discuta cu oficialităţile sovietice problema reducerii forţelor armate în Europa — a declarat la Bruxelles succesorul lui Brosio, Joseph Luns, fostul şef al diplomaţiei olandeze.

Secrete

În anii cînd era prim-ministru al Australiei, lui John Grey Gorton i se reproşa faptul că nu-i punea întotdeauna la curent pe membrii cabinetului cu cele mai importante probleme de stat. În „Memoriile" sale Gorton îşi explică atitudinea : el declară că pur şi simplu nu putea să încredinţeze anumitor miniştri secretele de stat, „în special celor care aveau obiceiul să se destăinuie soţiilor..."

Arestări

Trei personalităţi politice : Victor Nendaka, Justin-Marie Bomboko (foşti miniştri) şi Alphonse Devos Bangala, fost general al armatei naţionale, acuzaţi de a fi participat la constituirea unor asociaţii subversive vizînd un atentat la viaţa preşedintelui Mobutu, au fost arestaţi — a anunţat radio Kinshasa.

Cooperare

În urma recentei vizite a lui Maurice Schumann, ministrul francez al afacerilor externe, la Ottawa şi Québec, s-a convenit — scrie „Le Monde" — asupra creării unui comitet de cooperare economică între Franţa şi Québec. Acest organism ar urma să ajute societăţile franceze în efectuarea de investiţii în provincia canadiană.

Automobil

Franţa şi S.U.A. — transmite „France Presse" — au încheiat recent un acord de cooperare în domeniul securităţii transporturilor cu automobilul, pe baza căruia cele două ţări vor proceda la schimburi de experienţă privind punerea la punct a unor „vehicule sigure". Franţa se va specializa în securitatea maşinilor de capacitate mică. Asemenea acorduri au mai fost încheiate de Statele Unite cu R.F.G., Japonia şi Italia.

FOTOCRONICA

Premierul francez Jacques Chaban-Delmas şi soţia sa Micheline (născută Chavelet, 42 de ani). Recenta lor căsătorie a fost oficiată într-un cadru restrîns la Bordeaux de către primarul adjunct al oraşului (primarul Bordeaux-ului este chiar primul ministru). „Sînt primul om în Franţa căruia i s-a întîmplat să cunune pe cineva care e în acelaşi timp primar şi prim-ministru", a declarat adjunctul lui Chaban-Delmas

Astropolis

La recenta Conferinţă de astronautică de la Bruxelles — scrie revista „Stern" — savantul american Kraft Arnold Ehrike a anticipat construirea, cu începere din 1985, a unor staţii extraterestre de durată care, în 35—50 de ani, se vor putea extinde, formînd un adevărat oraş cosmic, Astropolis.

Propunere

Cu prilejul unor declaraţii făcute recent la Bremen, cancelarul Willy Brandt a propus organizarea unei conferinţe lărgite la nivel înalt a C.E.E. în cursul primelor luni ale anului 1972.

Apel

Republica Panama — s-a anunţat la New York — a solicitat Naţiunile Unite să joace rolul de arbitru în negocierile privind elaborarea unui nou tratat americano-panamez asupra condiţiilor de exploatare a Canalului Panama.

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

DOSARUL DEZARMĂRII ÎNTRE DOUĂ DEZBATERI

Prin adoptarea în unanimitate, la 30 septembrie, a raportului către Adunarea Generală și Comisia de dezarmare a O.N.U., Conferința Comitetului pentru dezarmare și-a încheiat dezbaterile pentru anul 1971. Cu aceasta, încă o filă a fost adăugată dosarului important al dezarmării, la a cărui examinare vor proceda în continuare Comitetul Politic și plenara Adunării Generale.

În cele ce urmează vom schița succint cîteva linii principale ale lucrărilor Comitetului pentru dezarmare din runda de negocieri încheiată recent, pentru a încerca să conturăm stadiul problematicii dezarmării în momentul în care dezbaterile consacrate acesteia urmează să fie transferate celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale.

În anul 1971, Comitetul pentru dezarmare și-a desfășurat lucrările pe parcursul a circa 6 luni în două sesiuni (prima a avut loc între 23 februarie și 13 mai, iar cea de-a doua între 29 iunie și 30 septembrie). În acest răstimp s-au ținut 49 de ședințe oficiale, precum și un număr de ședințe neoficiale. La lucrări au participat în continuare 25 din cele 26 state membre în Comitet, locul Franței continuînd să rămînă neocupat. Au fost rostite zeci de intervenții cu conținut politic sau tehnic și s-au prezentat un număr mare de documente de lucru.

Lucrările Comitetului s-au desfășurat pe baza ordinii de zi convenite la 15 august 1968, care conține patru mari grupe de probleme :

— măsuri de dezarmare nucleară ; măsuri cu caracter nenuclear ; alte măsuri colaterale ; dezarmare generală și totală.

În negocierile sale, Comitetul a trebuit să țină seama de rezoluțiile și documentele în problemele dezarmării adoptate la cea de-a 25-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.

Un bilanț sumar al dezbaterilor asupra dezarmării din Comitet evidențiază în ansamblu persistența și adîncirea discrepanței între ordinea de zi a negocierilor din acest organism, între mandatul ce i-a fost conferit de O.N.U. și reiterat an de an prin rezoluțiile Adunării Generale, pe de o parte, și obiectul real al tratativelor, eficiența lor, pe de altă parte.

Este îndeobște recunoscut și acceptat că problemele dezarmării nucleare, ale încetării cursei înarmărilor în acest domeniu de primă însemnătate și urgență, trebuie să se bucure de maximă prioritate în lucrările Comitetului de dezarmare. Acest lucru rezultă chiar din ordinea de zi a Comitetului, unde măsurile de dezarmare nucleară figurează pe primul loc, ca și din numeroasele rezoluții în materie ale Adunării Generale. Un element esențial îl constituie intrarea în vigoare a tratatului de neproliferare a armelor nucleare o dată cu care negocierea și adoptarea unor măsuri de dezarmare nucleară a dobîndit caracterul unei obligații juridice fără echivoc.

Desigur, nu se poate spune că problemele dezarmării nucleare nu au stat în atenția Comitetului în acest an. Ele au făcut obiectul dezbaterilor multor

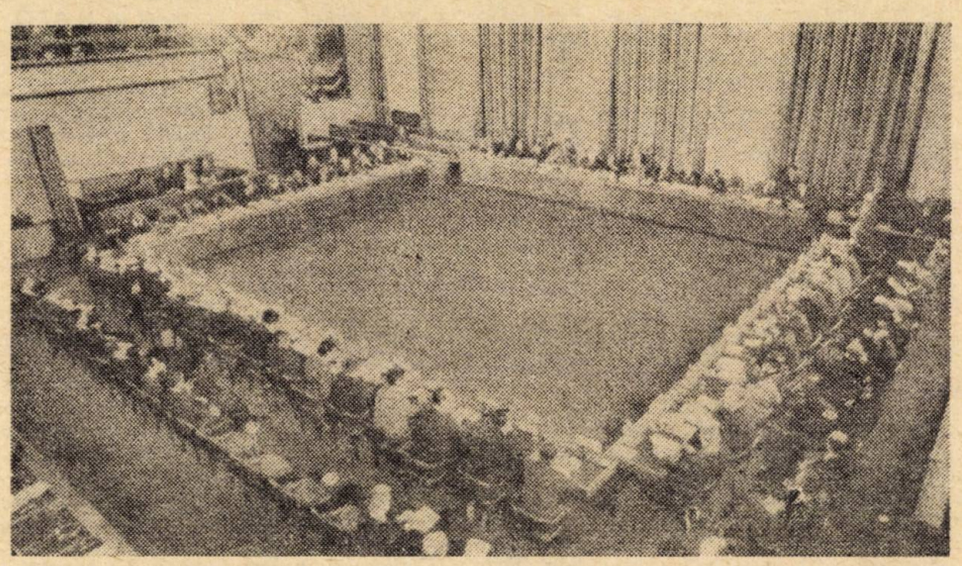

O reuniune a Comitetului pentru dezarmare

ședințe, un mare număr de state, în primul rînd țările socialiste și cele nealiniate au argumentat convingător pentru înfăptuirea dezarmării nucleare, încetarea înarmărilor atomice, pronunțîndu-se pentru transpunerea în viață a priorității ce se cere acordată măsurilor din această categorie. Unele state membre în Comitet, între care și România, au accentuat necesitatea negocierii fără întîrziere a unor acorduri de dezarmare nucleară cum ar fi : încetarea experiențelor subterane cu arme nucleare, interzicerea folosirii armelor nucleare, crearea de zone denuclearizate în diferite părți ale lumii, sistarea producției de arme nucleare, inclusiv a producției de materiale fisionabile destinate unor scopuri militare și transferul stocurilor existente pentru utilizări pașnice, reducerea și lichidarea totală a armelor nucleare și a mijloacelor de transportare a lor la țintă.

Dintre aceste măsuri, cea privind încetarea totală a experiențelor nucleare subterane a deținut un loc însemnat în cadrul tratativelor, fără a se putea ajunge însă la un acord. Motivul principal invocat l-au constituit, în continuare, dificultățile în stabilirea unui sistem general de control acceptabil, deși dezbaterile au argumentat puternic în sprijinul tezei potrivit căreia chestiunea disputată a controlului își poate găsi o soluționare adecvată pe baza tehnicilor și metodelor de care dispune seismologia modernă. Majoritatea reprezentanților din Comitet s-au declarat în mod insistent pentru urgentarea încheierii unui acord, făcînd referire atît la importanța acestei măsuri pentru oprirea cursei calitative a înarmărilor nucleare, cît și la faptul că o atare măsură ar apare ca o dovadă a dorinței de angajare pe calea dezarmării atomice, în conformitate cu stipulațiile tratatului de neproliferare. Din dezbaterile ce au avut loc în 1971 s-a conturat opinia că interzicerea experiențelor nucleare subterane va constitui o temă majoră a viitoarelor tratative de dezarmare.

În sfera măsurilor din domeniul nuclear, problema creării de zone denuclearizate a căpătat o pondere mai însemnată în comparație cu alți ani. Un mare număr de state au pus accent pe importanța constituirii unor noi zone cu statut de denuclearizare, pentru scoaterea de sub incidența pericolului nuclear a unor regiuni ale planetei noastre. Astfel, țările latino-americane au continuat să acționeze pentru consolidarea acordului de denuclearizare a Americii Latine, urmărind îndeosebi să obțină garantarea lui adecvată de către puterile nucleare. Alte state din Europa, Asia și Africa s-au declarat pentru constituirea unor noi zone denuclearizate. Măsurile din această categorie au fost și sînt susținute consecvent de țara noastră care, după cum se știe, a prezentat propuneri proprii privind crearea unei zone a păcii și cooperării, liberă de arme nucleare, în Balcani. În dezbaterile din acest an, multe delegații au apreciat pozitiv inițiativa țării noastre privind crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale globului, inclusiv în Balcani, inclusă printre propunerile de dezarmare prezentate de guvernul român în Comitet, la 5 martie 1970.

Printre măsurile de dezarmare nucleară, care au fost discutate în Comitet, se cuvine a fi menționată și interzicerea folosirii armelor nucleare, idee promovată consecvent de statele socialiste. Negocierea și adoptarea unui acord în acest domeniu s-ar înscrie ca o măsură importantă pe calea interzicerii și, ulterior, a eliminării armelor nucleare, a primejdiilor pe care acestea le comportă pentru omenire.

După cum se poate vedea, bilanțul negocierilor în problemele dezarmării din Comitet nu indică un progres notabil în domeniul dezarmării nucleare, cu excepția, poate, doar a unor clarificări și a-

profundări ale poziţiilor statelor. Măsurile de dezarmare nucleară, capitol deficitar al tratativelor din Comitet, rămîn în continuare pe agenda acestui organism, cerîndu-şi o rezolvare grabnică în conformitate cu cerinţele tot mai energice ale popoarelor, cu exigenţele păcii şi securităţii generale.

Obiectul central al tratativelor de dezarmare în anul 1971 l-a constituit, după cum se cunoaşte, interzicerea armelor chimice şi bacteriologice (biologice), aflată în atenţia Comitetului încă din anul 1968.

Pe baza recomandărilor O.N.U. şi a propunerilor diferitelor state, Comitetul a procedat la o analiză amplă a acestei chestiuni, a aspectelor ei politice, juridice, militare, ştiinţifice, economice. Pe parcursul dezbaterilor au apărut unele diferenţe importante în modul de abordare a problemei. Statele socialiste, împreună cu cele nealiniate, s-au declarat pentru interzicerea şi distrugerea totală a armelor chimice, ca şi a celor bacteriologice (biologice), în timp ce ţările occidentale au susţinut o soluţie parţială de prohibire doar a armelor bacteriologice (biologice).

La începutul lucrărilor din anul 1971 ale Comitetului, negocierile pe tema interzicerii armelor chimice şi biologice au intrat în impas datorită, în principal, refuzului puterilor occidentale de a accepta un acord global. În dorinţa de a contribui la depăşirea acestui punct mort, la progresul pe calea eliminării armelor chimice şi biologice, ţările socialiste din Comitet au venit la 30 martie a.c. cu propunerea de a se încheia un acord parţial de interzicere a perfecţionării, producţiei şi stocării armelor biologice şi a toxinelor, prezentînd un proiect de convenţie în materie.

Iniţiativa statelor socialiste a permis începerea unor tratative concrete pentru elaborarea unui proiect de convenţie. Pe baza proiectului avansat de ţările socialiste, a propunerilor prezentate de un mare număr de state, s-a reuşit să se elaboreze textul unui proiect de convenţie privind interzicerea perfecţionării, producţiei şi stocării armelor bacteriologice (biologice) şi a toxinelor şi distrugerea acestora, anexat la raportul Comitetului pentru dezarmare şi trimis astfel spre examinare şi aprobare sesiunii Adunării Generale.

Cu toate că acest acord reprezintă o măsură colaterală, parţială, de dezarmare, el îşi are, neîndoielnic, semnificaţia lui înscriindu-se ca un prim pas în direcţia eliminării armelor de nimicire în masă, nucleare, chimice şi bacteriologice (biologice). După aprecierile experţilor în problemele dezarmării şi ale comentatorilor de presă, noul acord va reprezenta, prin natura lui, o primă măsură reală de dezarmare în sensul că prin convenţia elaborată se preconizează interzicerea producţiei şi a stocării unei categorii de arme — cele bacteriologice, biologice şi toxinele — şi distrugerea lor într-un termen de nouă luni de la intrarea în vigoare a convenţiei. Prin acest acord, statele-părţi se angajează să continue cu bună credinţă negocierile pentru interzicerea şi a armelor chimice, spre a se realiza astfel obiectivul eliminării tuturor acestor mijloace de nimicire în masă, a căror folosire a fost deja interzisă de protocolul de la Geneva din 1925.

În dezbaterile din acest an ale Comitetului, un mare număr de state, în primul rînd cele socialiste şi nealiniate, au abordat chestiunea dezarmării generale şi totale — recunoscută ca obiectiv fundamental al tratativelor de dezarmare. Discuţiile au scos în evidenţă faptul că dacă se doreşte să se dea un răspuns valabil, cuprinzător, problemelor grave pe care le ridică cursa înarmărilor, acumularea unor stocuri uriaşe de armamente, în primul rînd de arme nucleare, — acest răspuns nu-l poate constitui decît înfăptuirea dezarmării generale.

Cu toate eforturile întreprinse de unele state membre în Comitet, nu s-a reuşit însă, nici în acest an, ca dezarmarea generală să fie repusă în drepturile ce i se cuvin ca problema fundamentală a tratativelor. Preocuparea crescîndă a statelor pentru reaşezarea acestei măsuri în centrul dezbaterilor este ilustrată atît de declaraţiile în favoarea dezarmării generale cît şi de prezentarea unor propuneri şi sugestii concrete, între care cele privind începerea unor negocieri de fond asupra dezarmării generale în cadrul programului actualului deceniu al dezarmării proclamat de Naţiunile Unite şi cererea ca autorii proiectelor de dezarmare generală din 1962 să le reactualizeze în lumina schimbărilor intervenite în viaţa internaţională. În cadrul acestor preocupări s-au reliefat actualitatea şi însemnătatea propunerii prezentate de guvernul român în 1970 şi reafirmată în acest an, privind începerea unor negocieri efective pentru elaborarea unui tratat de dezarmare generală şi totală şi afectarea, în acest scop, a unor şedinţe oficiale şi a unor reuniuni neoficiale ale Comitetului.

Propunerea română a fost încorporată în raportul Comitetului pentru dezarmare către Adunarea Generală, reprezentînd o contribuţie la eforturile pentru angajarea în Comitet a unor tratative serioase asupra acestei măsuri de importanţă capitală pentru toate statele.

În trecerea în revistă a desfăşurării tratativelor de dezarmare din anul în curs, se cuvin menţionate şi alte măsuri care au fost abordate în dezbateri de diferite state, pe un loc de frunte situîndu-se problema opririi şi reducerii cursei înarmărilor şi a cheltuielilor militare care au atins proporţii fără precedent. În acest context, s-au făcut numeroase referiri la valoarea iniţiativei române privind consecinţele şi efectele cursei înarmărilor. Un mare număr de delegaţii au subliniat importanţa raportului secretarului general privind consecinţele cursei înarmărilor, care constituie o primă evaluare sub egida Naţiunilor Unite a proporţiilor şi efectelor nocive ale înarmărilor, oferind astfel o bază pentru negocierile viitoare pe aceste teme.

Numeroase state s-au declarat pentru adoptarea unor măsuri de dezarmare pe plan regional, pornind de la importanţa lor pentru cauza păcii şi securităţii, ca şi pentru progresul eforturilor în domeniul dezarmării, în general. Au fost frecvente luările de poziţie în favoarea unor măsuri de dezarmare regională în Europa, în special în legătură cu propunerea privind reducerea forţelor armate şi armamentelor pe continent, care ocupă un loc important în actualul dialog politico-diplomatic între statele europene.

În dezbateri au fost, de asemenea, evocate măsuri ca demilitarizarea completă a teritoriilor submarine, dezarmarea convenţională, desfiinţarea bazelor militare, retragerea trupelor străine de pe teritoriul altor state, interzicerea manevrelor militare şi a demonstraţiilor de forţă la graniţele altor state — măsuri a căror înfăptuire ar contribui incontestabil la destinderea internaţională, la consolidarea păcii, securităţii şi cooperării, răsfrîngîndu-se, totodată, pozitiv asupra progresului pe calea dezarmării.

Un loc distinct în deliberările din anul în curs ale Comitetului l-au avut preocupările pentru ameliorarea activităţii structurii formelor şi metodelor de lucru ale Comitetului pentru dezarmare, astfel încît acest organism specializat pentru negocieri să-şi poată îndeplini în condiţii cît mai bune mandatul ce i-a fost încredinţat.

Alături de alte state, care au abordat aceste probleme, ţara noastră şi-a reiterat propunerile sale din 1970 privind necesitatea asigurării unui cadru adecvat în vederea participării la lucrările Comitetului a tuturor statelor care doresc să-şi exprime poziţia în problemele dezarmării. Delegaţia română a reafirmat, de asemenea, propunerile ţării noastre privind intensificarea ritmului negocierilor, îmbunătăţirea activităţii structurii şi metodelor de lucru ale Comitetului. O idee care a rezultat din lucrări a fost aceea că un număr tot mai mare de state se declară pentru restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U. şi în celelalte organizaţii internaţionale, asigurîndu-se implicit condiţiile participării acesteia la negocierile de dezarmare. În această prezenţă şi participare, tot mai multe state văd astăzi o condiţie importantă pentru soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii, printre care şi a dezarmării.

La lucrările din acest an ale Comitetului, Republica Socialistă România a fost reprezentată de o delegaţie condusă de ambasadorul Ion Datcu, reprezentantul permanent al ţării noastre pe lîngă Oficiul Naţiunilor Unite din Geneva.

Delegaţia română în Comitet a prezentat poziţia de principiu fermă şi consecventă a guvernului român în problemele dezarmării, necesitatea angajării Comitetului pentru dezarmare, a tuturor statelor pe calea negocierii şi adoptării unor măsuri concrete, radicale, de oprire şi reducere a cursei înarmărilor şi de dezarmare, în primul rînd în domeniul nuclear, pentru elaborarea unui tratat de dezarmare generală care să răspundă năzuinţelor de pace, securitate şi progres ale tuturor naţiunilor.

În acelaşi timp, delegaţia română a prezentat propuneri concrete ale guvernului român vizînd adoptarea unor măsuri care să contribuie efectiv la oprirea cursei înarmărilor şi la înaintarea graduală, dar hotărîtă, pe calea dezarmării. Propunerile României s-au bucurat de atenţie din partea statelor membre în Comitet, au înregistrat un larg ecou în opinia publică internaţională, înscriindu-se ca o nouă contribuţie în cadrul eforturilor constructive şi perseverente depuse de ţara noastră şi pentru consolidarea păcii şi securităţii în lume, pentru eliminarea armamentelor şi războaielor din viaţa societăţii, pentru triumful normelor dreptului şi eticii în relaţiile dintre state.

Raportul înaintat de Comitetul de dezarmare către Adunarea Generală evidenţiază propunerile prezentate de ţara noastră în Comitetul pentru dezarmare, participarea activă a ţării noastre la eforturile în domeniul dezarmării.

În prezent, dosarul dezarmării a fost supus spre examinare celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale care, la fel ca şi în alţi ani, urmează să adopte recomandări importante pentru desfăşurarea viitoare a tratativelor.

Conform consensului realizat în şedinţa din 30 septembrie a.c., Comitetul pentru dezarmare se va întruni din nou în anul 1972, la o dată care va fi stabilită prin consultări între membrii acestui organism.

Tiberiu BOGDAN

Geneva, octombrie

Siluete noi într-un oraș milenar

„ALBA REGIA" LA O MIE DE ANI

Sînt localități în care de fiecare dată te reîntorci cu plăcere. Aceasta, de obicei, fie pentru că de-a lungul timpurilor în acele locuri s-au păstrat aproape intacte imaginea trecutului, amprenta istoriei seculare, fie tocmai pentru că, de fiecare dată, la fiecare revedere, descoperi cu plăcută surprindere noi schimbări, noi transformări. Este adevărat, sînt în același timp și locuri unde te reîntorci mînat deopotrivă de ambele motive amintite : pentru a revedea locuri vechi în care fiecare stradă, fiecare casă sau piatră îți amintește de istorie și unde, în același timp, la numai cîteva sute de metri întîlnești concretizate în construcții și edificii, civile și industriale, imagini specifice contemporaneității.

O asemenea localitate este în Ungaria, orașul Szekesfehervar, vechea „Alba Regia".

Am revăzut orașul de curînd ; într-una din frumoasele și caldele zile ale acestui început de octombrie, cînd clădirile albe, curate, iradiau parcă lumina dulce a soarelui de toamnă.

Ghidul, un bătrîn profesor de istorie, mi-a înmînat și un prospect îndemnîndu-mă să citesc cîteva rînduri. Era o invitație adresată vizitatorilor orașului de a vedea neapărat Szekesfehervarul de cel puțin două ori : o dată în plină zi și apoi cînd se lasă seara și se aprind luminile. Aceasta pentru ca cele văzute în timpul zilei, viața trepidantă a uzinelor și străzilor, imaginile construcțiilor moderne, să se completeze și să se întregească, seara, cu puternica impresie ce o ai plimbîndu-te în liniștea serii de la un capăt la altul al străduțelor medievale, înguste și întortocheate, semi-luminate de felinare din vechiul centru al orașului...

Peste cîteva luni, în primăvara viitoare, orașul își va sărbători o mie de ani de existență. De la romani a rămas vechea denumire latină a orașului : „Alba Regia". Dar în istoria Ungariei, ca oraș, localitatea a căpătat însemnătate datorită regelui Ștefan, întemeietorul statului ungar, care și-a stabilit aici capitala țării. Cronicarul Kezai Simon amintește în scrierile sale că, după ce a trecut Dunărea și a venit în Panonia, însuși Arpad, la sfîrșitul secolului al IX-lea, și-ar fi stabilit cortul aici, pe locul unde se află cetatea Alba. Oricum, istoria Ungariei arată că localitatea a devenit apoi „orașul regilor" ; nu mai puțin de 36 de regi ungari s-au încoronat aici. Multe mărturii ale acelor ani se mai păstrează și astăzi la Muzeul orașului, ca și în muzeele arheologice în aer liber ce împînzesc orașul. Printre altele, la Muzeu, se află copia coroanei lui Ștefan și bijuteriile de încoronare. Originalele s-au pierdut de-a lungul anilor. Coroana a dispărut în 1945 ; în timpul retragerii trupelor hortiste și hitleriste, vechii stăpînitori au dus-o în Apus, de unde a fost luată și dusă în Statele Unite.

Szekesfehervarul a primit titlul de oraș în urmă cu o mie de ani, dar în ciuda secolelor, a furtunilor și vitregiilor care s-au abătut asupra lui, iar acestea nu au fost puține, și-a păstrat vatra și zidurile. După dezvoltarea puternică de la începutul acestui mileniu în istoria orașului au urmat secole de uitare. În secolul al XVII-lea, Poarta otomană l-a pustiit și distrus. Dar orașul a renăscut și și-a continuat destinul. O mică parte a centrului său păstrează și astăzi amprenta trecutului îndepărtat. Străzi înguste, case mici vopsite în culorii vii, așa cum erau cu două-trei veacuri în urmă. Este tot ce a mai rămas din vechiul oraș. Cea mai mare parte a fost distrusă în timpul celui de-al doilea război mondial. Nici un alt oraș din Ungaria nu a avut atît de suferit ca Szekesfehervarul ; la sfîrșitul lui decembrie 1944 orașul a fost eliberat, dar la mijlocul lui ianuarie 1945 a fost din nou ocupat de fasciști. În zilele lui ianuarie și februarie 1945 orașul a constituit arena unor înverșunate lupte în cursul cărora peste trei sferturi din clădirile orașului au fost distruse. În Piața Libertății, în fața clădirii Comitetului Orășenesc de Partid, se află monumentul închinat comuniștilor, celor asasinați de hitleriști după reocuparea orașului.

Pe ecranele bucureștene a rulat, în urmă cu zece ani, filmul „Alba Regia". Pe atunci doctorul Hernyanszki Karoly, eroul despre activitatea căruia a fost creat filmul, avea 60 de ani. Acum are 70, dar și astăzi se ocupă de vindecarea bolnavilor orașului, așa cum o făcea atunci în zilele crunte ale războiului. Distins cu titlul de onoare al orașului, cu diferite ordine sovietice și ungare, el a intrat în istoria de o mie de ani a Szekesfehervarului. Am amintit cazul doctorului Hernyanszki pentru că aș putea spune că aceeași dragoste pentru oraș, același eroism manifestat, acum în muncă, în eforturile pentru dezvoltarea și înfrumusețarea orașului caracterizează și astăzi locuitorii vechii „Alba Regia". La eliberare, orașul număra de-abia 12 000 de locuitori. Astăzi, populația sa se ridică la peste 77 000. În 1945 orașul avea 2 000 de muncitori, astăzi peste 42 000. „Alba Regia" a devenit unul dintre importantele centre ale industriei socialiste ungare. De altfel, după datele statistice, orașul a înregistrat în ultimele două decenii cel mai înalt ritm de dezvoltare industrială dintre toate localitățile țării. Rezultatele se concretizează astăzi în aproape 90 de întreprinderi industriale și de construcții. Uzinele de aluminiu, uzinele de aparate de radio și televizoare „Videoton", Uzinele de mecanică fină, de caroserii „Ikarus", Uzinele de mașini-unelte, de confecții sau Fabrica de panouri mari prefabricate din beton sînt cunoscute în întreaga țară.

Venind dinspre Budapesta, zărești încă de departe contururile uzinelor de prelucrare a aluminiului. Anul trecut, aici a intrat în funcțiune unul dintre cele mai mari laminoare de tablă de aluminiu și profile din Ungaria. Realizat cu o investiție de peste trei miliarde forinți, la un înalt nivel tehnic, noul laminor produce astăzi și expediază produse pentru 22 de țări ale lumii.

În jurul vechiului centru al orașului s-au ridicat, ca niște noi ziduri de cetate, noile cartiere ale orașului. S-au înălțat, alături de vechile turle ale bisericilor, noile turnuri ale blocurilor de 11 și 12 etaje. Cînd am vizitat ultima dată orașul cîteva șantiere se apropiau de sfîrșit : construcția noului hotel al orașului cu peste 300 de locuri și clădirea noului magazin universal cu mai multe etaje. Și aici, ca și la alte noi construcții civile și industriale, predomină aluminiul și sticla. „Nu degeaba, îmi spunea președintele consiliului orășenesc, tovarășul Tilinger Istvan, Szekesfehervarul de astăzi, «Alba Regia» de altădată, devine tot mai mult cunoscut ca orașul aluminiului unguresc".

Astăzi, la o mie de ani de existență, vechea cetate de scaun „Alba Regia" se prezintă nu numai ca unul dintre marile orașe ungare, ci și ca una dintre puternicele cetăți industriale ale Ungariei populare.

Alexandru PINTEA

Budapesta, octombrie

BONN

NOI ELEMENTE ÎN RAPORTUL GUVERN-OPOZIȚIE

De o vreme, viața politică internă vest-germană pare să fi intrat pe un făgaș, întrucîtva, nou. La Saarbrücken, congresul creștin-democraților i-a satisfăcut lui Rainer Barzel o mai veche aspirație : ales președinte al partidului, el își vede consfințită printr-un vot masiv calitatea, cu tenacitate și abilitate întreținută, de lider necontestat al opoziției creștin-democrate. A cîștigat meciul pentru președinția partidului cu deviza „totul sau nimic". Șef al fracțiunii U.C.D. în parlament, acum șef al partidului, el vrea în 1973 să fie și cancelar. Cu mîinile lui Barzel, opoziția a aruncat zarurile într-un joc complicat și înșelător: lupta pentru cucerirea puterii pierdute. Cu doi ani înaintea termenului, ea proclamă, cu o emfază care ascunde însă o stranie febrilitate, deschiderea unui nou sezon politic în înfruntarea cu guvernul socialist-liberal. Pentru mulți, alegerea lui Barzel coincide cu o campanie electorală anticipată.

În timp ce liderul creștin-democrat învingea la Saarbrücken, cancelarul Brandt avertiza la München împotriva spectrului politicii de „totală confruntare" preconizată de creștin-democrați. Totodată, el făcea o precizare prețioasă: în atmosfera creată de respingerea în bloc, de către opoziție, a politicii guvernamentale — externe și interne —, cancelarul tempera elanul creștin-democrat și își asigura partenerii că nu se pune, în nici un caz, problema unor alegeri anticipate, așa cum ar dori opoziția. Și, cum „politica răsăriteană" a guvernului se dovedește a fi domeniul preferat al criticii creștin-democrate, declarația lui că, ratificarea tratativelor cu Uniunea Sovietică și Polonia nu e cîtuși de puțin amenințată, a avut darul să răspundă la timp anumitor incertitudini și să încurajeze un optimism legitim în propriile rînduri.

Dar, consolidarea pozițiilor social-democrate s-a reflectat în ultima vreme pe plan intern la modul concret, prin victoria, cu valoare de test, a P.S.D. în landul Bremen. Obținînd majoritatea absolută (cu 59 de locuri în parlamentul local față de 50), social-democrații au repurtat cel mai frumos succes, de la venirea lor la putere, într-o consultare electorală la nivel de land.

După euforia de la Saarbrücken, știrea victoriei social-democrate din Bremen are toate șansele să fie resimțită de creștin-democrați ca un duș rece Mai mult, ei au și de astă dată ocazia să constate realitatea unui fenomen de loc agreat de liderii actuali ai U.C.D.—U.C.S. : „deplasarea spre stînga (a corpului electoral) continuă fără întrerupere" — observa alarmat, după aceste alegeri, Franz Joseph Strauss, incriminînd un proces care, în ultimii ani, a introdus accente noi în întreaga sferă politică a vieții interne vest-germane. În urma scrutinului provincial, ieșirea partidului național-democrat, de orientare neonazistă, din dieta hanseatică a Bremei vine să întărească simptomatic o tendință reală de asanare a vieții politice interne vest-germane. Pierzînd în Bremen (de la 8,8 procente la 2,8), P.N.D. este astăzi reprezentat în Germania federală numai într-un singur land (Baden-Württemberg). De notat, totodată, ca un indiciu pentru evoluțiile politice vest-germane, sporirea numărului de voturi acordate de alegători partidului comunist.

În actualul context politic vest-german, rigiditatea conservatoare promovată de Strauss — și necontrazisă de Barzel — sună multora fals chiar în rîndurile creștin-democrate. Postfața la Congresul U.C.D. de la Saarbrücken nu s-a scris încă: inflația de cuvinte mari, intransigente și ostentativ mobilizatoare, la care au recurs noii lideri creștin-democrați a însuflețit poate pe moment o sală de congresiști, dar n-a reușit să înfrîngă disensiunile și divergențele interne. Discreția și rezerva obstinată a fostului ministru Gerhard Schröder față de echipa lui Barzel, îndărătnicia în a urma noul curent al conducerii U.C.D. de care dau dovadă tradiționaliștii sceptici de tipul fostului secretar general Bruno Heck, resentimentele firești ale contracandidatului învins, Helmut Kohl, ambițiile nesatisfăcute ale aripii mai moderate și mai flexibile, nostalgiile amare ale foștilor cancelari Kiesinger și Erhard — tot acest complicat caleidoscop intern e departe de a oferi o viziune unitară unui partid a cărui însăși reprezentare socială este congenital lipsită de omogenitate. Mai zgomotoase decît de obicei, ultimele evoluții ale creștin-democraților pe scena politică vest-germană nu par să-i izbăvească de un viciu, comun de altfel tuturor partidelor europene înrudite, și anume tendința tot mai vizibilă de fărîmițare internă. Sînt, astfel, în cadrul U.C.D., destui strategi pe care soarta — exemplară în acest sens — a democrației creștine italiene îi îngrijorează; o evoluție similară — susțin ei — ar fi pentru Uniunea creștin-democrată cu atît mai periculoasă cu cît ea nu beneficiază astăzi de atuurile prezenței în guvern.

În această situație, tentativa lui Barzel de a oferi o alternativă guvernării social-democrate trezește nu puține îndoieli în propriile rînduri. Cît despre încercarea de a reface popularitatea partidului în fața alegătorilor, ea se dovedește a fi una din cele mai dificile misiuni. Aceasta — sînt de părere mulți comentatori — nu se poate înfăptui decît printr-o renunțare mai hotărîtă la vechile precepte adenaueriene și o delimitare de conservatorismul dur practicat de unii lideri creștin-democrați. Nu par, astfel, de bun augur aplauzele ieșite din comun ale congresiștilor din Saarbrücken acordate președintelui U.C.S., Franz Joseph Strauss, aplauze care — simptomatic — au fost aproape la fel de răsunătoare precum cele smulse de Barzel prin cuvîntarea sa, atît de apropiată — dacă nu prin stil, în orice caz, în spirit — de cea a invitatului bavarez. Pedala conservatoare pe care a apăsat Barzel pentru a ajunge în fruntea partidului este — observă unii lideri creștin-democrați din vechea sau mai noua gardă — destul de înșelătoare. Barzel va trebui — atrag ei atenția — să prezerve autonomia partidului de umbra tutelară a lui Strauss.

În balanța raporturilor de forțe în R.F.G., social democrația și-a consolidat, în acest moment politic, nu numai unitatea dar și influența. Politica externă promovată de cancelar — cu precădere cea „răsăriteană" — a introdus în sfera opiniei publice vest-germane elemente ale unui realism politic activ, contrastînd puternic cu pasivitatea negativistă a opoziției. Și, este un fapt că, în Germania federală de azi, există o mult mai largă înțelegere pentru inițiative originale într-un domeniu în care, ani de zile, pe vremea supremației creștin-democrate, chiar și o infimă deplasare de termeni sau accente era considerată tabu.

CANCELARUL BRANDT
O nouă consolidare a pozițiilor, după testul de la Bremen

RAINER BARZEL
„Totul sau nimic"

Oarecum instabilă pare cota de popularitate a guvernului pe planul situației interne, în special economice și financiare — zonă în care sensibilitatea vest-germană se dovedește, prin tradiție, destul de alergică la orice fluctuație de conjunctură. „Ne aflăm — declara ministrul economiei, Karl Schiller — într-o conjunctură în declin, iar evoluția a fost accentuată de tendința de supraevaluare a mărcii, manifestată după 15 august" (data anunțării măsurilor protecționiste americane). Într-adevăr, cînd, în urmă cu cîteva zile, marca ajunsese să fie negociată cu 10,3 la sută peste paritatea ei oficială, președintele băncii federale Klasen admitea și el că „situația este serioasă". Introdus cu intenția de a stăvili influențele inflaționiste din afară, cursul flotant al mărcii acționează, în condițiile monetare actuale, în mod nefavorabil asupra industriei vest-germane, exporturile R.F.G. în principalele țări occidentale scumpindu-se, în ultimele luni, cu 7,3 la sută. Menținerea acestei stări ar putea duce, cu timpul, la unele simptome de recesiune, însoțite de efectele binecunoscute ale restrîngerii activităților economice și o accentuare a pericolului de șomaj. Este de presupus că, mai ales pentru un guvern social-democrat, situația comportă unele aspecte particulare, dintre care — așa cum s-a văzut recent — raporturile cu sindicatele ocupă un loc de prim ordin. Realizarea unor reforme economice mai eficace, sporirea substanțială a salariilor și veniturilor, introducerea unui sistem de co-gestiune mai echitabil în întreprinderi — sînt numai cîteva din cerințele care se pun, pentru următoarea perioadă legislativă, în fața guvernului social-democrat.

Radu PASCAL

G.A.T.T.

Zilele trecute, Consiliul Acordului General pentru Tarife şi Comerţ (G.A.T.T.) a aprobat în unanimitate protocolul de aderare a României la G.A.T.T., în calitate de membru cu drepturi depline. Conform practicii uzuale, protocolul de aderare este supus votului prin corespondenţă al ţărilor membre, urmînd a intra în vigoare la o lună după semnarea lui de către România. În cuvîntul lor, reprezentanţii a numeroase ţări membre, printre care Austria, Anglia, Argentina, Cehoslovacia, Chile, Cuba, Finlanda, Italia, India, Iugoslavia, Japonia, Polonia, subliniind buna desfăşurare a relaţiilor comerciale dintre România şi ţările respective, au sprijinit aderarea ţării noastre la G.A.T.T. şi au evidenţiat utilitatea ca România să participe la activitatea acestui acord comercial multilateral încă de la următoarea sesiune anuală a G.A.T.T., care va avea loc între 15 şi 27 noiembrie a.c.

Şeful delegaţiei române a subliniat că aderarea României la G.A.T.T. constituie o expresie a politicii guvernului român de a intensifica participarea ţării noastre la diviziunea internaţională a muncii, dezvoltînd relaţiile comerciale cu toate ţările, indiferent de sistemul lor social-economic, pe baza principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, deplinei egalităţi în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc.

Răspunzînd cererilor exprimate de mulţi dintre cititorii noştri, facem în cele ce urmează o succintă prezentare a ţelurilor, funcţiilor şi activităţilor G.A.T.T.

G.A.T.T. este prescurtarea titulaturii „General Agreement on Tariffs and Trade" — Acordul General pentru Tarife şi Comerţ — şi reprezintă, de fapt, un tratat multilateral încheiat între guverne vizînd sfera relaţiilor comerciale internaţionale, un acord cu privire la concesiile tarifare, la înlăturarea altor bariere comerciale ca şi la regulile comerţului internaţional.

Existenţa unor obstacole în calea dezvoltării nestingherite a comerţului mondial a determinat O.N.U. să iniţieze o amplă acţiune menită să ducă la crearea unui organism internaţional specializat, afiliat ei şi destinat să-şi aducă contribuţia la eliminarea progresivă a restricţiilor în domeniul schimburilor, să stabilească unele reguli generale după care să se desfăşoare activitatea în comerţul mondial. Astfel, o comisie pregătitoare a trecut, începînd din 1945, la elaborarea Cartei unei Organizaţii Internaţionale de Comerţ (O.I.C.), prima încercare, de fapt, de codificare a relaţiilor comerciale internaţionale. Comisia a hotărît ca, paralel cu activitatea de elaborare a cartei şi pînă la ratificarea ei, să iniţieze negocieri vizînd scăderea tarifelor vamale şi atenuarea altor restricţii în comerţ. Negocierile tarifare, care au făcut obiectul conferinţei organizate în acest sens, au fost încorporate într-un tratat multilateral — G.A.T.T. — semnat la 30 octombrie 1947 şi intrat în vigoare la 1 ianuarie 1948. O.I.C. neintrînd în funcţiune, G.A.T.T. — conceput iniţial ca un organism intermediar pînă la crearea organizaţiei amintite — a devenit, în acest mod, singurul instrument internaţional prevăzînd un cod de comerţ acceptat şi aplicat de către un număr mare de ţări, al căror comerţ exterior reprezintă 80 la sută din volumul total al schimburilor mondiale.

În prezent, peste 90 de ţări folosesc — într-un fel sau altul : în virtutea obligaţiilor ce le revin ca „părţi contractante" (adică membri cu drepturi depline) sau, pur şi simplu, aplicîndu-le în fapt — clauzele Acordului drept bază pentru relaţiile lor reciproce. Sînt „părţi contractante" : ţările vest-europene, S.U.A., Japonia, Canada, Australia, o serie de ţări din America Latină, Africa şi Asia, precum şi Cehoslovacia, Cuba, Iugoslavia, Polonia. De asemenea, Ungaria a cerut să adere la G.A.T.T.

Ca organizaţie, G.A.T.T. este administrat de un secretariat, condus de un director general. Secretariatul duce la îndeplinire deciziile luate de adunarea părţilor contractante. Începînd din 1960 a fost creat Consiliul G.A.T.T. care rezolvă problemele curente între sesiunile ordinare ale adunării generale a părţilor contractante.

Acordul stipulează obligativitatea respectării de către semnatarii săi a cîtorva principii fundamentale, printre care : interzicerea restricţiilor cantitative la import, protejarea industriilor naţionale numai cu ajutorul tarifelor vamale. Cel mai important prevede ca nici un fel de discriminare să nu intervină în cadrul schimburilor comerciale. În acest sens, toate părţile contractante sînt legate prin **„clauza naţiunii celei mai favorizate"** la stabilirea taxelor asupra importurilor şi exporturilor şi la determinarea modalităţilor în care se face aceasta. (Prezentă pentru prima dată în tratatul comercial anglo-francez din 1860, „clauza naţiunii celei mai favorizate" a căpătat ulterior o aplicabilitate largă ; ea presupune, din partea contractanţilor, garanţia aplicării unui tratament comercial în relaţiile reciproce, tot atît de favorabil ca şi cel acordat unor terţe ţări.)

G.A.T.T. oferă cadrul în care pot fi angajate negocieri în vederea reducerii taxelor vamale, ca şi a înlăturării altor obstacole în comerţul dintre ele. Textul acordului subliniază, de altfel, importanţa reducerii taxelor vamale ca şi a lichidării altor bariere, drept principal mijloc de atingere a obiectivului organizaţiei — dezvoltarea comerţului mondial. Beneficiind de aceste reduceri de taxe vamale sau de înlăturarea altor bariere comerciale, membrii G.A.T.T. au posibilitatea de a-şi spori exporturile lor, relaţiile lor comerciale.

În cadrul G.A.T.T. au fost negociate, de-a lungul anilor, reduceri de taxe vamale sau atenuări ale altor practici discriminatorii. Rezultatele acestora au fost importante, concesiile tarifare la care au consimţit participanţii vizînd un volum de schimburi a căror valoare totală este estimată la 40 miliarde de dolari. Principalele ţări capitaliste industriale negociatoare au căzut de acord — după îndelungate discuţii, care au evidenţiat afirmarea, din partea fiecărei ţări, a propriei poziţii, în fapt a propriilor interese — asupra reducerii taxelor vamale în ce priveşte 70 la sută din totalul importurilor. S-a convenit, de asemenea, ca 80 la sută din exporturile ţărilor în curs de dezvoltare să beneficieze de reduceri tarifare.

Urmărind să asigure condiţii pentru dezvoltarea comerţului mondial, regulamentele G.A.T.T. nu sînt imuabile. Pot fi renegociate tarife obligatorii şi pot fi introduse chiar noi contingentări în special pentru motive legate de dificultăţi serioase ale balanţei de plăţi. După cum se exprima deosebit de plastic Olivier Long, directorul general al G.A.T.T., într-un articol pe care a avut amabilitatea să-l scrie pentru revista „Lumea", — „textul Acordului asigură, dacă se poate spune astfel, flexibilitatea necesară unei pălării care trebuie să se potrivească pe mai multe capete". Ca o expresie a flexibilităţii G.A.T.T., s-au acceptat condiţii mai puţin stricte pentru aderarea ţărilor care şi-au obţinut în ultimii 10—15 ani independenţa şi pentru majoritatea ţărilor în curs de industrializare. În sensul aceleiaşi flexibilităţi ar trebui evocat şi modul în care s-a procedat cu prilejul aderării unor ţări al căror comerţ exterior este monopol de stat şi în cazul cărora, deci, atît creşterea importurilor cît şi cea a exporturilor este prevăzută în mod planificat. Într-un asemenea caz, s-a prevăzut o liberalizare a exporturilor acestor ţări către statele membre ale Acordului, ţările respective obligîndu-se, în schimb, să-şi sporească anual importurile din statele membre ale G.A.T.T. într-un anumit ritm.

Programul de activitate al G.A.T.T. include şi acţiuni în scopul angajării unor măsuri concrete în favoarea ţărilor în curs de dezvoltare, în special pe linia promovării exporturilor lor.

Una din principalele preocupări actuale ale G.A.T.T. se referă la întreprinderea de acţiuni în vederea eliminării prezentelor tensiuni monetare occidentale, a deturnării tendinţelor de aplicare a unor practici comerciale discriminatorii (cum este, de pildă, suprataxa de 10 la sută asupra importurilor, instituită de autorităţile americane), tensiuni şi practici care — aşa cum se apreciază în recentul raport al G.A.T.T. — afectează dezvoltarea nestingherită a comerţului mondial şi în urma cărora „anterioarele tendinţe de creştere ale acestuia vor fi alterate în mod brusc şi în proporţii importante".

Deşi nu toate obiectivele sale au fost integral înfăptuite, G.A.T.T. a constituit un cadru care şi-a adus contribuţia la sporirea marcată a comerţului mondial, al cărui volum a depăşit anul trecut 312 miliarde dolari faţă de 108 miliarde în 1953, evoluţie de natură să aducă o contribuţie reală la slăbirea încordării internaţionale, la promovarea păcii în lume.

Ilie ŞERBĂNESCU

ASEDIU ÎNDELUNGAT

Observatorii apreciază că situația politică din Uruguay continuă să se mențină într-un echilibru destul de precar. Președintele Pacheco Areco a anunțat că va lupta „chiar cu prețul vieții" împotriva tuturor celor care vor să creeze un climat de nesiguranță. „Voi scoate țara din situația pe care trebuie s-o înfrunte", a afirmat el într-un mesaj radiotelevizat adresat națiunii, într-un moment politic marcat de două evenimente : eliberarea ambasadorului britanic Geoffrey Jackson, răpit la 8 ianuarie 1971, și aproSau, din contră, vor considera oportună extinderea prerogativelor acordate, sub forma unei intervenții în scopul reglementării situației politice uruguayene.

Aceste speculații se datoresc apropierii datei alegerilor (28 noiembrie), în vederea cărora principalele forțe interne se pregătesc de cel puțin un an. Candidații la succesiune sînt numeroși : se cunosc deja trei din partea partidului „Blanco" și cinci ai celui „Colorado" (partide uruguayene tradiționale), printre care președintele Pacheco

MONTEVIDEO
Atmosferă preelectorală încordată

pierea alegerilor generale din noiembrie.

Amănuntele legate de punerea în libertate a lui Geoffrey Jackson — devenit, o dată sosit la Londra, sir, prin voința suveranei britanice — au reținut insistent atenția. În aprecierea generală, eliberarea ambasadorului este o știre de senzație, intervenită prin surpriză după atîtea luni de căutări zadarnice. La începutul lui septembrie, în urma unei reuniuni a președintelui cu miniștrii apărării și internelor, ca și cu șefii armatei, se anunțase că militarii vor prelua sarcinile poliției.

În aparență un simplu transfer de atribuții, această măsură a ridicat cîteva semne de întrebare legate nu numai de consecințele ei imediate, cît mai ales de posibilele ei urmări în perspectivă (la orizont aflîndu-se alegerile prezidențiale). Chiar dacă președintele a anunțat că întreaga activitate se va desfășura sub conducerea sa strictă, apelul făcut la armată, ca o soluție in extremis, i-a determinat pe mulți să se întrebe dacă militarii se vor opri aici.

Areco însuși. Jorge Batlle, din aceeași formație politică, care a ratat (la foarte mică distanță de învingător — Oscar Gestido, decedat în timpul mandatului) alegerile din 1966, intenționează să se prezinte din nou, ceea ce ar spori numărul pretendenților propuși celor 1 860 000 de alegători.

„Frontul lărgit" („Frente Amplio"), de unitate populară, care și-a propus să destrame hegemonia partidelor tradiționale, și-a deschis campania electorală mult înaintea celorlalte grupări, prezentîndu-și principalele elemente ale politicii sale încă de la începutul anului. La 26 martie, în timpul unor manifestații de masă, a fost anunțată candidatura lui Liber Seregni, militar în retragere. (Acesta a părăsit forțele armate în 1968, pentru a protesta împotriva politicii represive a guvernului). Alcătuit din partide și organizații politice de stînga, printre care în primul rînd P.C. din Uruguay, precum și din grupuri dizidente „blanco" și „colorado", „Frente Amplio" prevede în programul său de guvernămînt o serie de măsuri ca : ridicarea stării de urgență, amnistie în favoarea deținuților politici, o nouă orientare a activității poliției, axată în prezent pe operațiuni represive. Coaliția populară prevede preluarea imediată a controlului băncilor private (Uruguayul fiind, din acest punct de vedere, o a doua Elveție), ca și a întreprinderilor lucrînd pentru export, care vor fi naționalizate. Reforma agrară figurează printre obiectivele prioritare ale Frontului, care mai prevăd o reabilitare a puterii de cumpărare a salariaților, ale căror venituri au fost blocate din 1968, relansarea activității industriale și scăderea șomajului.

În vederea creșterii șanselor proprii, președintele Areco s-a arătat dispus să intre în conflict cu Parlamentul, reintroducînd măsurile excepționale după ce acestea fuseseră anulate. Motivate de asigurarea desfășurării normale a alegerilor, ele dau de fapt posibilitatea unui control precis al tuturor strategiilor adverse. Încălcarea libertăților publice în actuala campanie electorală, ca și o serie de atacuri ale forțelor de dreapta asupra militanților și sediilor lui „Frente Amplio" — se afirmă într-un comunicat al Frontului — creează un climat nefavorabil desfășurării scrutinului și a stabilirii rezultatelor. Majoritatea observatorilor sînt de acord că generalul Seregni are mari șanse de a obține majoritatea relativă a sufragiilor. În același timp, însă, conform procedurii electorale în vigoare, dacă cei șase candidați „colorado" vor obține un număr de voturi superior, președinția va reveni primului (în funcție de scor) dintre aceștia din urmă. Sistemul politic uruguayan admite cumularea voturilor, astfel încît ele să formeze o majoritate.

Toate aceste tactici politice încetățenite de partidele tradiționale urmăresc să le asigure continuitatea la putere. Președintele Areco intenționează, de altfel, să modifice chiar și constituția, care nu prevede (sau mai bine-zis interzice) deținerea unor mandate succesive de către aceeași persoană. Dat fiind că pînă acum nu s-a anunțat reforma constituțională, pare foarte posibil ca președintele să organizeze un referendum chiar în ziua alegerilor. (Pentru a fi adoptată, sînt necesare 35 de procente din numărul alegătorilor înscriși). Dar pînă atunci, pentru orice eventualitate, a hotărît menținerea stării de asediu pe o perioadă îndelungată. Eficiența măsurii nu a fost însă deplină : ultimul eveniment răsunător de la Montevideo a fost evadarea senzațională a peste o sută de deținuți politici care s-au strecurat printr-un tunel cu ieșire într-o casă particulară. Măsurile de securitate au fost, în consecință, sporite, armata preluînd conducerea lor.

Anca VOICAN

NEGOCIERILE ANGLO – RHODESIENE

UN APARENT „DIALOG AL SURZILOR"

„Vineri 17 septembrie 1971, lordul Goodman, emisar special al guvernului britanic, însoţit de trei oficialităţi de la Foreign Office, a sosit la Salisbury în vederea unor noi convorbiri cu oficialităţile din Rhodesia destinate să ducă la eliminarea disensiunilor intervenite între Londra şi Salisbury, după proclamarea unilaterală a independenţei Rhodesiei de către Ian Smith".

Ştirea de mai sus, evident, în afara datei, dar cu aproape acelaşi conţinut, a mai fost difuzată de cîteva ori pînă acum. Ultima oară în iulie a.c., cînd lordul Goodman însoţit de doi colegi de la Foreign Office descindea pentru a treia oară în acest an la Salisbury.

În fiecare etapă de pînă acum a dialogului — ce durează de şase ani — anume indicii (dar mai ales aparenţe) i-au determinat pe comentatori să vorbească de o „fază nouă", de un „prezumtiv acord" şi chiar de o „reglementare" a problemei în esenţa ei — aprecieri, de fiecare dată, pînă acum, dezminţite de un dialog căruia calificativul de „surzi" pare a i se potrivi mai bine ca oriunde. Aceasta, în ceea ce priveşte fondul problemei. Pe de altă parte, multora dintre observatori, înfrîngerea laburiştilor în alegerile de acum un an şi ascensiunea la putere a conservatorilor, le-a creat impresia că, aceştia din urmă au faţă de problema rhodesiană o altă părere decît predecesorii lor la putere; mai exact spus, nu s-ar purta la fel de intransigent ca şi laburiştii. În ce-i priveşte, liderii rhodesieni par a fi mers mult mai departe de poziţia de mai sus. „Sînt puţine locuri pe glob unde vestea înfrîngerii lui Harold Wilson în alegeri să fi fost primită cu mai mult entuziasm decît în Rhodesia" — transmitea din Salisbury corespondentul cunoscutului ziar englez „Financial Times". Pe scurt, la Salisbury se considera că, probabil, conservatorii opinează pentru o soluţie negociată (avînd la bază amplele concesii cerute de Ian Smith ?) fapt de preferat suportării sancţiunilor economice care, în realitate, nici n-au dat roadele aşteptate.

De fapt, însă, adevărul se află undeva la mijloc. Ca şi în categorica — la început — opoziţie faţă de dezangajarea „la est de Suez" — conservatorii au procedat şi în acest caz la o anume revizuire. Ca şi în cazul politicii „la est de Suez", e vorba, în primul rînd, de dificultăţi şi — implicit — de presiuni de ordin economic. Dacă în privinţa Golfului Persic erau în discuţie cheltuielile de menţinere în golf a 7 000 de militari, referitor la problema rhodesiană o serie de cercuri financiare şi economice legate de partidul conservator au mari interese în Rhodesia, interese afectate de instituirea, în 1965, de către laburişti, a sancţiunilor economice. Argumentelor de mai sus li se adaugă unele de alt ordin. Mai întîi opoziţia mereu crescîndă în Anglia şi în rîndul opiniei publice mondiale faţă de menţinerea regimului rasist ilegal din Rhodesia, faţă de măsurile (şi mai ales ineficienţa lor) adoptate pentru a pune capăt stării actuale de lucruri mai ales că în ultimul timp, Ian Smith a iniţiat o serie de noi măsuri care vizează întărirea politicii de apartheid. Printre acestea o nouă aplicare a Legii cu privire la proprietatea asupra pămîntului — în fapt, o revizuire a celei cu privire la repartizarea pămîntului din 1930 — care împarte ţara în pămînturi europene şi rezervaţii africane, africanilor revenindu-le 45 la sută din această suprafaţă. În ceea ce priveşte puterea şefilor de triburi, ea a fost considerabil redusă prin politica numită „Direct rub" — guvernare directă — care permite populaţiei albe să guverneze în districtele rurale prin intermediul reprezentanţilor guvernului central. Pe de altă parte, începînd din 1963, Ian Smith şi-a inaugurat eforturile de atragere de partea sa a unor şefi de triburi în speranţa că autoritatea lor va contrabalansa influenţa crescîndă a liderilor politici africani şi a membrilor mişcării de eliberare care, pînă de curînd, aparţineau celor două partide ZAPU şi ZANU.

Acţiunile armate ale mişcării de eliberare din Rhodesia au debutat în aprilie 1966, ele cunoscînd ulterior un avînt pe care Smith a încercat să-l suprime. Astfel, în primăvara anului 1967 a fost decretată „starea de alarmă" prelungită apoi de cîteva ori, dat fiind că mişcarea de eliberare se amplifică, în ciuda măsurilor severe de reprimare a ei. Astfel, numai într-o singură lună, iulie 1970, comunicatele guvernamentale semnalau peste 31 ciocniri între forţele patriotice şi armata lui Smith. Cu toate acestea, forţele angajate în lupta împotriva regimului rasist rhodesian n-au reuşit să dea o lovitură decisivă, întrucît ele erau divizate în două partide — Uniunea Naţională Africană Zimbabwe (ZANU) şi Uniunea Poporului African Zimbabwe (ZAPU). Săptămîna trecută ZANU şi ZAPU au hotărît să fuzioneze, creîndu-se un singur partid numit Frontul de eliberare din Zimbabwe — FROLIZI — în fruntea căruia a fost ales Shelton Siwela. După cum a declarat Siwela noul partid politic „reprezintă un larg front anticolonialist şi antiimperialist" şi va cuprinde în rîndurile sale toţi patrioţii zimbabwe.

Din acest punct de vedere, cabinetul Heath apreciază că e preferabilă o soluţie negociată pentru că, în acest fel, în urma încheierii unui acord între Londra şi Salisbury africanii ar obţine ceva faţă de nimic la ora actuală. Din această perspectivă, era deci clar că, aşa cum remarca un comentator, „o nouă fază în dialogul celor două părţi nu este exclusă", lucru care s-a şi întîmplat de altfel în iulie 1971 prin misiunea lordului Goodman. Contactele de atunci s-au întrerupt însă după 15 zile fără a se da publicităţii vreo ştire privind încheierea sau perspectivele unui acord anglo-rhodesian. O declaraţie ulterioară preciza însă că „s-a ajuns la stadiul în care este necesar ca fiecare parte să-şi informeze guvernul, **detaliile acordului comun rămînînd, în continuare, confidenţiale" (subl. ns.).**

LONDRA
Demonstraţie împotriva apartheidului

Noua misiune a lui Goodman a fost apreciată în general ca avînd o mare importanță politică pentru guvernul lui Edward Heath, care trebuie să facă față presiunilor aripii drepte a partidului, care cere o reglementare rapidă a conflictului cu Salisbury, cît și ridicarea sancțiunilor împotriva Rhodesiei, sancțiuni care nu și-au atins obiectivul propus : zdrobirea economică a minorității rhodesiene. Aceasta pentru că, deși economia rhodesiană a fost lovită de sancțiuni, Rhodesia a continuat tranzacțiile comerciale și economice cu țări occidentale care sprijiniseră adoptarea sancțiunilor, realizînd aceasta prin intermediul Africii de Sud și al Portugaliei. Totuși, nimic nu lasă să se creadă că guvernul englez ar fi mai dispus azi decît altădată să treacă prin „furcile caudine" ale lui Ian Smith. În acest context, se reamintea că lui Alec Douglas Home, pe cînd era (în 1964) ministru de externe în cabinetul Macmillan, îi revine paternitatea celor „cinci principii" a căror acceptare de către Ian Smith rămîne încă și azi o condiție **sine qua non** e unei reglementări eventuale. Este vorba, ca să detaliem, de necesitatea de a se ajunge progresiv la aplicarea prevederii majorității, inclusă deja în Constituția din 1961; de garanții împotriva oricărui amendament constituțional restrictiv; de ameliorarea rapidă a statutului politic al populației africane și de măsuri concrete care să pună capăt discriminării rasiale. De asemenea, atît populația albă cît mai ales cea africană ar urma să se pronunțe în cadrul unui referendum asupra condițiilor independenței rhodesiene. Citînd principiile de mai sus, observatorii au remarcat că, deși premierul Heath, cît și ministrul de externe Douglas Home reafirmau într-un mod peremptoriu ceea ce ei numeau „validitatea acestor principii", aproape concomitent, într-un interviu, Ian Smith afirma fără echivoc : „cele cinci principii nu se pot aplica situației actuale din Rhodesia", făcînd în schimb referiri la Constituția adoptată în 1969, care prevedea realizarea de-a lungul unor decenii (al căror număr n-a fost precizat) a egalității între minoritatea albă din Rhodesia (230 000) și majoritatea africană (4 750 000). Astfel, pozițiile par la fel de ireconciliabile ca și pe timpul laburiștilor. Și, din această perspectivă, în favoarea cui înclină ele ? Judecînd după faptul că, din 1966 și pînă azi, nici un compromis n-a fost posibil, probabil că și în „etapa septembrie" lucrurile au stat la fel, datorită intransigenței rasiștilor de la Salisbury. De altfel, în capitala rhodesiană se avansează ideea, nu numai de către ex-

LORDUL GOODMAN
Emisar cu misiune specială

tremiști, că, dacă guvernul Smith a putut rezista din 1965 și pînă azi sancțiunilor economice, evitînd cu sprijinul Portugaliei și al R.S.A. dificultăți economice mult mai serioase, de ce n-ar menține aceeași poziție și acum ? Antiteza este oferită de cercurile de afaceri rhodesiene care, de mai mult timp, exercită presiuni asupra lui Smith pentru a-l determina să accepte un compromis și să acorde concesii politice în schimbul unor certe avantaje economice pentru că, în ciuda ajutorului citat, economia rhodesiană duce lipsă de devize străine; înmulțirea rapidă a mîinii de lucru presupune noi locuri de muncă, iar inflația devine din ce în ce mai acută.

Pornind de la aceste premise, observatorii au subliniat însă că, în actuala etapă, deși pozițiile celor două părți rămîn în continuare foarte depărtate, se poate vorbi de „o anume evoluție după întîlnirile eșuate de la bordul navelor «Tiger» și «Fearless» cînd Smith, sub presiunea Frontului rhodesian, respinsese categoric propunerea exercitării puterii de către populația africană. Astăzi, se adaugă, Smith ar putea deveni mai maleabil, fără însă a se angaja în fața unor termene cît de cît precise. În acest context s-a vorbit de existența unui consens anglo-rhodesian concretizat într-un plan aplicabil în două etape : adoptarea unei noi constituții a Rhodesiei în cadrul unui referendum în care populația africană va continua să fie înscrisă separat pe liste ; în faza a doua, autoritățile rasiste ar facilita alcătuirea unor liste electorale unice pe care negrii se vor putea înscrie dacă vor corespunde unui test în măsură să-i includă, cum spune Smith, în «majoritatea civilizată și responsabilă»".

Citînd surse apropiate oficialităților de la Salisbury, un comentator al ziarului «Rhodesian Herald» menționa că, „în cadrul negocierilor din septembrie, a fost realizat un progres «semnificativ» care, în ultimă instanță, ar putea duce la soluționarea diferendului anglo-rhodesian ce durează de mai bine de șase ani". „Cadrul negocierilor" este deci clar definit. După cum, la fel de evident este și obiectul acestor negocieri : drepturile sacre ale populației africane negociate însă în lipsa ei. Regimul actual din Rhodesia este simbolul sfidării internaționale, scria „Jeune Afrique". Va schimba oare un acord, încheiat chiar după îndelungi discuții, cele de mai sus ? Greu de presupus. Mai ales că, între timp, Goodman a revenit iarăși la Londra.

Dumitru CONSTANTIN

CRONOLOGIE

1963, decembrie — Federația celor două Rhosii și a Nyassalandului se dizolvă. Guvernul rhodesian reînnoiește cererea sa de independență imediată.

1965, mai — Frontul rhodesian, condus de Ian Smith, cîștigă „alegerile".

Octombrie — la Londra Ian Smith cere independența imediată a Rhodesiei. Negocierile de ultimă oră eșuează.

Sfîrșitul lunii octombrie — Harold Wilson merge la Salisbury pentru „a încerca să evite o tragedie". Un nou eșec.

11 noiembrie — Rhodesia se proclamă unilateral independentă. „God Save the Queen" nu mai răsună la ceremoniile oficiale, iar portretele maiestății sale britanice dispar de pe clădirile publice. Marea Britanie aplică sancțiuni economice. Smith este declarat „rebel". Wilson reafirmă opoziția sa față de orice intervenție militară în Rhodesia.

1966, 2—3 decembrie — Întîlnire Wilson-Smith pe bordul cuirasatului „Tiger" în largul Gibraltarului. Un document de lucru este adoptat, ca bază a unui acord.

5 decembrie — Smith este dezavuat de cei 11 membri ai cabinetului și respinge categoric propunerile Wilson. Marea Britanie cere la O.N.U. sancțiuni economice obligatorii contra Rhodesiei.

1968, 2 martie — Regina Angliei grațiază trei africani condamnați la moarte la Salisbury, care sînt totuși executați cîteva zile mai tîrziu. Ruptura între Londra și Salisbury e evidentă.

9—12 octombrie — Convorbiri Wilson-Smith pe bordul vasului „Fearless" în rada Gibraltarului.

22 octombrie — Smith răspunde la propunerile lui Wilson, dar conținutul răspunsului său nu este divulgat.

1—17 noiembrie — George Thomson, ministru fără portofoliu, efectuează ultima călătorie pentru a negocia cu Smith. Nou eșec.

1969, 13 februarie — Smith anunță că un proiect de constituție va face obiectul unui referendum.

20 iunie — Proiectul este „aprobat" și astfel se legiferează dominația minorității albe.

1970, 2 martie — Proclamarea „republicii".

Iunie — În Anglia laburiștii sînt înfrînți în alegeri.

Noiembrie — Sir Alec Douglas Home anunță un prim pas explorator, pentru a încerca stabilirea unor baze realiste în vederea negocierii unei reglementări.

1971 — Lordul Goodman vizitează în trei rînduri Salisbury.

ECONORAMA

Monede şi... victime

Specialiştii occidentali par a fi unanimi în a aprecia că printre principalele victime ale actualelor dezordini monetare occidentale se află producătorii de materii prime, cu alte cuvinte, în special ţările în curs de dezvoltare. Potrivit datelor prezentate de revista „Entreprise", preţurile de vînzare ale celor mai importante materii prime (minerale sau vegetale) au cunoscut în ultimele săptămîni sensibile scăderi. Cauza ? Instituirea unor cursuri fluctuante pentru principalele monede occidentale, precum şi incertitudinile privind viitoarele raporturi valorice dintre aceste monede îi determină pe marii cumpărători — companiile monopoliste din ţările capitaliste dezvoltate — să amîne încheierea unor noi tranzacţii. Cererea reducîndu-se, preţurile scad, iar situaţia, şi aşa precară, a resurselor financiare ale producătorilor, se agravează. Anul trecut — conform aprecierilor G.A.T.T. — a marcat o nouă deteriorare a raporturilor de schimb ale ţărilor în curs de dezvoltare. Încasările din exporturile de materii prime au scăzut datorită reducerii preţurilor, iar deficitul comercial al acestor ţări în ansamblu a crescut faţă de 1969 de la 2 la 3 miliarde dolari. De asemenea, inflaţia a micşorat importanţa asistenţei financiare pe care aceste ţări au primit-o, în timp ce rambursarea datoriilor externe a resimţit nivelul ridicat al dobînzilor. Referindu-se la actualul context monetar occidental, şi îndeosebi la suprataxa de 10 la sută asupra importurilor, introdusă de Administraţia S.U.A., revista „Jeune Afrique" remarca : „Această măsură se aplică tuturor importurilor străine dar producătorii din lumea a treia şi în special producătorii din Africa, a căror poziţie comercială este cea mai fragilă, vor fi cei mai atinşi. Pentru a încerca să se menţină, aceştia vor fi nevoiţi să reducă preţurile de vînzare, ceea ce va însemna reducerea beneficiilor, frînarea creşterii salariilor, a formării de economii şi, deci a investiţiilor şi a creşterii economice în Africa". Nu sînt de mirare, în context, energicele luări de poziţie ale ţărilor în curs de dezvoltare, la recenta sesiune a F.M.I., în sensul eliminării actualelor dezordini monetare occidentale, care le transformă în victimele unei situaţii la crearea căreia ele n-au contribuit.

Cercetare ştiinţifică

O importanţă deosebită se acordă în Republica Populară Ungară cercetării ştiinţifice, avînd în vedere rolul de cea mai mare însemnătate jucat de aceasta în dezvoltarea economiei. În acest sens, alocaţiile pentru cercetare ştiinţifică au crescut mai rapid decît venitul naţional ; după cum releva recent agenţia M.T.I., în cursul cincinalului 1966—1970, venitul naţional a crescut cu 39 la sută, în timp ce alocaţiile pentru cercetare ştiinţifică s-au majorat cu 88 la sută. Traducînd preocuparea permanentă în această direcţie, în actualul cincinal (1971—1975), s-au prevăzut pentru cercetare ştiinţifică 46 miliarde forinţi, sumă care reprezintă o pondere ridicată din venitul naţional (2,8 la sută) şi care depăşeşte cu 60 la sută alocaţiile din cincinalul precedent.

Autobuze da, autoturisme nu

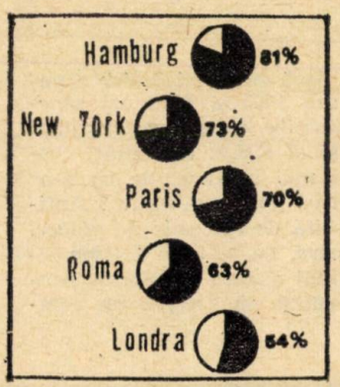

Studiile apărute de curînd în Occident asupra comunicaţiilor intraurbane aruncă tot mai mult în balanţă argumente în favoarea promovării celor cu mijloace de transport în comun în marile metropole occidentale. Se argumentează că, în ciuda unor avantaje certe pe care le prezintă deplasarea cu automobile proprii în aceste metropole (comoditate, posibilitatea oferită de a se ajunge mai aproape de destinaţie, degrevarea autorităţilor municipale de sarcina întreţinerii şi finanţării relativ costisitoare a transporturilor în comun), inconvenientele par a deveni din ce în ce mai mari (aglomerarea excesivă a căilor rutiere, agravarea problemei parcării, poluarea atmosferei). Argumentul timp pare, însă, a prevala : supraaglomerarea căilor rutiere şi criza crescîndă a posibilităţilor de parcare fac, în marile metropole, ca deplasarea cu mijloace de transport în comun (mai ales cu metroul, tramvaie, trenuri intraurbane) să devină mult mai rapidă. În unele oraşe occidentale pare a fi preferabilă, în prezent, deplasarea cu bicicletele sau chiar pe jos. În consecinţă — se arată — ar trebui încurajat transportul în comun. De altfel, încă de pe acum — ca urmare, printre altele a inconvenientelor expuse — transportul în comun deţine o pondere majoritară în totalul transportului de pasageri din marile metropole occidentale (vezi graficul de mai sus).

În dublu sens ?

„Există un flux de capitaluri destinate investiţiilor şi înspre S.U.A. şi nu numai dinspre S.U.A. Este vorba de o mişcare în dublu sens" — apreciază un studiu întocmit de „First National City Bank of New York", referindu-se la creşterea din ultimul timp a investiţiilor străine în Statele Unite. La sfîrşitul anului 1970, acestea — se estimează în continuare — au ajuns să reprezinte 13 miliarde dolari, de zece ori mai mult decît în urmă cu 20 de ani. În prezent, peste 700 de întreprinderi industriale din S.U.A. sînt controlate de firme străine, în special britanice, olandeze, elveţiene, canadiene, vest-germane, japoneze. „Dar chiar la nivelul de 13 miliarde dolari — recunoaşte autorul studiului respectiv — investiţiile directe străine în S.U.A. sînt încă scăzute în raport cu investiţiile americane în străinătate care au ajuns la 75 miliarde dolari. În plus, investiţiile străine în S.U.A. reprezintă în primul rînd participaţii bursiere şi nu investiţii directe (care permit controlul companiilor respective). Participaţiile bursiere vest-europene în S.U.A. se ridică la 17 miliarde dolari (depăşind cuantumul investiţiilor directe) în timp ce participaţiile bursiere americane în Europa reprezintă doar 3 miliarde dolari faţă de peste 25 miliarde investiţii directe".

Rubrică realizată de Ilie ŞERBĂNESCU

A DISPĂRUT UN CARAVAGGIO...

Publicații de pe toate meridianele au relatat în ultimele două săptămîni episoadele unuia dintre cele mai răsunătoare furturi de tablouri ale secolului : pînza pictorului olandez din secolul al XVII-lea, Johannes Vermeer, „Scrisoare de dragoste", asigurată la suma de 250 milioane de franci belgieni și sustrasă la 24 septembrie din incinta Muzeului de artă din Bruxelles. Autorul furtului : un belgian în vîrstă de 21 de ani. În urma unor intense cercetări, poliția a reușit, la 6 octombrie, să descopere tabloul, deteriorat, ascuns în podul unei case din localitatea Zolder.

Printre pînzele furate în ultima vreme din galeriile europene,, dar nerecuperate încă, se numără : 22 Picasso, 10 Renoir, 7 Braques, cîte 6 Pissaro, Breughel, Chagall, 5 Rembrandt și Rubens, 4 Defregger și Courbet, 3 Manet și Dali, cîte 2 Greuze, Utrillo, Monet, Sisley, Raffael, Guardi, Canaletto, Bellini, Ruysdael, cîte un Tizian, Van Dyck, Degas, Corot, Veronese, Tintoretto, Géricault, Matisse, Van Doongen, Botticelli, Goya, Vlaminck, Buffet, Franz Huls, Memling, Masaccio, Coreggio, Nolde, Janssen, Chirico, Momper, Ostade, Grünewald, Bosch, Modigliani, Signac.

În afara acestor tablouri au mai fost furate numeroase gravuri și desene ale aproape fiecărui artist cunoscut. Sculpturi de Henry Moore și Giacometti, figuri de sfinți, crucifixe, madone din nenumărate biserici, obiecte de cult deosebit de prețioase, 41 de icoane, două mari colecții de monezi, trei colecții de arme, două colecții de ceasuri antice și una de porțelan de Meissen.

Tablouri de Masaccio și Memling dispar de la Florența, lucrări de Bellini și Vivarini sînt furate la Veneția, un Tizian la Pieve di Cadore. Trei Matisse dispar de la Paris, un Zurbarán de la Barcelona, două lucrări de Guardi de la Londra. Pretutindeni poiiția intră în alertă. Organizații internaționale ca U.N.E.S.C.O. sînt sesizate. Ziarele încearcă, sub groase și dramatice titluri, să evalueze pierderile unora, cîștigurile altora, să urmărească piste (cel mai adesea false), să întoarcă fenomenul pe toate fațetele, să dea soluții. Unele lucrări sînt recuperate, altele reapar după cinci sau zece ani în colecția nu știu cărui miliardar sau în sălile vreunui muzeu dintr-o altă capitală decît cea a țării de origine și, în sfîrșit, multora li se pierde definitiv urma. În ultimii ani, opinia publică internațională asistă stupefiată la o adevărată „escaladare a spolierii" patrimoniului artistic aparținînd umanității. Într-un climat de farsă, lovituri de teatru din cele mai neașteptate se succed într-un ritm cu cît mai rapid cu atît mai neverosimil. Iar țara cea mai prădată rămîne, fără îndoială, Italia.

UNUL DIN CELE MAI RĂSUNĂTOARE FURTURI ALE SECOLULUI

Turistului, care străbătînd străzile Romei rămîne intrigat de superbele Venere decapitate, i se răspunde că nu cutremure de pămînt, cum ar fi fost înclinat să creadă, au operat aceste mutilări, ci fierăstrăul cine știe cărui „amator de frumos". Iar dacă intră zilele acestea în biserica sfinților Giovanni și Paolo din Veneția, gata să se extazieze în fața celebrelor picturi ale lui Bellini și Vivarini, locul unde știa că le va găsi îl va afla gol. I se va povesti cum au dispărut în noaptea de 6 septembrie, pentru a fi găsite zece zile mai tîrziu abandonate nu departe de Lido. Se vor întoarce pe altarul basilicii sfinților Giovanni și Paolo – i se va explica – numai după ce aici vor fi luate măsurile de securitate necesare... Fiindcă furtul de la Veneția a fost considerat printre cele mai răsunătoare furturi de tablouri ale secolului, mai grav chiar decît cel al Tizian-ului de la Pieve di Cadore, recuperat la rîndul său.

Opere de artă din Italia s-au „achiziționat" întotdeauna : să amintim numai de epoca lui Napoleon sau de „cadourile" făcute lui Hitler de către Mussolini, dintre care o mare parte s-au întors recent acasă. Dar „cererea de opere de artă la bursa neagră – cum declară revistei «Epoca» un ofițer de carabinieri din secția specializată a armatei pentru tutelarea patrimoniului artistic – s-a dezvoltat în anii 1957–1960". Obiectele de artă nu mai sînt considerate simplă decorațiune interioară. Depășită faza în care furtul era rodul pasiunii de colecționar, obiectele de artă încep acum să fie privite ca o avantajoasă investiție. Mijlocul cel mai simplu și eficace : furtul. Și, deși numărul operelor dispărute scade, sînt furate în schimb cele de o mai mare valoare și calitate artistică. Astfel, în timp ce în 1965 a fost reclamat un număr de 4 876 de furturi, în 1969 numai 3 038, iar în 1970 – 4 000. Prima „lovitură" răsunătoare a avut loc la 18 octombrie 1969, cînd din basilica San Lorenzo din Palermo dispare un Caravaggio („Natalità"). Un an mai tîrziu, lumea întreagă află de dispariția „Portretului unui gentilom" de Memling și a „Madonei cu pruncul", a lui Masaccio, ambele de la Palazzo Vecchio din Florența. Aspectul cel mai grav al furturilor din ultima vreme pare așadar a fi faptul că operele de artă au început a fi considerate ca o investiție de capital : costul furtului este minim în timp ce valoarea operei este enormă și, mai ales, în continuă creștere. Explozia prețurilor pe piața artistică și goana investițiilor de capital sigur a impulsionat astfel furturile de tablouri. „Financial Times" declară că prețul maeștrilor vechi a crescut în ultimii zece ani de... 37 de ori, iar impresioniștii de 29 de ori. Expertul financiar american Franz Pick a calculat că, numai în 1970, ritmul de creștere a fost următorul : artă modernă – cu peste 40 la sută, desene – 40 la sută, mobilă – 20 la sută, marii maeștri – 15 la sută.

MISTER X DIN ESSEN

O zi de noiembrie a anului trecut. Într-o aripă din Palazzo Vecchio din Florența s-a amenajat o expoziție a capodoperelor italiene care, în timpul „Axei" au ajuns ilegal în Germania hitleristă și pe care Rodolfo Siviero, ministru plenipotențiar, șeful Asociației italiene de tutelare a operelor de artă, a reușit să le readucă acasă după 26 de ani de eforturi titanice. Ultimii vizitatori plecați, un paznic remarcă cu totul întîmplător un spațiu gol pe unul din pereți. Panică, apoi toată

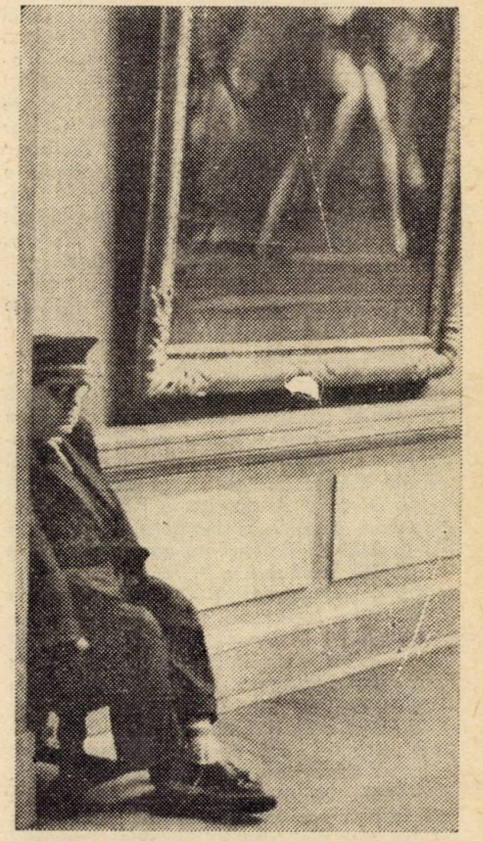

ÎNTR-UNUL DIN MUZEELE ITALIEI
O primă ripostă : creșterea numărului de paznici

lumea răsuflă ușurată : nici o capodoperă nu lipsește la apel, locul gol fusese ocupat de un tablou fără valoare, o copie, care reproduce un Crist în sarcofag al manieristului Raffaellino del Garbo. Dar semnalul de alarmă este dat. Urmează a fi angajați încă patru paznici. Pînă la prezentarea lor, Siviero închide galeria. Redeschiderea este fixată pentru 13 martie. Dar două zile mai devreme, în dimineața zilei de 11 martie, o altă surpriză, de astă-dată mult mai amară : lipsesc un Memling și un Masaccio. Intrarea galeriei este intactă ; ușa nu a fost forțată, ci pur și simplu deschisă cu o cheie identică cu cea originală. Ca și Raffaellino, Memling-ul fusese scos din ramă, găsită apoi sub o scară. Analogia sare în ochi : devine aproape cert că ambele lovituri, la patru luni distanță, sînt opera acelorași persoane. Se urmăresc piste italiene, se anunță recompense substanțiale (10 milioane lire italiene !). Nici un rezultat. Iată însă că într-o bună zi, mai exact la 3 mai, „Bild Zeitung", cotidian din Essen, face revelații interesante. Un titlu pe prima pagină anunță că un milionar de pe Ruhr ar fi ordonat furtul de la Florența. Urmează o relatare în care un singur nume va fi pronunțat : cel al avocatului vest-german Franz Krueck, fotografiat în momentul în care înmîna unor funcționari ai INTERPOL, primul tablou furat de la Palazzo Vecchio : Cristul lui Raffaellino del Garbo. Nici un alt nume nu este însă dezvăluit. Patruzeci de rînduri relatează cum un milionar din Essen („este într-adevăr un milionar, dar nu din Essen ci din Dortmund" – avea

să precizeze, cîteva zile mai tîrziu un alt cotidian local) angajase doi oameni care să plece la Florența pentru a-i aduce „Portretul unui gentilom" al lui Memling și „Madona cu pruncul" al lui Masaccio. Eșuîndu-le tentativa, cei doi, pentru a nu se întoarce cu mîna goală, fură atunci pictura lui Raffaellino. Furios, milionarul angajează alți doi executanți care (coincidență ?) ajung la Florența în timpul grevei personalului din muzee. Cîteva zile mai tîrziu, Memling și Masaccio se vor afla la Essen. Revelațiile lui „Bild Zeitung" ar fi trebuit să aibă, în mod normal, o urmare. Iată însă că trec cîteva luni și nici măcar un rînd nu-i mai este dedicat celebrului furt. Intrigat, Fabrizio Dentice, redactor la săptămînalul „L'Espresso", pleacă la Essen. După o vizită la redacția ziarului „Bild Zeitung" îl întîlnește pe avocatul Krueck. „Este un avocat cu renume — îl descrie ziaristul italian. Tînăr, ager, vorbește cu plăcere și-i place gîndirea ordonată. Ia un creion și-mi prezintă pe hîrtie schema operațiilor. În fruntea acestora se află X, milionarul care a «comandat» furtul. Un Y îl reprezintă pe cel căruia X i s-a adresat : organizatorul afacerii. De la Y se ajunge la P și P_1, cei doi hoți care merg la F (Florența) și se întorc cu tabloul lui Raffaellino care, refuzat de X, rămîne la ei sau la Y. Tot de la Y pleacă S și S_1, «specialiștii» care se întorc cu Memling și Masaccio pe care Y le încredințează lui X, în sfîrșit, satisfăcut. Privit astfel, acest »imbroglio« se aseamănă cu teorema lui Pitagora. Mister Y este, bineînțeles, singurul care-l cunoaște pe Mister X dar, în același timp, este cunoscut de toți cei patru «hoți specialiști». Nu mi s-a spus și dacă aceștia se cunosc între ei. Probabil da, probabil nu... Cert este că Y, prin poziția sa, este cel mai expus dintre toți. Îmi spune de altfel avocatul că Y îi este client...".

FURTURILE DE TABLOURI
O adevărată „escaladare a spolierii" patrimoniului artistic universal

MAFIA HOȚILOR DE TABLOURI

Pînă acum, „Portretul unui gentilom" și „Madona cu pruncul" n-au fost găsite. Am ținut să relatăm episodul, care pare a fi extras dintr-un film polițist pentru tipicitatea sa : mecanismul furturilor de tablouri se conduce după o logică elementară. Ca în orice asociație de delincvenți, „lovitura", mare sau mică, are un „creier" și o „mînă". În cazul specific al „hoților de artă" creierul operează întotdeauna de la mare distanță căci, o dată „achiziționate", operele de artă nu pot fi comercializate cu ușurință, mai ales în Italia. „Există centrale de triere — declară revistei «Epoca» Rodolfo Siviera. Acestea se află în Elveția, Austria, R. F. a Germaniei și Anglia. Centrala este în contact cu reprezentanți proprii, care au jurisdicție asupra unei zone determinate. Rețeaua de intermediari este foarte vastă și nici unul din executanți nu cunoaște complet planul : fiecare verigă dintr-un lanț îl contactează direct numai pe cel care-l precede și pe cel care-l urmează. Iar cînd opera de artă a trecut frontiera, rămîn puține posibilități de a fi recuperată". Așadar, o adevărată mafie a hoților de tablouri. Centrala s-ar afla — reiese din declarația unei „mîini" prinse de Scotland Yard — la Londra, în cartierele Notting Hill, Kensington și Fulham. Filiale la Frankfurt, Geneva, Neapole, Florența, Chiasso, Zürich, Copenhaga. Principalele calități ale hoților : „acuratețe" și „nonviolență".

Și totuși, de ce capodopere bine cunoscute și, prin urmare, nevandabile, sînt totuși furate **pentru a fi vîndute ?** Fiindcă în Statele Unite, de pildă, sau chiar în unele capitale vest-europene, uzucapiunea asupra unui obiect de artă, chiar furat fiind, se stinge în numai cinci ani (în Italia — zece), după care proprietarul lucrării, cel care a „cumpărat" de la ultima verigă din eficientul lanț de mediatori internaționali, are certitudinea, aproape matematică, a legalității achiziției respective. Astfel, o „Madona cu pruncul" a lui Francesco di Giorgio furată dintr-o colecție din Florența se află expusă în galeria baronului von Thyssen din Lugano. O „Crucificare" a lui Simone Martini, dispărută dintr-o galerie din Pisa, se află în casa unui milionar britanic. „Giuditta" lui Jan Lees, furată la Florența, este expusă la muzeul din München, iar o altă madonă a lui Lorenzo Monaco — în muzeul din Stuttgart. Rare sînt cazurile în care o persoană, o galerie sau un muzeu, aflînd că este vorba despre o piesă furată, să o înapoieze adevăratului proprietar. Unul din acestea s-a petrecut recent (9 septembrie), cînd Muzeul din Boston, constatînd că lucrarea lui Raffael „Ritratto di giovane donna" fusese achiziționată cu doi ani în urmă după ce intrase prin contrabandă în Statele Unite, l-a înapoiat statului italian. „Este o veste îmbucurătoare — scria «Corriere della Serra» — dar trebuie să ne dea de gîndit. Căci dacă nu ar fi fost onestitatea muzeului american, ci numai legile internaționale, tabloul ar fi rămas pe veci la Boston". Un acord internațional care să sancționeze furturile și exporturile ilicite nu există. Guvernul italian, e adevărat, a promis luarea a noi măsuri de pază a patrimoniului artistic. Dar complicata legislație italiană — ascendența din stufosul drept roman să fie de vină ? — va mai fi încă multă vreme confruntată cu situații ce par a atinge limitele absurdului. Un cunoscut anticar elvețian, de pildă — povestește Giuseppe Grazzini în „Epoca" — și-a pus la punct o foarte bogată colecție de statui, vase și alte descoperiri arheologice provenite din săpături clandestine efectuate în teritoriu italian. Piesele, achiziționate la bursa neagră de emisari ai respectivului anticar, au trecut frontiera prin contrabandă. Cîtăva vreme mai tîrziu, în grupuri de patru sau cinci, obiectele se întorc în Italia pentru... a fi restaurate. Vama italiană aplică „taxa de import temporară" : prin lege anticarul este astfel **constrîns** (!) să readucă în Elveția obiectele **furate,** căci termenul maxim al importului temporar este de cinci ani. În deplină legalitate, anticarul recuperează ceea ce poate considera liniștit drept proprietatea sa ; iar statul italian îi restituie chiar taxa pe care acesta a plătit-o pentru importul temporar, întrucît aceasta a avut o simplă valoare de depozitare. Și jocul absurdului nu se oprește aici : statul italian însuși îi furnizează documente prin care-i certifică autenticitatea operelor furate !

Situația nu este, așadar, de loc simplă. „Legile italiene care reglementează sau vor să reglementeze piața artistică — scrie revista «Tempo» — par de fapt făcute numai pentru a liniști conștiința celor care le-au elaborat și pentru a favoriza frauda". Carențelor legislative li se adaugă și cele administrative. Un inventar complet al patrimoniului artistic italian nu există, deși intenții existau în acest sens încă de la începutul secolului. Se preconiza realizarea unui inventar al tuturor edificiilor monumentale existente în țară, ca și al „bunurilor artistice mobile" din colecțiile publice și biserici, precum și realizarea unui catalog general care să perfecționeze inventarul propriu-zis cu adnotări istorice și critice aprofundate. După mai bine de jumătate de secol se constată că numai inventarierea monumentelor a fost realizată și aceasta parțial. Din cel puțin două motive : Direcția Generală a Belle Arte-lor nu a avut și nu are mijloacele financiare necesare și nici numărul suficient de funcționari care să se ocupe de o acțiune de o asemenea amploare. „Italia, paradis al instituțiilor inutile — exclamă «Europeo» — dedică păstrării, cunoașterii și valorificării propriului patrimoniu artistic activitatea a numai trei sute de funcționari calificați ! Iar dacă li se adaugă și personalul de ordine, de-abia se ajunge la cifra de 2 000 de persoane".

Un număr infim pentru o țară în care înseși pietrele de la marginea trotuarului au valoare artistică. Și prea puțin pe plan mai larg pentru a face anumiți oameni să înțeleagă ce înseamnă patrimoniul artistic național.

Rodica DUMITRESCU

MOSCOVA

INTERVIU CU WILLY BRANDT

— Presa și opinia publică din Vest și din Est constată cu satisfacție că activitatea guvernului dumneavoastră a contribuit la înfăptuirea destinderii în Europa pe baza realităților existente. Cum apreciați dumneavoastră personal, domnule cancelar federal, pe baza experienței de doi ani a guvernului dumneavoastră, schimbările petrecute în Europa și cum vă reprezentați, în lumina schimbului de păreri avut în Crimeea cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, evoluția ulterioră a tendințelor pozitive existente în politica europeană ?

— În cei doi ani despre care vorbiți, s-au produs schimbări considerabile : a fost lichidată în mare parte neîncrederea dintre Uniunea Sovietică și Republica federală. Acest lucru s-a petrecut și în relațiile noastre cu Republica Populară Polonă. Au devenit posibile și întîlnirile dintre șefii guvernelor Republicii federale și R.D. Germane, cu toate că, pentru obținerea unor rezultate pozitive, sînt necesare noi convorbiri perseverente. În urma acordului celor patru puteri și acordurilor necesare dintre organele germane corespunzătoare, Berlinul, care în ultimii 25 de ani a trecut de multe ori prin crize periculoase, trebuie să fie inclus integral în politica destinderii. Lichidarea confruntărilor a făcut noi pași înainte. Am muncit perseverent doi ani în acest scop, dar știm că mai trebuie rezolvate multe probleme.

În timpul convorbirilor de la Oreanda, ambilor participanți le-a fost clar că ei nu pot vorbi pentru alții și că nu pot adopta hotărîri care se referă la alții. Aceste convorbiri au devenit o parte componentă a numeroaselor eforturi bilaterale depuse în Europa, eforturi avînd ca scop să asigure pentru state și popoare o pace întemeiată nu pe teamă sau intimidare, ci pe înțelegerea chibzuită a intereselor. În prezent este o imposibilitate fizică să-ți asiguri timp îndelungat o supremație militară. Reducerea echilibrată a forțelor armate și armamentelor reprezintă o sarcină mare a cărei soluționare este posibilă numai pas cu pas. Dar, pentru realizarea acestui țel merită să depunem mari eforturi. El poate fi atins numai cu colaborarea tuturor participanților.

— Vizita dumneavoastră în Uniunea Sovietică a determinat o vie discuție cu privire la relațiile dintre statele noastre. Cum apreciați posibilitățile și perspectivele acestor relații ?

— Înțeleg bine caracterul viu al acestor dezbateri. Ani îndelungați, relațiile dintre statele noastre au fost, vorbind blînd, foarte proaste. Pentru mulți a fost neașteptat faptul că relațiile dintre Republica Federală a Germaniei și Uniunea Sovietică trebuie să devină în viitor cel puțin atît de normale ca și relațiile dintre alte țări occidentale și Uniunea Sovietică. De pe acum, la un an după încheierea Tratatului de la Moscova din 12 august 1970, a devenit clar că Europa poate doar cîștiga de pe urma unor relații bune între statele noastre. Tot astfel și Republica federală și alte țări pot numai cîștiga dacă se vor îmbunătăți neabătut relațiile dintre Franța și Uniunea Sovietică sau între S.U.A. și Uniunea Sovietică. Poate determina îngrijorare numai o gravă înrăutățire a relațiilor dintre două țări deoarece Europa este mică.

Statele noastre aparțin unor alianțe diferite. Relațiile sociale din statele noastre sînt diferite. Concepțiile politice sînt, în multe domenii, foarte deosebite. A vedea aceasta înseamnă a aprecia realist situația. Totuși, asemenea deosebiri nu trebuie să împiedice cele două state să dezvolte colaborarea economică și tehnico-științifică, relațiile culturale. Se înțelege că aceasta se referă și la alte țări din Europa occidentală. În concluzie, se poate spune că relațiile practice dintre Est și Vest sînt slab dezvoltate. Și, dacă ar fi să comparăm cu alte țări, ajungi la concluzia că, în problema dezvoltării bunelor relații dintre statele noastre, trebuie încă depășită o mare rămînere în urmă.

— În procesul destinderii și întăririi încrederii în Europa se creează premise mai favorabile pentru colaborarea statelor europene. Cum vă reprezentați dumneavoastră, domnule cancelar federal, posibilitățile limitării cursei înarmărilor și realizării în comun, de către statele din Europa de Est și de Vest, a unor mari proiecte tehnico-economice ?

— Problemele limitării înarmărilor și reducerii forțelor armate, fără prejudicii pentru participanți, sînt probleme importante care ar putea fi discutate la conferința pentru problemele securității și colaborării în Europa. În această privință se cuvine să se țină seama și să se aprecieze ideile fiecărui stat. Problemele reducerii forțelor armate pot fi discutate și înaintea convocării unei astfel de conferințe. Este vorba de probleme foarte complexe care nu pot fi soluționate dintr-o dată. În această ordine de idei trebuie spus că, dacă se dorește un consens referitor la criteriile potrivit cărora trebuie să se efectueze reducerea forțelor armate, nici uneia din părți nu trebuie să i se aducă prejudicii. Nu încape îndoială cu privire la faptul că, la menționata conferință, un rol însemnat îl va avea colaborarea economică și tehnologică, în care sînt interesate toate statele. Va deveni clar și faptul că înfăptuirea proiectelor respective nu poate fi făcută de unul sau de două state. Fluviile curg trecînd peste frontiere, așa cum le ordonă geografia. Tot astfel, nu cunosc frontiere nici problemele actualei societăți industriale. Renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu folosirea ei — iată baza. Reducerea înarmărilor trebuie să aducă în următorii ani o veritabilă întărire a securității. Fondurile care se eliberează ar putea fi utilizate pentru înfăptuirea unor mari proiecte care vor uni și mai strîns diferite state pe baza încrederii.

— Ce a produs asupra dumneavoastră cea mai puternică impresie în

FOTOCRONICA

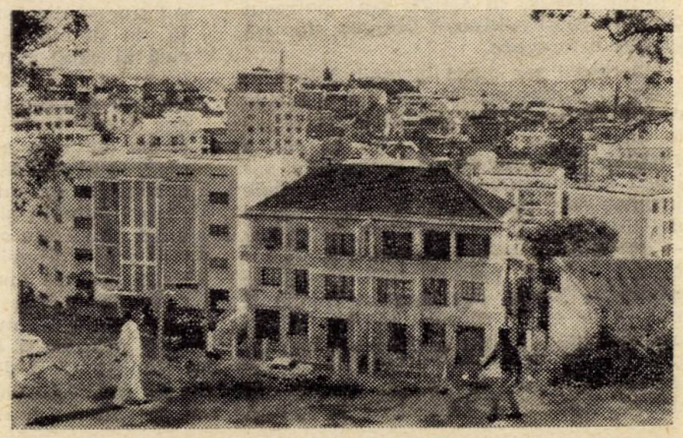

La 14 octombrie este sărbătoarea națională a Republicii Malgașe. În această zi se împlinesc 13 ani de la proclamarea republicii. În imagine : o stradă centrală din Tananarive

timpul celor două vizite în Uniunea Sovietică ?

— Am văzut prea puțin pentru a putea vorbi de impresii de călătorie. Mi-a rămas în memorie mărimea bulevardului Kalinin din Moscova. Văd în fața ochilor fețele pline de bucurie ale oamenilor prietenoși de pe stradă, atît după semnarea tratatului nostru, cît și în drum de la Oreanda la aeroport. Totuși, impresia mea principală constă în sinceritatea cu care s-au purtat discuțiile noastre, respectîndu-se diferitele puncte de vedere.

Le Monde diplomatique

PARIS

OPOZIȚIA CREȘTE LA SAIGON

CONFIRMÎND starea de lucruri existentă pe plan guvernamental, simulacrul de alegeri care a avut loc recent în Vietnamul de sud nu a rezolvat gravele probleme interne ale țării. Puternicul sprijin al Statelor Unite nu a împiedicat o evoluție care transformă încetul cu încetul situația, sub efectul unor factori interni și externi.

Americanii se retrag treptat, dar în același timp nu indică o dată pentru retragerea totală a unităților, și sporesc ajutorul acordat de ei guvernelor de la Pnom Penh și Vientiane.

Anul acesta, la Saigon s-a petrecut ceva. În mod echivoc ? Desigur, dar s-a produs o mișcare.

Un resort s-a spart în mod definitiv: acela al anticomunismului de cruciadă care permitea să se „justifice" totul, de la distrugerea R.D. Vietnam la cea a sudului. Or, dincolo de peripețiile politicii sud-vietnameze, de conflictele juridice sau personale, de răsturnările de situație — dolarul ajutînd, la nevoie — de voturile măsluite, un element domină : o forță politică simbolizată de generalul Minh, dar care nu poate fi redusă la el, a răspuns pentru prima oară în mod public „nu" la îndemnurile americane ; există mișcări care sfîșie mituri uzate, care atacă răul la rădăcină. Important este că de la Saigon parvin azi discursuri, editoriale, mărturii, știri despre manifestații contrastînd cu declarațiile cu care ne-am obișnuit începînd din 1954.

„Scandalul" este cu atît mai mare cu cît aceste glasuri aparțin deseori unor catolici. Și, totuși, cîte nu s-au spus despre acești catolici care au fost și, într-o oarecare măsură, rămîn cel mai credincios sprijin al politicii americane și al reprezentanților ei locali ! Anul acesta, preotul Nguyen Viet Khai a adoptat o poziție care a determinat ziarul extremist „Xay Dung" să vorbească despre „schimbarea regretabilă a unei atitudini anticomuniste". Publicația „Doi Dien", condusă de preotul Chan Tin, care a fost condamnat la nouă luni închisoare, a reprodus textul de mai sus. Or, autorul lui constată că societatea din sud s-a dezintegrat, că „peste 500 000 de străini au invadat țara noastră", că „apatrizii" nu sînt comuniștii, ci sudiștii zdrobiți sub jugul american, că închisorile din sud sînt pline de vietnamezi și că rubrica „Fapte diverse" a presei saigoneze, cu cortegiul ei de afaceri de moravuri și traficuri de aur, diamante și stupefiante, este elocventă în ce privește situația reală din țară.

Un glas se ridică : e puțin, vor spune unii. Dar el nu este izolat. Tineretul muncitoresc catolic din sud scrie : „Mai mult ca oricine, tinerii din lumea muncitorească aspiră la încetarea unui război a cărui povară a fost suportată pînă în prezent de ei. La 18 ani, exceptînd cîțiva rari privilegiați care au norocul să meargă încă la școală și să reușească regulat la examene, toți băieții trebuie să se înroleze în armată pentru o perioadă de timp nedeterminată. Peste un milion de oameni au murit din cauza războiului ; alte milioane se întorc mutilați ; acei care rămîn în armată se simt complet neputincioși în fața viitorului. Fetele nu trebuie să presteze serviciul militar, dar suferă toate consecințele războiului ; există 300 000 de prostituate, mii de văduve de 17 și 18 ani. Toate resursele țării sînt înghițite de război, dar acei care dețin puterea încearcă să ne reducă la tăcere pentru a putea să continue acest război inuman și absurd. Știm că puterile imperialiste sînt acelea care hotărăsc războiul sau pacea în Vietnam ca și în restul lumii. Acțiunile organizate în Statele Unite împotriva războiului au constituit semne încurajatoare".

Trei sute de tineri reprezentanți ai muncitorilor, ucenicilor, soldaților și studenților scriu : „Într-o țară care și-a pierdut autodeterminarea pe plan economic, politic și cultural, și în care glasul tineretului este înăbușit prin violență de deținătorii puterii, într-o Biserică al cărei cult se reduce la formule învățate pe dinafară, și al cărei mod de gîndire urmărește să apere o epocă de aur depășită mai degrabă decît să ajute pe omul de azi, și în special pe tineri, să-și găsească drumul, noi, tinerii născuți și crescuți în mijlocul acestui război cumplit și nesfîrșit, sîntem convinși că el este cauza principală și forma cea mai evidentă a numeroaselor asupriri care apasă asupra tinerilor (...) Facem apel la toți acei care dețin puterea pe tărîm religios, social și politic, precum și la toți oamenii de bunăvoință, să-și dea seama de asuprirea care pustiește viața și spiritul tinerilor (...) pentru a găsi mijloacele de a pune capăt acestui război care nu mai are nici o rațiune de a fi, a cărui continuare nu mai poate fi justificată de vreme ce tot ceea ce se urmărește să fie apărat prin război este pe cale să fie nimicit de război însuși".

„Anticomunismul nu este decît o lozincă menită să ascundă adevărul opiniei internaționale și opiniei americane", a scris într-un ziar, care a fost confiscat, președintele Mișcării pentru autodeterminare. „De fapt, de un secol, poporul vietnamez s-a ridicat, înfruntînd moartea pentru a obține independența" — a adăugat el. Să fii vietnamez : obsesia atîtor oameni care trăiesc în sud... În ziarul „Tin Sang", preotul Nguyen Ngoc Lan a comentat temele dezvoltate de Tran Tuan Nham, candidat înfrînt în alegerile legislative, care scria : „Pentru ca poporul vietnamez să aibă condiții bune de trai, este nevoie de o revoluție socială ; pentru a face revoluția socială, trebuie să existe pace ; pentru a exista pace, Statele Unite trebuie să-și retragă trupele".

Pentru acești opozanți, în orice caz, lupta care se duce nu este cea a unor vietnamezi împotriva altor vietnamezi, ci cea a vietnamezilor împotriva americanilor, așa cum a subliniat profesorul Ly Chanh Trung. „Acei care îl susțin pe Minh își dau seama în mod clar că Minh nu candidează pentru a concura cu Thieu, ci că este vorba de o luptă împotriva americanilor" — scria la rîndul său Ngo Cong Duc la începutul lunii august (în circumscripția lui electorală alegerile au fost măsluite în mod scandalos). Tocmai pentru că nu a sesizat sensul adînc al acestei acțiuni a opozanților, ambasadorul american Bunker a eșuat în încercările sale de a-l corupe pe „Marele Minh" : el nu a înțeles că un anumit tip de luptă între clanuri a fost depășit, și că prezența americană ea însăși este pusă sub semnul întrebării de către adversarii cei mai fățiși ai regimului. În ziarul „Tin Sang", Hoang Quan a publicat recent o serie de articole cu privire la „douăzeci și cinci de ani de intervenții americane în Vietnam". Dna Phan Thi Chau Lien, fiica bătrînului revoluționar Phan Chu Trinh, ea însăși în vîrstă de 67 de ani, declara la 6 august ziarului „Tin Sang" : „Forța militară a nordului și a Frontului Național de Eliberare este o problemă internă vietnameză. Americanii nu au dreptul să ridice această problemă. În momentul de față în condițiile prezenței forțelor americane, a atitudinii orgolioase a ambasadorului Statelor Unite, a metodelor de dominație ale comandamentului american și ale C.I.A., poporul sud-vietnamez își poate oare exercita dreptul la autodeterminare ? (...) Vietnamizarea este un plan al conducătorilor americani care urmăresc o victorie militară în scopul de a prelungi acest război inuman și de a consolida interesele militare și economice ale Statelor Unite. F.N.E. este alcătuit din vietnamezi ca și noi ; avem datoria să acționăm pentru independență, pace și reconciliere națională".

La rîndul său, Nguyen Xuan Lap, președintele Asociației studenților budiști, care a avut de-a face cu poliția în cursul campaniei lui electorale la Saigon, a publicat o serie de articole cu privire la acordurile de la Geneva din 1954. El încheia astfel : „La 17 ani

după 1954, indiferent dacă vrem sau nu, trebuie să aducem un omagiu tuturor acelora care şi-au vărsat sîngele pentru a rezista timp de nouă ani pe vremea francezilor (...). Trebuie să punem următoarele întrebări : cine a încălcat acordurile de la Geneva ? Cine a transformat paralela 17 din linie de demarcaţie provizorie în frontieră definitivă ? Cine a trădat articolul din acorduri referitor la alegeri generale libere pentru reunificarea Vietnamului ? Cine a invitat pe străini să-şi stabilească baze militare ? (...) Cine a semnat alianţe militare cu ţări străine ?" Şi autorul cere cititorului să răspundă el însuşi la aceste întrebări...

Cu poliţia lui, cu o parte a armatei şi administraţiei lui, datorită represiunii şi sistemului penitenciar, regimul Thieu poate să reziste cîtva timp, în ciuda izolării lui şi a demitificării la care este supusă propaganda lui. Dar, singur, el nu va putea să cîştige războiul sau să reconstruiască sudul.

Presedintele Thieu dispune în mod teoretic de toate puterile, exceptînd aceea de a se opune prezenţei străine de care depinde, într-o epocă în care ostilitatea faţă de americani creşte. Cu sau fără o ofensivă de mari proporţii în anotimpul secetos, timpul lucrează pentru Guvernul Revoluţionar Provizoriu şi pentru opoziţia legală. Regimul lui Thieu supravieţuieşte, dar nu dă vietnamezilor nici o speranţă într-un viitor de pace şi de prosperitate. Încăpăţînarea americană este însă atît de mare încît nimeni nu ştie dacă Washingtonul va pune capăt războiului înainte de acea „prăbuşire politică, militară, economică şi morală" despre care a vorbit în septembrie senatorul McGovern.

Jacques DECORNOY

THE GUARDIAN
MANCHESTER

PATIMA MORTALĂ

CÎND, într-o noapte din cursul verii trecute, doi reporteri au bătut la uşa unei elegante locuinţe din Washington, ei au avut surpriza de a fi salutaţi de procurorul suprem al Statelor Unite, Warren Burger, în persoană, îmbrăcat într-un halat de casă şi ţinînd în mînă un revolver cu ţeavă lungă. Faptul că procurorul suprem al Statelor Unite deschide uşa locuinţei sale înarmat cu un revolver cu şase gloanţe oglindeşte nu numai spaima multor locuitori ai oraşelor, dar şi persistenţa celei mai destructive patimi din această ţară.

Patima americană pentru tot felul de arme de foc nu a fost cîtuşi de puţin potolită de asasinarea preşedintelui Kennedy, a fratelui său Robert şi a lui Martin Luther King, precum şi de moartea celor 20 000 de americani şi rănirea altor 200 000 în fiecare an, în cursul unor incidente cu arme de loc. S-ar putea ca violenţa să nu fie atît de americană ca plăcinta cu cireşi, dar armele de foc sînt în mod cert cît se poate de americane. Din trei familii americane, una are cel puţin o armă în locuinţa ei. În momentul de faţă F.B.I. apreciază că numărul total al armelor de foc aflate în mîinile particularilor a ajuns la 90 de milioane, de aproape 20 de ori mai mult decît totalul armelor de foc aparţinînd forţelor armate ale Statelor Unite.

Vînzările de pistoale, puşti şi revolvere continuă să crească, în special vînzarea de pistoale ieftine, arma favorită a tinerilor huligani, care poate fi cumpărată la fel de uşor pe stradă ca şi într-un magazin. În 1968, după asasinarea lui Robert Kennedy de către Sirhan Sirhan, Congresul s-a lăsat convins în cele din urmă să aprobe o lege de importanţă minoră pentru controlul armelor de foc, care limita vînzarea prin poştă a revolverelor şi încerca să ilegalizeze importul de pistoale ieftine ce formează majoritatea armelor folosite de huligani. Dar legea din 1968 avea atît de multe portiţe de scăpare ca rezultat al presiunilor exercitate de lobby-ul armelor de foc, încît ea a fost în mare măsură ineficientă.

De curînd, Congresul S.U.A. a examinat în mod destul de prudent şi timid posibilitatea de a lichida aceste portiţe de scăpare. După trei zile de audieri, se consideră însă că şansele adoptării unei noi legi pentru controlul armelor de foc, avînd un caracter fie chiar şi limitat, sînt reduse. Sondajele de opinie indică totuşi că 70—80 la sută dintre americani doresc o reglementare efectivă a folosirii armelor de foc.

O mare parte a răspunderii pentru lipsa de conducere politică în acest domeniu trebuie să revină preşedintelui Nixon. Administraţia sa a fost aleasă în parte pe baza unei platforme electorale de promovare a legii şi ordinii,

PARTHENONUL ŞI POLUAREA

In fiecare an, peste un milion de persoane vin în pelerinaj la citadela de pe Acropole, încununată de frumuseţea pură a Parthenonului. Dar vizitatorii ar face bine să se grăbească deoarece Parthenonul este în pericol. Acizii industriali corodează coloanele de marmură şi statuile pline de graţie, provocîndu-le în cîţiva ani mai multe daune decît în primele lor 24 secole de existenţă.

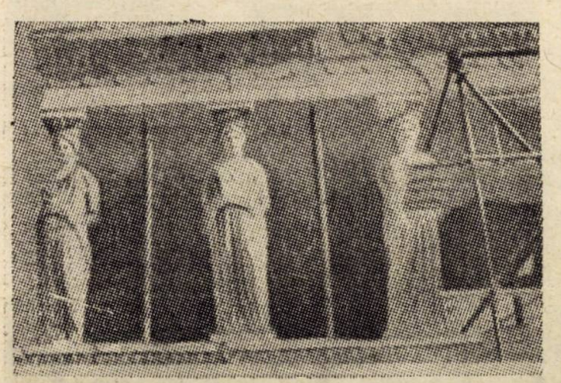

„Parthenonul moare — a declarat profesorul Anastassos Orlando, care a consacrat 35 de ani din viaţa sa lucrărilor de restaurare a citadelei de pe Acropole. Monumentul a avut o viaţă lungă dar, din cauza poluării atmosferei, condiţiile supravieţuirii lui s-au schimbat radical".

În momentul de faţă se consacră mai mult timp, bani şi eforturi pentru conservarea Parthenonului şi a altor monumente de pe Acropole decît lucrărilor de reconstrucţie a monumentului. Ţinînd seama de resursele şi tehnicile actuale, tot ce se poate spera este un scurt răgaz în bătălia împotriva elementelor corozive.

Pericolul este triplu. Industrializarea din ultimii 30—40 de ani a umplut aerul Atenei cu săruri marine, bioxid de carbon, bioxid de sulf şi alte elemente provenite de la şantierele navale, oţelăriile, uzinele chimice şi rafinăriile din vecinătate. La aceasta se adaugă fumul pe care-l emană numărul tot mai mare de automobile ce circulă pe străzile înguste ale Atenei. Cînd plouă, aceste gaze se amestecă cu apa şi formează acidul sulfuric care acoperă apoi marmura.

Al doilea pericol îl constituie o serie de încercări greşite de restaurare a monumentului întreprinse în secolul nostru. Au fost folosite scoabe şi bare de fier pentru a uni vechile pietre ale construcţiilor. Fisurile subţiri din marmură au permis pătrunderea umezelii şi ruginirea fierului, care în consecinţă se dilată. Ca urmare, cîteva bucăţi mari ale frizelor de pe Parthenon au şi căzut şi există pericolul ca acest proces să continue. Cînd apa îngheaţă, efectul este identic. Apa pătrunde în fisurile fine ale marmurei şi, după un îngheţ, se desprind bucăţi din statui.

Al treilea pericol îl constituie.., turiştii. Circulaţia lor permanentă toceşte suprafaţa de piatră a citadelei de pe Acropole. Au fost aprobate planuri pentru construirea unui refugiu, dar experţii de la U.N.E.S.C.O. s-au opus acestei măsuri pe motiv că ar distruge puritatea liniei Parthenonului.

Parthenonul a fost construit de Pericle ca templu al zeiţei Atena şi terminat cam în anul 438 i.e.n. În secolul V a devenit o biserică bizantină, iar mai tîrziu, o dată cu năvălirea francilor, o biserică catolică. În 1458 turcii l-au transformat în moschee, dar l-au folosit şi ca depozit de praf de puşcă. În 1687, lovit în plin de tunurile veneţiene, Parthenonul a explodat. Azi el este în mod practic reconstruit. Lipsesc multe din părţile lui componente iniţiale, în special statui, distruse de diverşi năvălitori sau jefuite „în mod legal".

(După **The Guardian**)

JENS OTTO KRAG

primul ministru al Danemarcei

Incertitudinile cu privire la rezultatul definitiv al alegerilor din Danemarca, de la 21 septembrie, au fost înlăturate abia la 6 octombrie, o dată cu anunțarea rezultatelor din Insulele Feroe și Groenlanda. Cucerind 89 mandate, din totalul de 179 din Folketing, partidele socialiste au întrunit majoritatea necesară formării unui guvern care să înlocuiască coaliția tripartită (liberal, radical, conservator) aflată la putere sub conducerea lui H. Baunsgaard de aproape 4 ani. Sarcina formării noului guvern i-a fost încredințată lui Jens Otto Krag, liderul social-democraților, care a prezentat la 9 octombrie, regelui Frederik al IX-lea lista noii sale echipe guvernamentale.

Născut la 15 septembrie 1914, în Randers, Jutlanda, ca fiu al unui funcționar, Krag se orientează după terminarea liceului spre studierea dreptului și a științelor politice. Luîndu-și licența în 1940, el devine funcționar la Centrala valutară din Copenhaga, post care-i oferă posibilitatea de a se familiariza cu problemele economice și administrative.

În 1945 intră în Consiliul economic al partidului social-democrat, fapt care reprezintă începutul carierei sale politice.

Devenind în 1947 membru al Folketingului (parlamentul danez), Jens Otto Krag este numit în același an ministru al comerțului, industriei și navigației, în primul guvern social-democrat condus de Hedtof (1947—1950), apoi ministru al economiei și lucrărilor publice. Între anii 1950—1952 este numit consilier al ambasadei daneze la Washington iar apoi revine în guvern, mai întîi ca ministru fără portofoliu în cel de-al doilea cabinet Hedtof (1953), iar apoi ca ministru al economiei în guvernul condus de H. C. Hansen (1955). În 1958 primește conducerea ministerului de externe, post pe care îl deține pînă în septembrie 1962, cînd devine prim-ministru.

Ca șef al guvernului rămîne pînă în anul 1968, între anii 1966—67 deținînd și funcția de ministru al afacerilor externe.

Este căsătorit cu Menton Helle Virkner, o actriță apreciată de publicul danez. A scris mai multe cărți cu conținut economico-politic.

Guvernul nou alcătuit va avea de rezolvat numeroase probleme economice și politice. Printre primele măsuri anunțate se numără recunoașterea R. D. Vietnam.

St. N.

---

dar departe de a urmări să controleze răspîndirea armelor de foc, ea a încurajat în mod activ lobby-ul interesat în acest domeniu. După nenumărate incidente, în cursul cărora, în primele cinci luni ale anului curent, peste 50 de polițiști au fost uciși, Casa Albă a convocat o ședință extraordinară a șefilor de poliție pentru a discuta situația. Controlul armelor de foc nu a fost ignorat, dar — fapt semnificativ — doi dintre principalii promotori ai acestui control, șeful poliției din New York și directorul executiv al Asociației internaționale a șefilor de poliție, nu au fost invitați la conferință.

Există indicii că vechile atitudini sînt totuși în curs de schimbare. Pe măsură ce tot mai mulți polițiști sînt uciși — în 1968, din cei 64 ofițeri de poliție asasinați, 60 au fost omorîți cu arme de foc, iar în 1969, 83 din cei 86 — șefii de poliție din întreaga țară își revizuiesc poziția. Apoi, faptul că problema controlului armelor de foc este ridicată, deși cu prudență, de democrați ambițioși ca senatorul Birch Bayh și de primarului orașului New York, John Lindsay, constituie un nou indiciu că puterea vechiului lobby al armelor de foc se reduce. Ea se bizuia în mod tradițional pe afirmația lobby-ului că apără dreptul constituțional al oricărui american de a purta arme în scopuri de autoapărare, afirmație care a atras sub steagul lui forțele cele mai conservatoare din țară ; dar orice polițist, ucis, orice jaf înarmat, orice act de huliganism dezvăluie cît de periculos de deplasată este această concepție în America de azi.

Dacă este nevoie de dovezi convingătoare, să luăm de pildă cariera lui Robert Stevens, un băiat de 17 ani din ghetoul Washingtonului, al cărui caz a fost relatat de „The Washington Post". Era al nouălea din cei zece copii ai unui muncitor agricol. Prima sa armă de foc a furat-o dintr-un automobil pe cînd avea 15 ani. O folosea în fiecare noapte pentru acte de huliganism și jafuri pe stradă. Treptat a trecut la obiective mai serioase : jafuri în magazine cu autoservire, birouri și magazine mici. A început să lucreze împreună cu prieteni înarmați și ei. Asemenea unui jucător la curse, el studiază în fiecare dimineață rubrica faptelor diverse din ziare. Robert afirmă că le citește pentru a urmări delictele. „Vreau să știu ce pedepse primesc delincvenții — spune el. Vreau să știu cum se descurcă oamenii care fac ceea ce fac și eu".

Anul trecut, așa cum procedase de multe ori, împreună cu prietenii săi, Robert și trei băieți, în vîrstă de 16 și 17 ani, au plănuit să jefuiască biroul unei societăți de asigurări din partea de nord-vest a orașului. „Am hotărît jaful cu o săptămînă înainte — spune Robert. Era un lucru simplu. Biroul era înființat de puțin timp, și nu fusese jefuit niciodată. Cînd locuiești în cartier, știi cine a fost atacat și cine nu, sau citești în ziare. Am obținut armele de la prieteni : o pușcă de calibrul 38 și un pistol de calibrul 22. Eu am luat pistolul unui prieten, un băiat de 15 sau 16 ani. Am intrat cu toții în birou — nu era nimeni în apropiere — și am anunțat că vrem să jefuim. Eu păzeam. Dădusem pistolul meu unui alt băiat. Băieții au spus funcționarei să deschidă casa de bani și au luat patru pungi cu bani. Apoi s-a auzit o împușcătură care nu știu nici acum cum s-a produs. Nu ne-am speriat. Am închis clienții în sala de baie și am lăsat-o pe funcționară zăcînd pe podea. Fusese împușcată în spate. Apoi am auzit zgomote. Am privit pe geam și am văzut că venea poliția. Atunci ne-am retras în fundul încăperii. Am luat revolverul unuia din băieți și am încercat să trag în broasca de la ușa din spate. Am auzit pe polițiști spunînd : «Ieșiți cu mîinile sus». Am revenit la ușa din față și am văzut că nu era nici un mijloc de scăpare, astfel încît am renunțat și ne-am pus armele pe jos. Nu credeam că vom fi prinși, dar așa s-a întîmplat".

Adam RAPHAEL

ARME CONFISCATE DE POLIȚIE

În S.U.A., numărul armelor de foc deținute de particulari (90 de milioane !) depășește de aproape 20 de ori totalul armelor de foc aparținînd forțelor armate...

POȘTA REDACȚIEI

„CIVILIZAȚII EXTRATERESTRE"

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. 1. Pentru a comunica cu posibilele „civilizații extraterestre" au fost întreprinse inițial o serie de acțiuni considerate ulterior drept „naive". Între ele amintim de ideea de a desena luminos teorema lui Pitagora (se înțelege, la proporții uriașe) pentru a putea fi văzută din Cosmos : un imens triunghi luminos pe catetele căruia erau construite două patrate, în timp ce ipotenuzei îi era alipit un patrat mare. Mecanismul : se aprindea triunghiul, apoi cele două patrate laterale, după stingerea cărora se aprindea patratul cel mare. Ideea — s-a subliniat — era naivă fie și numai pentru că ar putea exista în Cosmos ființe inteligente care să nu cunoască aceste abstracțiuni matematice. Și, în același timp, mijloacele noastre de expresie pot diferi mult (sau chiar complet) de ale altor civilizații. Obiecțiile amintite s-au extins mai tîrziu și asupra altor încercări de a se lua contact cu ființe inteligente viețuind pe alte planete deoarece, chiar admițîndu-se că acestea ar avea un grad de cunoștințe asemănător pămîntenilor, se apreciază că mici diferențe în structura lor fiziologică ar putea împiedica înțelegerea semnalelor radio sau video transmise de pe Pămînt. Dar dificultățile — inerente unei asemenea activități de pionierat — nu împiedică savanții, așa cum afirmam în răspunsul publicat în numărul 41, să continue cercetările în acest domeniu, în speranța că vor fi stabilite în cele din urmă unele contacte cu eventuale ființe inteligente de pe alte planete. 2. Într-unul din numerele anterioare am răspuns întrebării dv. despre „Escadronul morții" și despre legăturile dintre această organizație ilegală și unii membri ai poliției braziliene. Cazurile se mai aflau atunci într-o perioadă de investigări. Între timp situația a evoluat în special prin insistențele procurorului din Sao Paulo, Helio Biendo, care se ocupă de această problemă. Astfel, recent, Sergio Paranhos Fleury, unul din șefii poliției braziliene, a fost acuzat de participare la crimele „Escadronului morții". 45 de polițiști brazilieni au fost destituiți printr-un decret prezidențial (președintele Garrastazu Medici menționa, într-un recent discurs, „grave neregularități" petrecute la Sao Paulo în acest an). Alți 35 de polițiști se află sub anchetă, în timp ce, în urmă cu două săptămîni, tribunalul a condamnat pe un membru al poliției locale la douăzeci de ani și șase luni închisoare pentru participare la uciderea a șaptesprezece persoane.

PREVENIREA RĂZBOAIELOR ?

I. Marinescu, Cîmpina. Într-adevăr, oamenii s-au gîndit de mai multe ori să prevadă izbucnirea războaielor. O ultimă încercare în acest sens a făcut-o dr. J. David-Singer, de la Universitatea din Michigan, care, timp de șapte ani, a lucrat la o așa zisă „știință aplicată a prevenirii războiului". Studiul lui Singer constă într-o analiză amănunțită a ultimilor 93 de războaie izbucnite și desfășurate între 1816 și 1965, deci de-a lungul a 150 de ani. (Recordul e deținut de Marea Britanie și Franța — fiecare cîte 18 războaie — deoarece epoca respectivă coincide cu expansiunea colonială modernă). În întreaga perioadă nu au existat decît 24 de ani de pace, iar cele 144 de țări, care au combătut în cele 93 de războaie, au pierdut aproximativ 29 de milioane de soldați (la care trebuie, desigur, adăugat și numărul destul de mare al victimelor din rîndurile civililor). Singer continuă analiza : cea mai mare parte a războaielor au izbucnit în aprilie sau octombrie ; cele mai lungi și sîngeroase au izbucnit vara ; Europa ocupă locul întîi cu 68 de războaie. Singer intenționează să ofere unui ordinator toate informațiile legate de declanșarea unui război, organizate în formule matematice, pentru a obține, în urma analizei ordinatorului, legi de prevenire a războaielor. Desigur, însă, oricît de ingenioasă pare a fi ideea lui David Singer, ea nu are și nu poate avea un suport științific real deoarece ocolește un fapt fundamental : cauzele și determinările social-istorice ale războaielor.

Dan Gheorghe Negulescu, Tohanu Vechi, jud. Brașov. Nu vă putem oferi informații suplimentare celor publicate pînă acum în legătură cu „farfuriile zburătoare".

AN QUANG

Viorel Toma, Constanța. 1. Pagoda budistă An Quang, condusă de Thich Tri Quang, numără aproape două milioane de credincioși din rîndurile populației Vietnamului de Sud. Atît prin numărul adepților cît și datorită poziției pe care a adoptat-o față de politica regimului saigonez, pagoda An Quang este o însemnată forță în viața publică din Vietnamul de Sud. În 1963 a contribuit la mișcarea împotriva lui Diem, din care a profitat însă numai armata. Trei ani mai tîrziu a cerut înlăturarea lui Ky de la conducerea statului. Înaintea „alegerilor" din 3 octombrie, conducătorii pagodei An Quang, considerînd că „alegerea lui Thieu e un afront adus democrației", au cerut adepților ei să boicoteze alegerile (vezi „Lumea" nr. 40). 2. Ziarul „New York Times" scria la 4 octombrie despre ceea ce se crede a fi declanșat tulburările la închisoarea din Attica. Un deținut alb, antrenor al echipei de fotbal (american) a închisorii, demonstra unui negru, în timpul pauzei, o figură a jocului. Unul din gardieni, socotind că este vorba de o încăierare, a intervenit pentru a-i separa ; deținutul negru, întorcîndu-se, îl lovește. Alți doi gardieni se alătură primului cerînd deținutului negru să-i urmeze la carceră. Acesta refuză, sprijinit de ceilalți deținuți aflați în pauză. Pentru moment paznicii, aflați în inferioritate, nu intervin dar, două ore mai tîrziu, antrenorul de fotbal și jucătorul negru sînt convocați la direcția penitenciarului. Crezîndu-se că au fost încarcerați, ceilalți deținuți au declanșat în zorii zilei următoare revolta. Despre cauzele de fond ale problemei și despre închisorile americane în general, vă recomandăm consultarea articolului publicat de revista noastră în nr. 40.

Iosif Suth, Cluj. 1. În anexa a IV-a (punctul 1 și 2 c.) a tratatului cvadripartit în problema Berlinului și în notele la tratat publicate de revista noastră nr. 37 veți găsi răspuns la întrebări. 2. Trimiterea forțelor O.N.U. este hotărîtă de Consiliul de Securitate. Pentru celelalte întrebări privind O.N.U. consultați dosarul publicat în nr. 42 din 1970.

Hermina Rasko, Timișoara. Insula la care vă referiți se cheamă Scorpios.

PODUL LONDREI

Vasile Stroe, Reșița. Podul Londrei a fost cumpărat în urmă cu trei ani de un om de afaceri din Los Angeles, Robert McCulloch, pentru suma de trei milioane de dolari. În declarațiile făcute cu acest prilej (cînd mulți se întrebau, în derîdere, la ce ar putea folosi), McCulloch afirma că intenționează să-l reconstruiască în Arizona. Chiar dacă ideea poate părea bizară, se încadrează perfect în ceea ce a întreprins McCulloch în unele zone ale deșertului din vestul S.U.A. : construirea unor orașe care să atragă tocmai prin elementele rareori bizare care le alcătuiesc. McCulloch a inițiat construcția orașelor Lake Havasu City și Fountain Hills în Arizona și Pueblo West în Colorado. În Fountain Hills, spre exemplu, a fost construită o fîntînă al cărei jet de apă poate ajunge la trei sute de metri ; se plănuiește plasarea altor nouăzeci și nouă de fîntîni, în mare parte aduse din Europa. Podul Londrei urmează să constituie principala atracție în Lake Havasu City și va fi inaugurat, după cîte se pare, în această lună. Cheltuielile cărora McCulloch a trebuit să le facă față sînt cu mult mai mari decît achiziționarea podului. Suma totală (inclusiv transportul și reconstrucția) = șapte milioane dolari. **În fotografie** : Robert McCulloch în fața Podului Londrei.

POȘTA REDACȚIEI

ZOE

Al. Haralambie, Tîrgoviște. 1. Există încă foarte puține informații despre corpul ceresc presupus a constitui „cea de-a zecea planetă a sistemului nostru solar", pe care un astronom american consideră a fi descoperit-o la aproximativ 14 milioane kilometri depărtare de Soare și căreia i-a dat, simbolic, numele de „Zoe" (în greacă acest cuvînt înseamnă „viață"). Deocamdată dovezi concrete despre existența planetei nu există, dar se crede că, în timpul eclipsei solare din vara anului viitor, ele vor fi obținute. Se afirmă că dacă presupunerile teoretice ale astronomului ar fi confirmate, existența celei de-a zecea planete a sistemului nostru solar ar contrazice, într-adevăr, teoria relativității a lui Einstein. Potrivit acestei teorii, decalajul progresiv al periheliului (punctul cel mai apropiat de Soare al orbitei unei planete) planetei Mercur nu s-ar datora decît curburii spațiului-timp. Or, oamenii de știință consideră că existența unui al zecelea astru care gravitează în jurul Soarelui ar influența mișcarea lui Mercur, perturbînd-o — mai precis producînd acel decalaj al periheliului. Ceea ce ar constitui implicit și o infirmare a teoriei relativității. Dar, pînă la verificările experimentale, existența planetei Zoe și eventualele consecințe care decurg de aici rămîn subiecte de controversă. 2. Reproducem mai jos ceea ce fizicienii consideră drept prima fotografie a unor atomi izolați, realizată de cercetătorul Hatsujiro Hashimoto de la Universitatea din Kyoto. Printr-o tehnică specială, Hashimoto a reușit să excludă din imagine fascicolul de electroni care însoțește de regulă atomul. **Fotografia din stînga, jos,** reprezintă atomi de toriu și uraniu (punctele albe) care formează lanțuri cu un spațiu de zece angstrőmi (un angstrőm = a zecea mia parte dintr-un micron). Nu avem cunoștință de existența altor fotografii de atomi izolați.

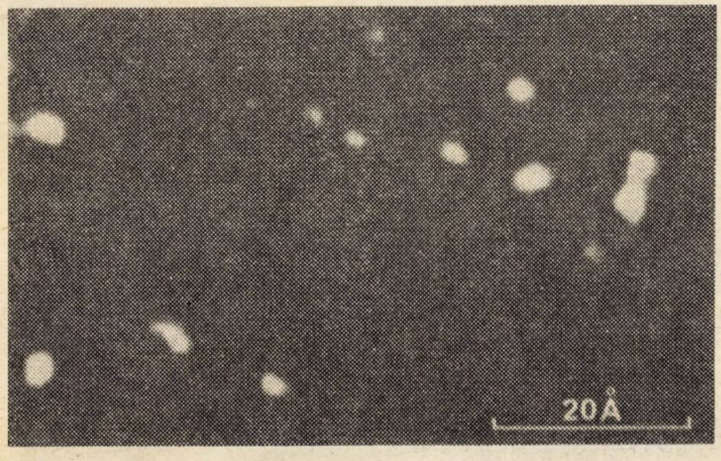

„VIDEOVOICE"

Adrian Vulpe, București. În nr. 38 din acest an am publicat la această rubrică o serie de informații privind punerea în practică a videofonului. Este adevărat că sistemul despre care am scris atunci nu e singurul descoperit și pus în funcțiune. După cum se poate observa din imaginea alăturată, au fost concepute și alte tipuri. **Fotografia de sus** reprezintă „videovoice"-ul realizat de un grup de tehnicieni de la R.C.A. (S.U.A.), cu care s-au făcut demonstrații între New York și Tokio și care urmează a intra curînd pe piață. „Videovoice" transmite pe sisteme telefonice obișnuite imagini de televiziune, în alb și negru, fiecare dintre interlocutori dispunînd de un receptor și de un sistem de televizor de control.

SPRE O ERĂ GLACIARĂ ?

L. Rusu, Iași. Deși există în egală măsură opinii pro și contra, mare parte din experții în meteorologie nu consideră că Pămîntul ar fi intrat într-un proces conducînd, ireversibil, spre o eră glaciară. Mai mult : au existat numeroase cazuri în care părerile pesimiste și alarmante au fost contrazise vehement, prezentîndu-se dovezi științifice. Dumneavoastră ne cereți să prezentăm teoria unuia dintre oamenii de știință care consideră, totuși, că lumea evoluează către o eră glaciară. Dr. William E. Cobb, spre exemplu, cercetător american specializat în fizica și chimia atmosferei, susține că ar fi suficient un supliment de cincizeci de milioane de tone de particule în suspensie în atmosferă pentru a determina scăderea temperaturii medii la suprafața Pămîntului de la 15° C la 5° C. Iată ce scrie în legătură cu această ipoteză buletinul „Informations U.N.E.S.C.O." : „Generate de poluare, particulele de praf suspendate în aer modifică reflecția atmosferică și prin urmare cantitatea de raze solare care ating suprafața globului. Prezența acestei materii în aer e un fenomen vechi cît atmosfera însăși. Dar motivele de neliniște pe care le evocă W. Cobb sînt mult mai recente. Altădată vulcanii și focurile din case erau singurele surse de praf în suspensie și erau suficiente cîteva săptămîni pentru ca el să dispară sub acțiunea ploii. De fapt, natura a știut întotdeauna să lupte împotriva poluării naturale, chiar cînd aceasta lua proporțiile unui cataclism, precum erupția, în 1883, a vulcanului din insula Krakatoa, între Jawa și Sumatra, care a aruncat în atmosferă opt kilometri cubi de fragmente de rocă, răspîndind praf pe 750 000 kmp. și acoperind marea cu o pătură de piatră ponce. Totuși echilibrul atmosferic s-a restabilit în cîțiva ani. Acțiunea omului a schimbat însă totul. Astăzi, în jur de 200 milioane de vehicule circulă pe drumurile lumii. În afara oxigenului pe care îl consumă (pentru 1 000 km. o mașină folosește oxigenul necesar unui om într-un an) și oxidul de carbon pe care îl degajă, fiecare automobil răspîndește în atmosferă un kilogram de plumb în fiecare an. Iar industria, cu milioanele sale de uzine, își adaugă partea — de loc neglijabilă — de praf. Anumite particule rămîn în suspensie în aer mult mai mult decît altele și acest fapt îl neliniștește pe savantul american. După el, un supliment de 50 de milioane de tone de praf în atmosferă ar declanșa un proces ireversibil conducînd spre o nouă eră glaciară".

I. Paiu, București. Adresați-vă unei reviste literare.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17.60 10. Internațional 13 52 63 și 13 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

Abonamentele pentru străinătate : prin I.C.E. „Libri", Calea Victoriei nr. 126, căsuța poștală 134—135. Telex 225

C. P. C. S.

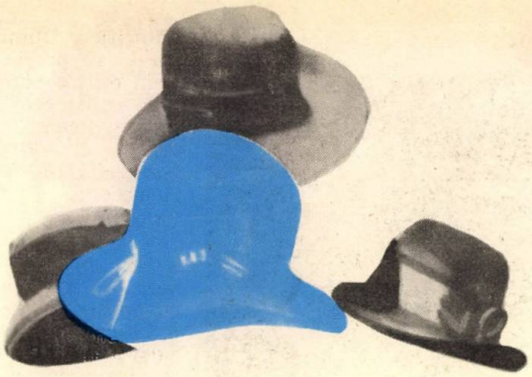

PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

Țesături din lină și tip lină, țesături din mătase,
fabricate de INDUSTRIA LÎNEI - TIMIȘOARA

Pălării de damă și bărbătești,
realizate de FABRICA DE
PĂLĂRII - TIMIȘOARA

DE CÎND LUMEA, ȚESĂTURILE FINE ȘI PĂLĂRIA SÎNT UN ATRIBUT AL ELEGANȚEI!

DIRECȚIA DE INDUSTRIE LOCALĂ A JUDEȚULUI BRAȘOV

PENTRU FONDUL PIEȚEI
PENTRU EXPORT

produce prin unitățile sale:

— confecții din p.v.c. pentru copii, în modele și culori diferite
— articole din buret, poliuretan, p.v.c. și relon
— articole din mase plastice și cauciuc pentru uz casnic și consum industrial
— statuete din alabastru
— camere combinate, furniruite sau vopsite ; canapele, biblioteci, paturi, sofale, cuiere, vitrine, etajere, galerii, scaune, fotolii, tabu rete ; mobilier școlar și birouri din lemn sau lemn combinat cu metal
— articole de menaj și de uz casnic, din sîrmă ; articole de menaj din tablă și din materiale neferoase

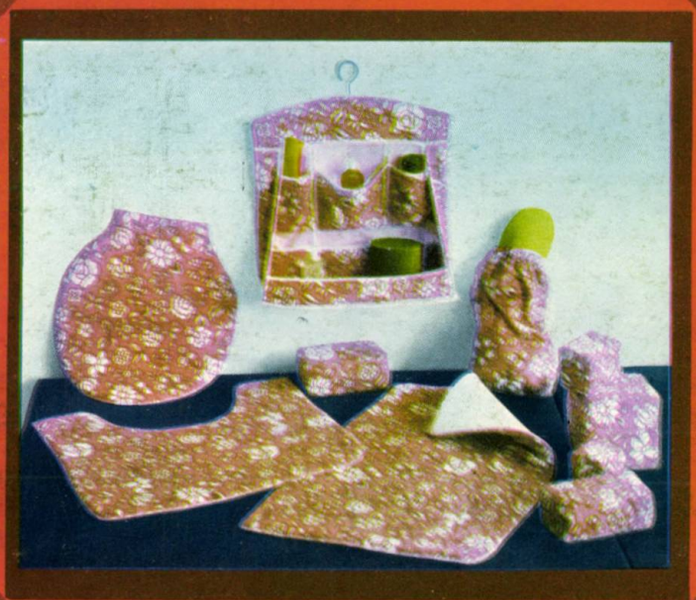

Produsele sînt de calitate superioară și la prețuri deosebit de avantajoase

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE STAT
SIBIU

Nr. 43 21 octombrie 1971

CONTACTE DIPLOMATICE, EVOLUȚII POZITIVE

O. N. U.

IMPERATIVUL UNIVERSALITĂȚII

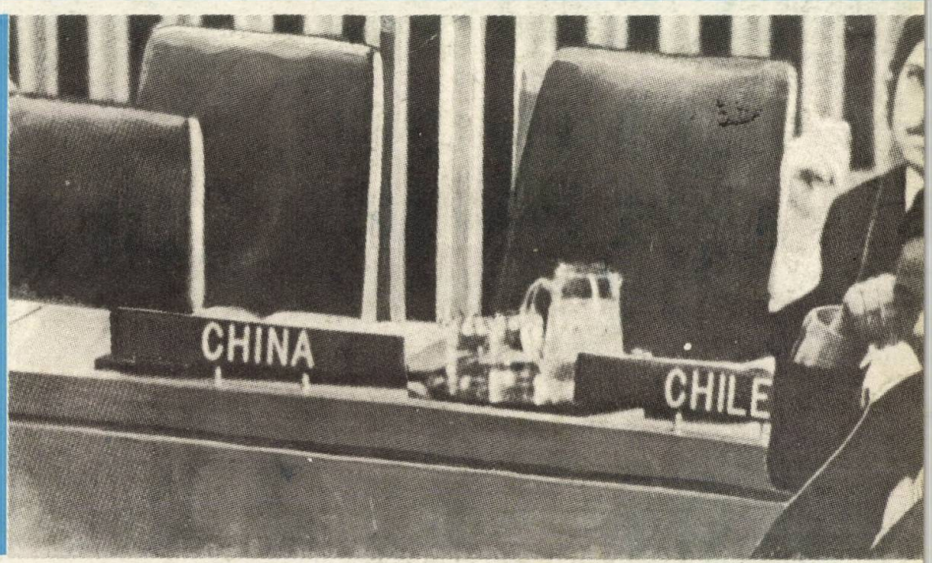

ADAOS LA „GEOGRAFIA FOAMEI"

FRANȚA

Aglomerație intensă pe una din arterele Parisului în urma îndelungatei greve a conducătorilor de la metro, încheiată recent. Liderii sindicatelor au anunțat că lupta pentru satisfacerea revendicărilor continuă

ITALIA

La chemarea marilor centrale sindicale, oamenii muncii din Veneția și din regiunea înconjurătoare au declarat o grevă generală de 24 de ore pentru a protesta împotriva intenției unor patroni de întreprinderi de a efectua concedieri

ACȚIUNI GREVISTE ÎN LUMEA CAPITALISTĂ

MAREA BRITANIE

Muncitorii de la șantierele navale „Upper Clyde" din Glasgow au reușit să obțină din partea autorităților inițierea unor negocieri cu proprietarii de nave în vederea acordării de comenzi ferme pentru șantiere

S.U.A.

Zeci de mii de mineri și docheri americani se află de cîteva săptămîni în grevă, cerînd îmbunătățirea situației lor materiale și a condițiilor de muncă, în contextul intensificării fenomenelor inflaționiste

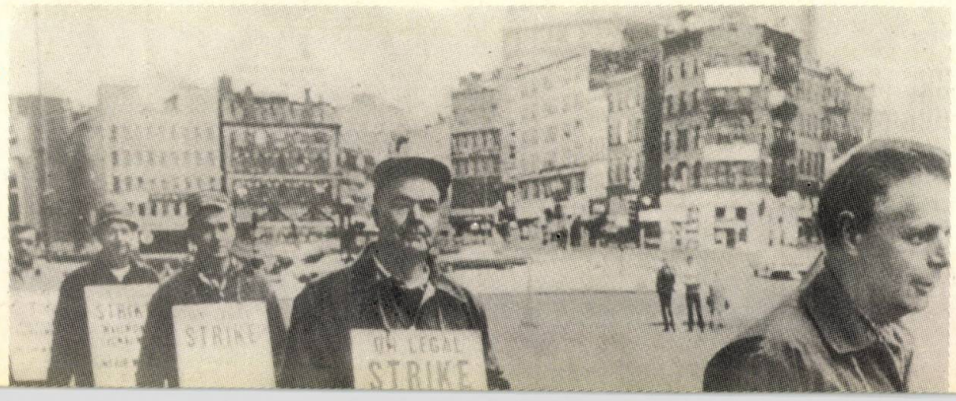

CABINETUL DE PARTID SIBIU

LUMEA

Nr. 43 (417) 21 octombrie 1971

INTENSA activitate diplomatică desfășurată în ultimul timp între țările balcanice, cursul ascendent al schimburilor economice și culturale atestă că situația în Balcani evoluează într-o direcție pozitivă, țările din această zonă a Europei manifestînd o dorință tot mai pronunțată de a progresa pe calea normalizării relațiilor dintre ele, cu toate deosebirile de orînduire social-politică. Preocuparea pentru crearea în Balcani a unei zone a păcii și înțelegerii, bazată pe relații de bună vecinătate, reprezintă una din constantele politicii externe a României socialiste (pag. 11).

EVENIMENT marcant în evoluția relațiilor sovieto-americane, menit să exercite totodată o influență pozitivă asupra climatului politic internațional, știrea privind organizarea unei întîlniri între conducătorii U.R.S.S. și ai S.U.A. se încadrează organic în sfera largă a proceselor pozitive îndreptate spre normalizarea raporturilor interstatale, procese care se manifestă cu intensitate crescîndă în zilele noastre. Înțelegerea survenită reprezintă totodată o nouă confirmare a însemnătății metodei contactelor directe, a schimburilor de vederi la nivel înalt pentru netezirea căilor destinderii și colaborării internaționale (pag. 14).

LA O.N.U. se dezbate actualmente problema restabilirii drepturilor legitime ale R. P. Chineze, dezbatere esențială, cu caracter de test, pentru eficiența și universalitatea Organizației Națiunilor Unite, pentru capacitatea ei de a face față cerințelor majore ale contemporaneității. Opinia publică mondială așteaptă ca hotărîrea pe care o va adopta Adunarea Generală a O.N.U. să fie pătrunsă de spiritul echității și realismului politic, să corespundă intereselor colaborării și păcii în lume, interese care impun participarea marelui popor chinez, a guvernului său la rezolvarea principalelor probleme internaționale (pag. 17).

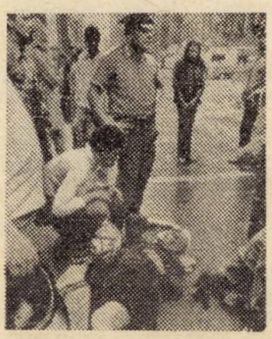

EPIDEMIA de crime, furturi și violențe care bîntuie la New York și în alte mari aglomerări urbane ale S.U.A., a devenit în ultima vreme una din gravele probleme sociale ale Americii contemporane, preocupînd deopotrivă autoritățile cît și pe sociologi, medici, psihologi. „Mugging"-ul, atacul în plină stradă, delict tipic în New York-ul anului 1971, a intrat în fluxul cotidian al vieții marelui oraș. Care sînt cauzele profunde și implicațiile acestui tragic fenomen? (pag. 25).

ROMÂNIA — PREZENȚE, CONTACTE, OPINII

Convorbiri cu :
Mario Zagari, ministrul comerțului exterior al Italiei. 4
Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior al Republicii Socialiste România. 4
Pekin. Expoziția industrială românească. Ion Gălățeanu. 5

INTERVIUL NOSTRU

Adam Malik, președintele celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. 3

ARTICOLE ȘI REPORTAJE

Persepolis. Istorie și dialog internațional. Radu Budeanu. 2
Balcanii în procesul destinderii europene. George Serafin. 11
Un pas pozitiv în spiritul realismului politic. Radu Pascal. 14
Ziua Națiunilor Unite. George G. Potra. 16
New York. O dezbatere-test pentru eficiența și universalitatea O.N.U. Sergiu Verona. 17
Franța. Optica viitoarelor alegeri. Florica Șelmaru. 22
În țara „aurului roșu". Tiberiu Tomcsanyi. 24

PE FIRUL EVENIMENTELOR

Berlin. O.N.U. și cele două state germane. Ilie Olteanu. 6
Londra. Și acum, Parlamentul... Dorin Suciu. 6
Washington. Constatarea unui eșec. Felicia Antip. 8

DIN SURSE. 10

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

„Rozele" Varșoviei. Ileana Nicolaescu. 19

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

Declarația reprezentanților unor partide comuniste din America Latină. 20
„Programul de guvernămînt" al P.C. Francez. 21

ÎNSEMNĂRILE UNUI ECONOMIST

Adaos la „Geografia foamei". Costin C. Kiriței escu. 23

REALITĂȚI ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE

În alertă continuă. Stéphane Groueff. 25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Pravda, Le Monde, L'Unità, International Herald Tribune, U.S. News and World Report. 27—30

PROFIL

Ali Naser Muhammad Hassani, primul ministru al Republicii Democratice Populare a Yemenului. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

PERSEPOLIS

ISTORIE ȘI DIALOG INTERNAȚIONAL

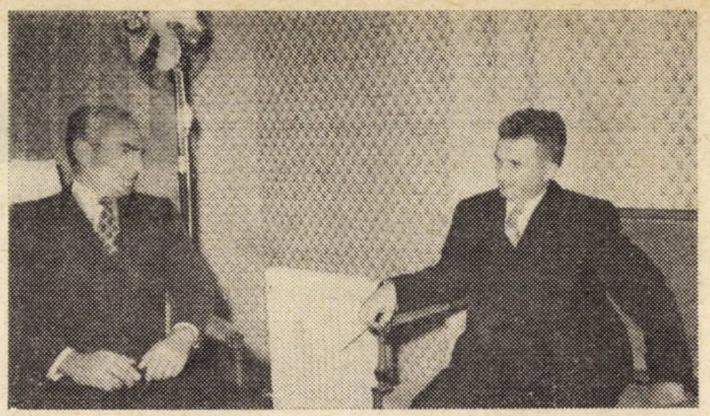

Întîlnire între președintele Nicolae Ceaușescu și Șahinșahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr

Șefi de state și guverne, personalități ale vieții publice din 69 de țări au fost în această săptămînă oaspeții Iranului care și-a sărbătorit, cu un fast deosebit, cele 25 de veacuri de istorie statală constituită. Printre invitați, la Persepolis, antica cetate a lui Darius, s-a aflat prezent președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de soția sa, Elena Ceaușescu.

La Persepolis, unde s-au desfășurat principalele manifestări închinate aniversării imperiului persan, înalții oaspeți români au fost întîmpinați de Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr și de împărăteasa Farah. Președintele Nicolae Ceaușescu și soția sa au fost conduși spre reședința lor aflată în orășelul ridicat special cu ocazia festivităților și care reproduce, în amănunt, o tabără achemenidă. În mod simbolic, magistralele care traversează acest complex rezidențial ce urmează să devină un important obiectiv turistic poartă denumirea a cinci continente.

Subliniind semnificația manifestărilor de la Persepolis, în contextul prezenței a numeroși șefi de state și guverne din întreaga lume, Șahinșahul Iranului aprecia, în toastul ținut la banchetul dat în onoarea oaspeților, că pacea, înțelegerea și cooperarea între națiuni reprezintă „o operă de interes general, fiecare națiune fiind chemată să-și aducă contribuția proprie, originală, spre binele și progresul material și spiritual al întregii omeniri".

Eforturile îndreptate în vederea stabilirii, pe baza contactelor directe între factorii de răspundere ai statelor, a unui climat de cooperare și colaborare între națiuni, s-au reliefat la Persepolis prin discuțiile și întîlnirile care au avut loc între înalții oaspeți. Pe fondul atmosferei festive și a rememorării istoriei persane, la poalele cetății milenare a lui Darius, s-a desfășurat un amplu dialog internațional.

Desfășurînd o vie activitate, președintele Nicolae Ceaușescu a purtat o serie de convorbiri care au ilustrat în mod elocvent faptul că România înțelege să contribuie, prin aportul ei specific, la dezvoltarea și adîncirea legăturilor ei bilaterale. În această ordine de idei tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, cu Nikolai Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, cu Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, precum și cu Ciang Tung, trimisul special al Republicii Populare Chineze la festivitățile de la Persepolis. De asemenea, președintele român a avut dialoguri cu președintele Indiei, V. V. Giri, precum și cu președintele Pakistanului, Yahya Khan.

Observatorii politici au apreciat că Persepolisul a devenit în zilele festivităților de aici nu numai gazda fastuoasă a unor manifestări istorice și culturale persane, dar și centrul unei efervescente activități politico-diplomatice.

Revenind la „filmul" festivităților derulate în prezența reprezentanților celor 69 de state, asupra spectatorilor din tribune o produs o vie impresie atît spectacolul de sunet și lumină care a rememorat, printre coloanele Persepolisului, cele 25 de veacuri ale trecutului persan cît și marea paradă la care au participat unități militare evocînd armatele kavelilor, achemenizilor, parșilor și sasanizilor. Carele de luptă, armele și costumele, orchestrele care au însoțit defilarea, au fost reconstituite pînă în cel mai mic amănunt. Invitații la defilare au avut astfel ocazia să urmărească cîteva secole ale istoriei persane într-o desfășurare vie, plină de monumentalitate și pitoresc.

Agenda manifestărilor comemorative a inclus, în afara congresului internațional al iranologilor, care s-a desfășurat la Shiraz în prezența a numeroase personalități ale vieții științifice și culturale internaționale, un amplu spectacol cultural-sportiv pe noul stadion Aryamehr din Teheran, cu o suprafață de 320 de hectare și prevăzut pentru 100 000 de locuri. Inaugurarea stadionului a avut loc, de asemenea, cu participarea a numeroși invitați veniți de peste hotare.

Acum, după ce principalele momente ale acestei „cronici vii" a istoriei persane de la originile pierdute în negura veacurilor pînă la realitățile Iranului modern, s-au încheiat, se poate aprecia că festivitățile de la Persepolis, Shiraz și Teheran au căpătat o dublă semnificație : pe de o parte poporul iranian s-a întîlnit într-un cadru grandios cu mileniile trecute și cu prezentul în care își investește eforturile ; pe de altă parte, atmosfera festivă în care s-au întîlnit șefii de state și guverne a oferit o imagine elocventă a eforturilor națiunilor de a coopera și colabora, de a stabili o stare de contact, necesară și utilă pentru schimbul de idei și opinii, pentru o mai bună înțelegere între popoare, pentru stabilirea unei păci durabile pe planeta noastră.

Radu BUDEANU

Participanți la festivități

AFGANISTAN — prințul Abdul Khan
ALGERIA — Mustafa Alashraf, consilier al președintelui republicii
ANGLIA — prințul Philip
ARABIA SAUDITĂ — prințul Abdul Aziz
ARGENTINA — De Compos, ministru fără portofoliu
AUSTRALIA — sir Paul Hasluck, guvernator general
BELGIA — regele Baudouin
BRAZILIA — Pertonio Portela Nuves, președintele Consiliului Național
BULGARIA — K. Tricikov, vicepreședinte al Consiliului de Stat
CANADA — Roland Michener, guvernator general
CEHOSLOVACIA — președintele Ludvik Svoboda
R. P. CHINEZĂ — Ciang Tung, trimis special
DAHOMEY — președintele Robert Maga
DANEMARCA — regele Frederik
EGIPT — Hussain el Shafei, vicepreședinte al republicii
ELVEȚIA — Friderich Traugott Wahlen
ETIOPIA — împăratul Haile Selassie
FILIPINE — Imelda Marcos, soția președintelui republicii
FINLANDA — președintele Urho Kekkonen
FRANȚA — premierul Jacques Chaban-Delmas
INDIA — președintele V. V. Giri
INDONEZIA — sultanul de Djakarta
IORDANIA — regele Hussein
IUGOSLAVIA — președintele Iosip Broz Tito
JAPONIA — prințul Mikasa
LESOTHO — regele Moshoeshoe
LIBERIA — Richard Henries, spiker al Camerei Reprezentanților
LIECHTENSTEIN — prințul Franz Josef
LUXEMBURG — marele duce Jean
MALAYEZIA — regele Abdul Halim
MAROC — prințul Moulay Abdullah
MAURITANIA — președintele Mokhtar Ould Daddah
MONACO — prințul Rainier
NEPAL — regele Mahendra
NORVEGIA — regele Olav
OLANDA — prințul Bernhard
OMAN — sultanul Quabus bin Said
PAKISTAN — președintele Yahya Khan
POLONIA — Mieczyslaw Klimaszewski, vicepreședinte al Consiliului de Stat
PORTUGALIA — Rui Patricio, ministrul afacerilor externe
SENEGAL — președintele Léopold Senghor
SEICATELE DIN GOLFUL PERSIC (Ajman, Omnol-Quwein, Fujeira, Ras-al Khaiman, Sharja, Katar, Bahrein, Abu Dhabi, Dubai, Kuweit) au fost reprezentate de șeicii acestor teritorii
SPANIA — prințul Juan Carlos
S.U.A. — vicepreședintele Spiro Agnew
SUEDIA — prințul moștenitor Carl Gustaf
SWAZILAND — premierul Makhosini Dlamini
TAILANDA — prințul Bhanubandhu Yugala
TUNISIA — Habib Bourguiba jr.
TURCIA — președintele Cevdet Sunay
U.R.S.S. — Nikolai Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem
UNGARIA — președintele Pál Losonczi
VATICAN — cardinalul Maximilian van Furstenberg
VENEZUELA — A. Colyani, ministrul afacerilor externe.

INTERVIUL NOSTRU

In exclusivitate pentru „Lumea"

ADAM MALIK

președintele celei de a 26-a sesiuni a Adunării Generale a O. N. U.

RESPONSABILITATEA O. N. U.

Sesiunea a 26-a a Adunării Generale a O.N.U. continuă să stîrnească un larg interes în rîndurile opiniei publice internaționale. Din dorința de a prezenta cititorilor o serie de opinii competente asupra problematicii actualei sesiuni, ne-am adresat președintelui sesiunii în curs a Adunării Generale, Adam Malik, ministrul de externe al Indoneziei, care a binevoit să acorde un interviu redactorului nostru SERGIU VERONA. Discuția, desfășurată în birourile președintelui sesiunii, situate la etajul al 38-lea al Palatului O.N.U. din New York, a avut loc după încheierea dezbaterii generale și înainte de începerea importantelor lucrări ale Adunării Generale în legătură cu restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U.

— Cum apreciați misiunea O.N.U. în direct raport cu problemele păcii și războiului ?

— Cînd omul simplu se gîndește la O.N.U., el își imaginează în general reuniuni dramatice desfășurate într-un palat de sticlă și în cursul cărora delegații țărilor membre ale O.N.U., aflați la marginea conflictului, caută soluții de ultim moment pentru crizele explozive. Cel puțin aceasta este impresia care, cred eu, ar putea fi dedusă din titlurile stridente sau din programele de televiziune și emisiunile de radio. Dar, oare acesta este adevărul ? Națiunile Unite sînt mult mai mult decît aceasta sau cu totul altceva. Rolul O.N.U. ca organizație de pace și conciliere a fost și rămîne esențial și vital. Personal mă număr printre aceia care cred că fără Națiunile Unite lumea ar fi fost deja tîrîtă într-un nou război mondial.

De la începuturile sale din San Francisco, în urmă cu 26 de ani, Organizația Națiunilor Unite a cunoscut o creștere deosebit de mare. În prezent, Organizația se apropie cu pași mari, după cum sperăm cu toții, de o adevărată universalitate a reprezentării, concomitent cu o universalitate a idealurilor și misiunii sale. Primii 25 de ani au fost marcați de o creștere rapidă și o expansiune în activitatea O.N.U., de o activitate din ce în ce mai complexă. A doua jumătate de secol, în care ne aflăm, ar trebui să reprezinte începutul unei noi ere, avînd ca obiectiv nu numai prevenirea războiului și a conflictelor, ci și construcția unei solidarități globale.

Care este lucrul cel mai esențial pentru trecutul, prezentul și viitorul O.N.U. ? Răspunsul nu este deloc greu : pacea. Conflictele armate continuă în multe regiuni ale lumii. Situația actuală nu trebuie să ne dezarmeze dimpotrivă, avem imense posibilități de efort constructiv și de cooperare internațională.

Prevenirea războiului este, fără îndoială, cea mai importantă sarcină, dar este o operație de negație și nu de afirmare a unor valori. Ca organ de pace, Națiunile Unite trebuie să promoveze pacea. La aceasta se adaugă accelerarea sfîrșitului opresiunii și colonialismului, ștergerea rușinii discriminării rasiale și a tuturor celorlalte forme de manifestare de acest fel. Aș vrea să mai adaug că valoarea păcii nu trebuie înțeleasă numai ca absență a violenței organizate. Ea poate și trebuie să se afirme în prietenia și înțelegerea reciprocă, în cooperarea internațională.

— Ce opinie aveți despre desfășurarea dezbaterii generale ?

— Importanța reiese din specificul temelor abordate de reprezentanții statelor. Astfel, toți au vorbit despre importanța Organizației Națiunilor Unite. În al doilea rînd au atins problema reprezentării Chinei care, după cum știți, preocupă întreaga comunitate internațională. În al treilea rînd — necesitatea soluționării crizei din Orientul Mijlociu. O altă temă importantă este, după părerea mea, viitorul secretar general. Firește, țările africane au subliniat în mod special problemele Africii. Iată o gamă de probleme însemnate reflectînd preocupările statelor membre.

— Dar ce vi se pare cel mai important din problematica actualei sesiuni ?

— Este răspunsul cel mai ușor de dat. Nu voi face decît să repet ceea ce se discută cu animație și anume că problema cea mai importantă este reprezentarea Chinei. Toată lumea este preocupată de această chestiune. Cum va fi ea rezolvată ? În calitatea mea de președinte al sesiunii nu pot să vă declar decît că trebuie să așteptăm desfășurarea dezbaterii și votul care va interveni după aceasta.

— Cum poate fi întărită eficiența Organizației Națiunilor Unite ?

— După cum se știe, este adesea criticată lipsa de eficiență a Organizației. Aș dori însă să vă expun unele opinii personale în acest domeniu și anume : fie că ne place sau nu, Organizația Națiunilor Unite este singurul organ internațional care poate soluționa problemele mari ale vieții internaționale. În cei 25 de ani care au trecut, ea a avut de făcut față, după cum vă spuneam, multor probleme dificile. Și în plus, probleme care nu se pot rezolva dintr-o dată. Dar dacă considerăm lucrurile în timp, atunci putem afirma că de la un an la altul, în acest sfert de secol, s-au făcut progrese. Se impune prin urmare, ca o metodă permanentă, aș spune unică, metoda negocierilor. Trebuie să facem tot ce putem pentru ca Organizația noastră să devină cît mai puternică, cît mai eficace.

Firește, problema eficienței este direct legată de viitorul Organizației Națiunilor Unite. Nu putem concepe ca Organizația internațională să fie paralizată, neputincioasă. Sînt de acord cu ideea că O.N.U. trebuie să fie mai eficientă pentru a putea face față sarcinilor ce îi revin dar, evident, trebuie făcute eforturi în această direcție. Voi numi cîteva domenii fără să le stabilesc într-o ierarhie de priorități. Aș semnala, astfel, rezolvarea situației financiare. Apoi, trebuie să facem totul ca O.N.U. să-și desfășoare activitatea conform Cartei. Asta înseamnă după mine că, deși fiecare țară poate avea obiective și idei diferite, scopul final trebuie să fie comun și, cu riscul că mă repet, voi aminti din nou despre pacea generală, acest țel suprem al nostru.

Or, aceasta presupune rezolvarea unor probleme urgente ca cea a Indochinei, a Orientului Apropiat, colonialismul ; în acest caz trebuie să trecem dincolo de cuvinte, dincolo de declarații. Toată lumea condamnă colonialismul, toată lumea condamnă Portugalia și Rhodesia, dar numai rezoluții și condamnări sînt oare suficiente ? Același lucru este valabil și în problemele Indochinei sau ale Orientului Apropiat.

— Am dori să cunoaștem părerea dv. în legătură cu contribuția generală a tuturor statelor, inclusiv a României, la soluționarea problemelor internaționale.

— Părerea mea este că fiecare membru al Organizației Națiunilor Unite trebuie să-și aducă contribuția, în părți egale, la soluționarea problemelor care stau în fața Organizației. Aceasta este, cred, și politica după care se conduce și pe care o promovează țara dv. Aș vrea, în același timp, să relev progresul în relațiile dintre România și Indonezia, progres asupra căruia am fost de acord — ministrul de externe Corneliu Mănescu și eu însumi — în cursul convorbirilor pe care le-am avut la New York. Relațiile noastre se dezvoltă în mod favorabil atît pe plan economic cît și pe plan tehnic și cultural. Avem numeroase proiecte și trebuie să le ducem mai departe.

— Doriți să mai declarați ceva cititorilor noștri ?

— Da. Aș dori să mai subliniez grija pe care trebuie să o avem pentru generația viitorului, pentru acei care vor constitui lumea de mîine. Problemele pe care le discutăm astăzi în cadrul Organizației Națiunilor Unite sînt problemele lor, este vorba de viitorul lor și de aceea asupra noastră apasă o mare răspundere.

New York, octombrie 1971

ROMÂNIA
• prezențe • contacte
• opinii

MARIO ZAGARI

ministrul comerțului exterior al Italiei

ÎN PERSPECTIVA DUBLĂRII SCHIMBURILOR COMERCIALE

— Au trecut cinci ani de la ultima dumneavoastră vizită în România. Care ar fi, în opinia dv., elementele cele mai elocvente pentru dezvoltarea relațiilor economice româno-italiene ?

— Consider că dezvoltarea industrială a României, într-un ritm rapid, este elementul preponderent în abordarea legăturilor economice cu țara dv. România și-a diversificat în mod simțitor capacitățile productive, devenind un partener interesant. Ca atare, schimburile comerciale româno-italiene s-au dezvoltat continuu. Am plecat de la puțin, dar am ajuns într-o perioadă de timp relativ scurtă la o valoare globală a schimburilor noastre de aproximativ 200 milioane de dolari. Aceasta nu înseamnă, în nici un caz, că nu am avea, în continuare, toate posibilitățile pentru a amplifica și mai mult relațiile noastre economice. În legătură cu perspectivele legăturilor româno-italiene în acest domeniu trebuie să specific că în cadrul convorbirii cu domnul Nicolae Ceaușescu, președintele României, care mi-a făcut onoarea de a mă primi, am constatat dorința părții române de a diversifica și aprofunda raporturile comerciale cu Italia. Avem posibilitatea de a dubla cantitatea de mărfuri ce fac obiectul schimburilor noastre. În discuțiile cu omologul meu, domnul Cornel Burtică, precum și cu miniștrii industriei chimice și industriei ușoare, am tras aceeași concluzie: a oportunității și necesității de a dinamiza comerțul între România și Italia. Dorința României se întîlnește cu dorința Italiei. A sosit momentul, așadar, de a concretiza acest deziderat comun.

— Vă propunem să apreciați contextul în care dinamizarea legăturilor comerciale între țările noastre s-ar putea realiza într-un ritm și mai accelerat.

— Am remarcat că structurarea modernă a economiei românești implică o mai largă posibilitate de abordare a relațiilor sale comerciale. Varietatea de produse și, în general, creșterea potențialului industrial determină o accelerare a necesității de schimb. Și România și Italia sînt țări care posedă o industrie. Și România și Italia caută parteneri cît mai „completi". În opinia noastră, vechile metode ale schimburilor comerciale, care se desfășurau pe principiul „îți ofer cutare produs pe cutare produs", trebuie îmbunătățite. Relațiile bilaterale sînt, desigur, importante. Dar trebuie format și un cadru multilateral, mai elastic, mai variat, care să permită acoperirea complexității extraordinare a cererilor și ofertelor de produse. Noi am primit cu mult interes și am apreciat favorabil intrarea României în G.A.T.T. În legătură cu relațiile noastre directe, consider că în afara acordurilor de cooperare care sînt instrumentele cele mai solide și eficace în funcționarea raporturilor comerciale, organizarea de societăți mixte, de grupuri de lucru etc. reprezintă, de asemenea, metode pozitive în amplificarea legăturilor noastre. Apreciez că modernizarea structurilor comerciale în domeniul legăturilor cu partenerii străini, efectuate de statul dv. în politica sa de comerț exterior, permite României o abordare foarte dinamică a contactelor sale economice.

Din discuțiile cu partea română a reieșit, în legătură cu diversificarea schimburilor comerciale, dorința de a ne cunoaște mai bine. Este necesar, credem, ca în afara vizitelor factorilor de răspundere, a miniștrilor de resort, cît mai mulți reprezentanți de întreprinderi italiene să vină în România și cît mai mulți factori economici din țara dv. să vină în Italia. Trebuie, altfel spus, creată o permanentă și largă „stare de contact" între economiile noastre. Posibilități avem, bune intenții avem, asupra metodelor de accelerare a comerțului avem un consens, nu ne rămîne decît să concretizăm favorabil aceste premise.

CORNEL BURTICĂ

ministrul comerțului exterior al Republicii Socialiste România

RELAȚII ECONOMICE ÎN CONTINUĂ EXTINDERE

— Recent v-ați întors din călătoria efectuată în Iran și Irak. Ce ne puteți spune despre obiectivele și cadrul acestor vizite ?

— Este binecunoscut faptul că România înțelege să-și dezvolte legăturile economice cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică. În acest cadru, al continuei adînciri și diversificări a relațiilor noastre comerciale cu alte țări, vizitele reprezentanților vieții noastre economice reprezintă un element deosebit de important. Contactele directe permit o mai bună cunoaștere reciprocă, o analizare amănunțită a stadiului actual și a perspectivelor ce se deschid în fața cooperării și colaborării economice cu alte țări. Vizita mea în Iran și Irak se înscrie tocmai în acest context.

Vizita în Iran a avut loc cu ocazia lucrărilor sesiunii a șaptea a Comisiei mixte româno-iraniene de cooperare economică și tehnică. Lucrările acestei sesiuni s-au desfășurat la Teheran între 24 și 29 septembrie 1971.

În Irak am fost invitat să particip la deschiderea celei de-a opta ediții a Tîrgului internațional de la Bagdad, în cadrul căruia țara noastră a fost prezentă cu exponate a 19 întreprinderi de export.

— Cum apreciați rezultatele întîlnirilor cu factorii de răspundere din Iran ?

— În Iran am fost primit de Maiestatea Sa Imperială, Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, de excelența sa primul ministru Amir Abbas Hoveyda, și am purtat convorbiri cu ministrul economiei, dl Hushang Ansari, precum și cu o serie de factori de răspundere ai vieții economice iraniene printre care dl Manouchehr Egbal — președintele N.I.O.C. (Compania Națională Iraniană a Petrolului), dl Mohammed San — ministrul de interne, Taher Ziai — președintele Camerei de Comerț, dl Khadadad Farmanfarmaian — directorul Organizației de Plan.

Țin să remarc faptul că atmosfera în care s-au desfășurat întîlnirile cu personalitățile iraniene a fost deosebit de cordială și a marcat dorința reciprocă de a dezvolta, în continuare, bunele relații existente între țările și popoarele noastre.

Obiectivul esențial al vizitei mele în Iran a fost, după cum am mai spus, participarea la lucrările celei de a șaptea sesiuni a Comisiei mixte româno-iraniene de cooperare economică și tehnică.

Sesiunea a examinat modul de îndeplinire a hotărîrilor luate de sesiunea anterioară și a oferit prilejul de a se constata că

schimburile comerciale bilaterale și cooperarea economică și tehnică româno-iraniană au cunoscut în cursul anului 1971 un curs ascendent. Împreună cu partea iraniană am examinat rezultatele activității depuse de subcomisiile de cooperare economică și tehnică pe ramurile construcțiilor de mașini, industriei miniere, agriculturii, industriei lemnului, industriei energetice și comerțului. În urma discuțiilor s-a putut da o apreciere pozitivă activității depuse de subcomisiile respective.

Sesiunea a abordat, în același timp, problemele privind dezvoltarea schimburilor comerciale bilaterale și a cooperării economice și tehnice în anul 1972 și în perspectivă. În această ordine de idei au fost convenite măsuri de natură să stimuleze relațiile noastre bilaterale.

— Dar despre vizita dv. în Irak ?

— După încheierea vizitei în Iran am participat, după cum am spus, la deschiderea celei de a opta ediții a Tîrgului internațional de la Bagdad. Doresc să subliniez că cele 19 întreprinderi românești de comerț exterior care au expus în cadrul pavilionului nostru au primit o apreciere pozitivă din partea specialiștilor și a publicului vizitator. Printre exponatele prezentate aș enumera : tractoare, mașini de construcții, mașini-unelte, electro-motoare, produse ale industriei chimice, ale industriei ușoare etc.

Prezența în Irak a prilejuit o serie de contacte și întîlniri cu personalități irakiene și anume : Murtadha Sa'Eed Abdul Baki — ministrul economiei, Jaha Al-Jazrawi — ministrul industriei, Saadun Hamadi — ministrul petrolului și mineralelor, Adnan Al Qassab — președintele I.N.O.C. (Compania Națională Irakiană a Petrolului), Shaban Jasem — președintele Federației Camerelor de Comerț.

Discuțiile purtate s-au desfășurat într-o atmosferă cordială și au permis un schimb larg de vederi cu privire la perspectivele de dezvoltare a relațiilor bilaterale româno-irakiene. Au fost examinate posibilitățile de cooperare în domeniul industriei petrolului și în domeniul realizării unor obiective industriale în Irak.

BREVIAR

● Cu ocazia întîlnirii de lucru, la nivelul președinților, din cadrul Comisiei mixte româno-iugoslave de colaborare economică, s-a aflat în țara noastră Dușan Gligorievici, membru al Consiliului Executiv Federal al R.S.F. Iugoslavia, președintele părții iugoslave în Comisia mixtă de colaborare economică.

● S-au încheiat, la București, lucrările celei de-a VI-a Consfătuiri a organelor de arbitraj pentru comerțul exterior din țările membre ale C.A.E.R.

● Vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Iosif Banc, a avut o întrevedere cu Ciang Iung Phil, președintele Comitetului de Stat pentru Agricultură, conducătorul delegației agricole din R.P.D. Coreeană care ne vizitează țara.

● Între 11—14 octombrie, s-au desfășurat la București lucrările celei de-a IV-a ședințe a grupului de lucru româno-ungar în domeniul comerțului interior. Cu acest prilej, au fost examinate probleme privind schimburile de sortimente de bunuri de larg consum și colaborarea tehnico-științifică dintre ministerele de resort din cele două țări.

● Primul ministru al Landului Hesa din R.F. a Germaniei, Albert Osswald, care se află într-o vizită în țara noastră, a purtat convorbiri cu miniștrii industriei chimice, comerțului exterior și cu reprezentanți ai ministerului turismului.

● O delegație de guvernatori din Statele Unite ale Americii, condusă de Warren Hearnes, guvernator al statului Missouri, face o vizită în țara noastră la invitația Comitetului de Stat pentru Economia și Administrația Locală.

Rubrică realizată de Radu BUDEANU

PEKIN:

EXPOZIȚIA INDUSTRIALĂ ROMÂNEASCĂ

Corespondență pentru „Lumea"

După cum se știe, la Pekin a fost organizată Expoziția industrială a Republicii Socialiste România, manifestare care aduce o contribuție importantă la cunoașterea și întărirea continuă a legăturilor multilaterale între cele două țări. Cu ocazia deschiderii expoziției, în capitala R. P. Chineze s-a aflat o delegație guvernamentală română condusă de Ioan Avram, ministrul industriei construcțiilor de mașini.

În cadrul amplu al expoziției românești sînt prezentate mașini-unelte grele, de diferite tipuri și capacități, pentru înzestrarea atelierelor-școală, a marilor ateliere și uzine, produse ale sectorului industriei electrotehnice și electronice (elemente de automatizare, radio, televizoare, motoare electrice, transformatori, aparatură de măsură și control etc.), aparatură optică, echipament minier, autoturisme, autocamioane, tractoare, mașini agricole și mașini de construcții în variante multiple, echipament petrolier, material rulant. Sectorul industriei chimice prezintă o gamă largă de fire și fibre sintetice, diferite articole și materiale plastice, lacuri și vopsele, medicamente, cauciuc, îngrășăminte chimice, substanțe chimice folosite în agricultură. Industria materialelor de construcție înfățișează vizitatorilor o gamă largă de materiale de construcții fabricate în țara noastră ca : produse ceramice, marmură, rășini expandate, reflectînd nivelul tehnic și potențialul acestui sector în țara noastră. Expoziția este completată cu machete de locomotive produse în România, hidroagregate și generatori de aburi de mare capacitate, instalații de prelucrare a minereurilor.

Pentru a afla modul cum au fost primite de publicul vizitator exponatele românești, ne-am adresat tovarășului Mircea Bădică, secretar general în Ministerul Comerțului Exterior, directorul expoziției, care ne-a spus : *„Expoziția a fost primită cu căldură și interes, atît de către masele largi de oameni ai muncii, cît și de către specialiștii și tehnicienii chinezi. Din declarațiile multor persoane oficiale și din convorbirile avute cu această ocazie, am reținut bucuria sinceră față de succesele obținute de poporul român, condus cu fermitate și pricepere de către partidul său comunist. Specialiștii chinezi se interesează de caracteristicile tehnice, performanțele și modul de funcționare a exponatelor, apreciază nivelul tehnic al produselor, se face un larg schimb de experiență, care neîndoios își va da roadele în dezvoltarea colaborării bilaterale".*

Printre personalitățile chineze care au vizitat expoziția s-a aflat și ministrul industriei constructoare de mașini nr. 1 Li Sui-cin, care ne-a declarat : *„Sîntem deosebit de bucuroși că am avut posibilitatea să vedem cu propriii ochi realizările de seamă obținute de poporul român sub conducerea partidului, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în construcția socialistă. Aceste realizări sînt obținute în domeniul industrial și agricol, în toate sectoarele de activitate. Expoziția română de la Pekin și cea chineză de la București sînt bune ocazii de a învăța unii de la alții, de a ne cunoaște mai bine. Expoziția română a trezit un viu interes. Organizăm vizitarea expoziției de către specialiști din domeniul industrial, al construcțiilor de mașini. Apreciem că vizita delegației guvernamentale române, condusă de tovarășul Ioan Avram, și expoziția deschisă la Pekin sînt noi dovezi ale prieteniei care leagă cele două țări, prietenie ce se dezvoltă continuu. Ne bucură sincer succesele poporului român și le considerăm drept propriile noastre realizări".*

Ion GĂLĂȚEANU

Pekin, octombrie

BERLIN

O.N.U. ȘI CELE DOUĂ STATE GERMANE

În numărul său din 15 octombrie, ziarul „Neues Deutschland" a publicat memorandumul Consiliului de Miniștri al R. D. Germane, care a fost comunicat celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. și, pe cale diplomatică, unui număr de peste o sută de state membre ale Organizației Națiunilor Unite, secretarului general al acesteia, precum și unor înalte oficialități ale organizațiilor internaționale.

În memorandum se fundamentează necesitatea admiterii R.D.G. în O.N.U., ca membru cu drepturi egale, și a stabilirii de relații diplomatice normale între Republica Democrată Germană și alte state. Referindu-se la aceasta, cotidianul menționează că la actuala sesiune a Adunării Generale, un mare număr de vorbitori au relevat necesitatea admiterii celor două state germane în Organizația Națiunilor Unite.

În memorandumul Consiliului de Miniștri se arată că există unele încercări de a se nesocoti dreptul legitim al R.D.G. la statutul de membru al Organizației Națiunilor Unite, încercări pentru a căror justificare — arată documentul — se stabilește o corelație între normalizarea relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G., pe de o parte, și relațiile R.D.G. cu alte state, precum și admiterea sa la O.N.U., pe de altă parte. În această privință, subliniază memorandumul, guvernul R.D.G. relevă principiul recunoscut în mod general și confirmat în repetate rînduri de practica statelor, că statutul de membru în O.N.U. al unui stat și caracterul și amploarea relațiilor sale cu un alt stat sînt două probleme principial diferite, care nu pot fi puse în dependență una de cealaltă și care nu își aduc reciproc prejudicii.

În încheiere, în memorandum se arată că admiterea R.D.G. și a R.F.G. în O.N.U. ar asigura o destindere considerabilă a situației din Europa și ar contribui, totodată, la dezvoltarea colaborării. Organizațiile internaționale din întreaga lume se pot consacra și mai bine sarcinilor lor atunci cînd pornesc, în probleme privind acordarea statutului de membru, de la principiile Cartei O.N.U. și în special de la principiul egalității suverane.

Abordînd problema admiterii în O.N.U. a celor două state germane, R. D. Germană și R. F. a Germaniei, ministrul de externe al R.D.G., Otto Winzer, declara, printre altele, într-un interviu acordat recent televiziunii R.D.G., că în cei 25 de ani ai istoriei O.N.U., nu a existat nici o sesiune a Adunării Generale în care să se dezbată problemele admiterii în Organizația Națiunilor Unite, atît a R.D.G. cît și a R.F.G., cu aceeași intensitate și cu o putere de convingere ca acelea care s-au desprins din actuala sesiune a Adunării Generale. Subliniind că în organizațiile specializate ale Organizației Națiunilor Unite se observă o tendință crescîndă în favoarea primirii Republicii Democrate Germane în O.N.U., ministrul de externe al R.D.G. conchidea : „Putem deci ca, pe baza actualelor dezbateri din Adunarea Generală a O.N.U. și a acestor procese de dezvoltare care se pot constata în general, să afirmăm că în viitoarea perioadă legislativă a Camerei Populare, R.D.G. va ocupa locul care îi revine în cadrul O.N.U. și va fi membră a comunității internaționale a statelor".

Ilie OLTEANU

FOTOCRONICA

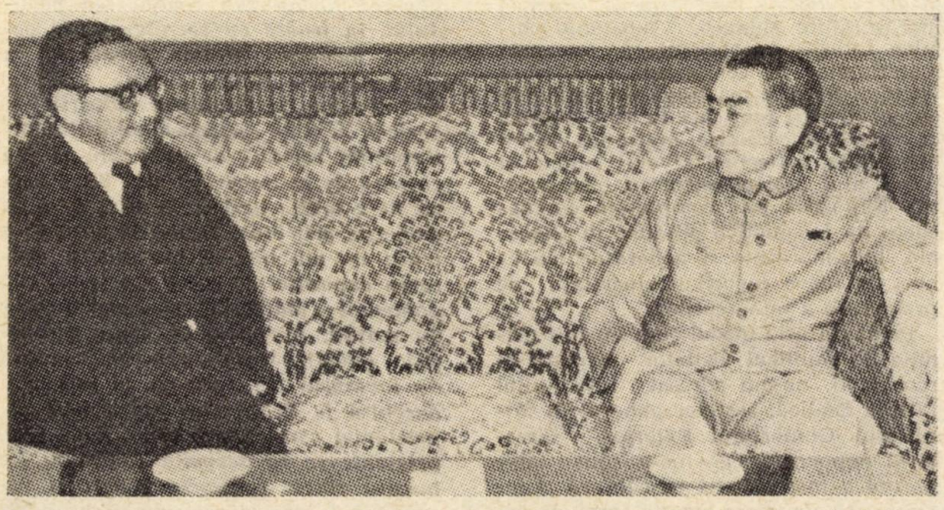

După cum s-a mai anunțat, la Pekin au loc discuții între oficialități ale R.P. Chineze și Henry Kissinger, consilier al președintelui S.U.A., privind aspecte ale vizitei pe care Richard Nixon urmează s-o efectueze în R.P. Chineză. În imagine : convorbire între premierul Ciu En-lai și Henry Kissinger cu prilejul călătoriei anterioare la Pekin a consilierului prezidențial

LONDRA

ȘI ACUM, PARLAMENTUL...

Observatorii politici sînt cvasi unanimi în relevarea faptului că atmosfera celei de-a 89-a conferințe conservatoare, care s-a încheiat sîmbătă la Brighton după patru zile de dezbateri, a fost total diferită de cea a conferinței de anul trecut. Atunci, la Blackpool, în atmosfera de euforie provocată de nescontata victorie în alegerile generale, premierul Edward Heath, declarînd că ceea ce urmărește este „schimbarea deliberată, bine gîndită a acelor politici care s-au dovedit lipsite de valoare sau perimate", expunea principalele puncte ale programului „revoluției liniștite și complete" : rezolvarea problemei intrării Marii Britanii în Piața comună, iar pe plan intern stăvilirea creșterii prețurilor și limitarea dreptului la grevă, măsuri conforme principiului conservatorilor : „mai puțină guvernare, dar o guvernare mai bună". Rezultatele de pînă acum ale aplicării acestui program (persistența inflației, creșterea costului vieții, șomajul care a cuprins patru la sută din forța de muncă a țării etc), au făcut ca atmosfera actualei conferințe să fie mai puțin optimistă, mai ales avînd în vedere perspectivele pentru viitor : impopularitatea politicii economice și sociale a guvernului, considerat de către „New Statesman" ca cel mai de dreapta guvern conservator de după război, avansul laburist evident chiar și fără sondaje de opinie, ar putea afecta rezultatele alegerilor municipale și provoca pierderi de locuri în alegerile parțiale. La toate

acestea adăugîndu-se incertitudinile şi tensiunea provocate de situaţia din Irlanda de Nord şi de problema aderării la Piaţa comună. Prima zi a conferinţei a fost dedicată acestor două probleme, care preocupă cel mai mult azi opinia publică britanică. Reţinînd un singur amendament critic la moţiunea oficială care recomanda susţinerea totală a politicii guvernamentale în problema aderării şi cerînd prin premierul Heath conferinţei o majoritate cît mai concludentă în favoarea intrării în C.E.E., guvernul a ţinut să-şi asigure un scrutin elocvent. Ceea ce s-a şi concretizat în proporţia de 8 : 1 (2 474 pentru şi 324 contra) a voturilor în favoarea aderării Marii Britanii la Piaţa comună. Dar, deşi dezbaterea „europeană" a fost calmă, majoritatea raliindu-se în jurul poziţiei lui Heath, ostilitatea unor membri marcanţi ai partidului, în frunte cu Enoch Powell, poate duce — se afirmă în cercurile informate — la formarea în Parlament a unui grup de opoziţie conservator care să cuprindă între 10 şi 15 membri. Principalele argumente împotriva aderării au fost ştirbirea independenţei ţării (Enoch Powell) şi sistemul de preţuri comunitar caracterizat drept costisitor şi ineficient (Derek Walker-Smith). O ştire recentă anunţa demisia unui important membru al guvernului conservator, deputatul Jasper More, şi alăturarea sa la grupul conservator condus de Powell. Va spori oare această demisie potenţialul opoziţiei din propriul partid al premierului ? Dezbaterile din Parlament o vor arăta în curînd.

Cealaltă problemă principală a conferinţei a fost criza politică din Irlanda de Nord, criză care din punct de vedere financiar costă Marea Britanie cam tot atît cît o costă intrarea în Piaţa comună. Aşa cum prevedeau observatorii, conferinţa nu a fost în măsură să ofere soluţii de aplanare a conflictului din Ulster. Moţiunea adoptată, condamnînd violenţa, exprimă sprijinul în favoarea politicii oficiale a guvernului şi reia ideea că nu se poate ajunge la o soluţie politică atîta timp cît ceea ce guvernul denumeşte „teroriştii de orice fel" vor fi liberi să acţioneze. Atît ministrul de interne Reginald Maudling cît şi premierul Edward Heath au declarat că Ulsterul face parte din Marea Britanie şi că retragerea trupelor britanice ar duce la izbucnirea unui război civil. Ideea exprimată că iniţiativele politice trebuie dublate de o securitate îmbunătăţită — se exclud astfel aprioric posibilitatea renunţării la măsura internării preventive în lagăre şi implicit posibilitatea colaborării cu Partidul laburist de opoziţie din Ulster — a fost pusă în practică, prin trimiterea în Irlanda de Nord a încă trei batalioane care vor face ca numărul de soldaţi britanici să se ridice la 14 000. Însă, aşa cum scrie „The Observer", „fără îndoială, restaurarea ordinei este una din priorităţile indiscutabile, iar dacă istoria utimilor doi ani demonstrează ceva, este tocmai faptul că numai soldaţii nu pot aduce pacea", remarcă reconfirmată de ultimele incidente, soldate cu moartea a doi militari britanici şi operarea de noi arestări.

Dacă în aceste două probleme participanţii la conferinţă s-au declarat în majoritate satisfăcuţi de politica guvernului, nu tot astfel au stat lucrurile în privinţa politicii guvernamentale pe

BRIGHTON
În sala conferinţei conservatorilor

plan economic. Numeroase voci şi-au exprimat neliniştea în legătură cu eşecul cabinetului conservator în încercarea de a curma inflaţia şi de a ştăvili şomajul, situaţie apreciată a avea efecte defavorabile asupra bazei electorale a partidului. Au fost remarcate eforturile ministrului de finanţe Anthony Barber de a risipi aceste temeri prin optimismul cu care a înfăţişat perspectivele economice ale ţării : majoritatea datoriilor contractate în trecut de guvernul laburist (datoria externă oficială suplimentară pe termen scurt şi mijlociu era de 1,5 miliarde lire) au fost plătite, rezervele în valută sînt mari şi lira este puternică. În concepţia guvernului conservator, consecinţa diverselor măsuri în domeniile bugetare şi fiscale, ca micşorarea taxelor şi dobînzilor la credite şi reducerea taxelor de vînzare-cumpărare, ar trebui să fie o apropiată relansare a economiei, care ar permite transformarea şomajului şi inflaţiei în fenomene pasagere. Guvernul consideră că un rol important în această relansare îl va avea intrarea în Piaţa comună. Conferinţa a acceptat această garanţie şi a votat în majoritate o moţiune prin care proclamă aderiunea sa la politica economică guvernamentală. Guvernul a promis de asemenea introducerea în viitorul apropiat a unei legislaţii privind reforma guvernării locale, problema locuinţelor şi problema învăţămîntului. A apărut straniu observatorilor apelul adresat organizaţiilor muncitoreşti pentru sprijinirea luptei împotriva inflaţiei şi şomajului, ştiindu-se că tocmai muncitorii sînt clasa cea mai lovită şi în primul rînd lovită de şomaj şi inflaţie.

Clarificîndu-şi aşadar poziţiile la conferinţele ţinute la Brighton, laburiştii şi conservatorii intră în marea dezbatere parlamentară ce urmează să culmineze cu votul din 28 octombrie asupra aderării la Piaţa comună. Aflîndu-se în posesia principalelor date privind poziţia celor două partide faţă de problemele ce confruntă azi Marea Britanie, observatorii şi comentatorii politici au trecut la febrile calcule, încercînd să desprindă din raportul de forţe pe plan parlamentar deznodămîntul disputei în jurul C.E.E.

După cum se ştie, conservatorii deţin în Camera Comunelor o majoritate

COLABORAREA SOVIETO-CANADIANĂ

Vizita în Canada a primului ministru al Uniunii Sovietice, Alexei Kosîghin, se situează pe linia lărgirii şi adîncirii consultărilor reciproce între cele două guverne asupra unui cerc larg de probleme, linie precizată în Protocolul încheiat la Moscova cu prilejul vizitei în U.R.S.S. a premierului canadian. Referindu-se la direcţia de dezvoltare a relaţiilor sovieto-canadiene, observatori politici din ambele ţări sînt de acord în a o aprecia drept pozitivă, specificînd în acest sens progresele în evoluţia schimburilor de mărfuri industriale, a contactelor dintre factori responsabili în domeniul comerţului etc. Aspectul larg al problemelor privind dezvoltarea relaţiilor dintre U.R.S.S. şi Canada a constituit, în principal, după cum menţionează agenţia T.A.S.S., şi obiectul convorbirilor recente dintre Alexei Kosîghin şi Pierre Elliott Trudeau.

În acest context, premierul canadian menţiona, în toastul rostit la dineul oferit în cinstea înaltului oaspete sovietic, că actualele convorbiri canadiano-sovietice vor scoate la iveală idei fructuoase. Dar ideile, ca şi seminţele — a adăugat P.E. Trudeau — au nevoie de un mediu favorabil pentru a se dezvolta, iar în cazul de faţă acest mediu îl constituie încrederea. Premierul canadian şi-a exprimat convingerea că discuţiile asupra problemelor de interes comun pot contribui la crearea unui climat de încredere şi că U.R.S.S. şi Canada sînt angajate în prezent pe o cale care va favoriza dezvoltarea unor astfel de raporturi. Canada şi canadienii — a spus premierul canadian — doresc foarte mult să fie capabili să privească spre nord, aşa cum atît de mult timp au privit spre sud, şi să-şi găsească prieteni în toate direcţiile.

Răspunzînd, Alexei Kosîghin a apreciat colaborarea sovieto-canadiană în soluţionarea unei serii de probleme internaţionale, exprimîndu-şi speranţa că ea se va dezvolta şi pe viitor, în scopul însănătoşirii climatului politic internaţional. Referindu-se la politica externă a U.R.S.S., vorbitorul a relevat că lumea contemporană nu trebuie să fie o arenă de dominaţie, de rivalităţi şi tranzacţii între cîteva dintre cele mai mari puteri. Uniunea Sovietică, a declarat el, respinge o asemenea politică. Firească, marilor state le revine o răspundere mare pentru menţinerea păcii. Dar aceasta, a adăugat A. Kosîghin, nu are nimic comun cu pretenţia cuiva la o situaţie excepţională în problemele internaţionale. Aceste probleme trebuie să fie soluţionate ţinîndu-se seama de drepturile legitime ale tuturor ţărilor interesate — şi mari, şi mijlocii, şi mici.

I. N.

absolută de 27 de voturi Chiar dacă această majoritate va fi consolidată, ajungînd la 100 de voturi prin adăugarea celor 70 de deputaţi laburişti şi liberali care se presupune că vor sprijini poziţia guvernului — deşi după ultimele calcule doar 50 de deputaţi laburişti ar fi dispuşi să facă acest lucru — şansele partidului aflat la putere sînt handicapate tocmai de faptul că sînt condiţionate de voturile grupului „rebel" din opoziţie şi de numărul „rebelilor" din propriile sale rînduri. Contrar aşteptărilor observatorilor politici, premierul Heath, renunţînd la apelul la solidaritatea de partid, a decis să permită deputaţilor din propriul partid să voteze liber. Se apreciază că această tactică a fost adoptată pentru a încuraja un număr cît mai mare de „rebeli" laburişti să voteze în favoarea aderării. Guvernul conservator şi-a luat oricum măsuri de prevedere. Astfel, textul moţiunii cu privire la aderarea Marii Britanii la C.E.E., depus marţi în Camera Comunelor, este redactat astfel încît evită riscul ca un eventual eşec la 28 octombrie să echivaleze cu un vot de neîncredere acordat guvernului de către Parlament.

Vrînd parcă să confirme ceea ce „Le Monde" definea drept „dilema partidului laburist" (vezi rubrica „Puncte de vedere" din acest număr), adică dificultatea alegerii între refacerea unităţii partidului prin adoptarea unui program care să satisfacă „baza", corpul electoral, dar comportînd riscul unei instalări mai îndelungate în opoziţie, pe de o parte, şi rolul de partid de guvernămînt, cu preţul unor concesii asupra principiilor, pe de altă parte, „cabinetul din umbră" laburist, încercînd să evite o slăbire a unităţii, caută, după cum se anunţă, o soluţie de compromis. Aceasta s-ar materializa prin adăugarea la rezoluţia adoptată miercurea trecută (şi care recomanda grupului parlamentar laburist să voteze împotriva aderării, rezoluţie însuşită recent cu o majoritate de 40 de voturi de grupul parlamentar) a unui amendament care va preciza că intrarea în Piaţa comună, deşi prezintă avantaje, nu va fi votată de laburişti atîta timp cît conservatorii vor fi la putere. Avînd în vedere deosebirile de vederi şi poziţii, precum şi implicaţiile politice, economice şi sociale ale aderării, cu consecinţele lor asupra vieţii politice britanice, mulţi comentatori sînt de părere că, chiar în cazul adoptării de către Parlament, ceea ce este probabil, a hotărîrii privind aderarea, prin aceasta nu se va pune capăt, ci se va accentua controversa care durează de mai bine de 10 ani.

Premierul Heath încheia conferinţa conservatorilor declarînd că „ieşirea din izolarea care genera perspective sumbre" într-un moment în care în lume se iau hotărîri politice şi economice majore, oferă Marii Britanii şansa unui nou rol într-o lume nouă. Dar chestiunea reală, după părerea ministrului de interne Maudling, este dacă într-adevăr Marea Britanie va avea curajul să-şi asume riscul acestui nou rol.

În aşteptarea rezultatului dezbaterilor parlamentare — ele au început luni — ziarele se grăbesc să publice ultimele date privind atitudinea populaţiei engleze faţă de C.E.E. Astfel, rezultatele unui sondaj Gallup, publicate săptămîna trecută, arată că 51 la sută din britanici se opun aderării, 27 la sută o aprobă, iar restul sînt indecişi. Observatorii apreciază că dificultăţile previzibile pentru lunile viitoare în obţinerea majorităţii pentru aprobarea legislaţiei decurgînd din actul politic al intrării Marii Britanii în Comunitatea Europeană, vor deveni mai mari atunci cînd vor fi examinate în detaliu condiţiile concrete şi costul aderării.

Dorin SUCIU

WASHINGTON

CONSTATAREA UNUI EŞEC

La 13 octombrie s-a încheiat „prima fază" a programului economic de combatere a inflaţiei, instituit cu trei luni în urmă. Preşedintele Nixon a făcut cunoscute coordonatele celei de a doua faze. Spre deosebire de prima, aceasta nu are o durată dinainte fixată. Ea va ţine, a precizat ministrul finanţelor, John Connally, pînă cînd se va aprecia să „s-a pus capăt psihologiei inflaţioniste" ceea ce înseamnă, de fapt, că poate să continue oricît, eventual, apreciază unii observatori, pînă la viitoarele alegeri prezidenţiale.

Spaţiul nu ne permite să prezentăm amănunţit caracteristicile acestei noi faze. Ele sînt, de altfel, încă în curs de ajustare, Administraţia fiind pusă în situaţia de a modifica unele dispoziţiuni iniţiale pentru a atenua opoziţia tuturor factorilor pe a căror colaborare contează. Esenţial este că guvernul american a ajuns la concluzia că filozofia economică şi politica economică după care s-a ghidat pînă acum au devenit necorespunză-

VETERINARUL, CANCEROŞII ŞI RĂZBOIUL ATOMIC

Cum se pot studia experimental efectele expunerii organismului uman la o doză masivă de radiaţii in cazul unui eventual război atomic ? Considerînd insuficiente concluziile observaţiilor asupra victimelor bombardamentelor de la Hiroshima şi Nagasaki (ceea ce îl interesează în primul rînd este influenţa radiaţiilor atomice asupra combativităţii soldaţilor pe cîmpul de luptă), Pentagonul a ales următoarea metodă : iradierea întregului organism al unor bolnavi de cancer aflaţi într-un stadiu înaintat al bolii.

Cinica experienţă continuă în secret de 11 ani în baza unui contract între Pentagon şi universitatea din Cincinnati. În acest răstimp au fost folosiţi drept cobai 111 bolnavi, operaţiunea costînd 850 000 de dolari şi fiind condusă de un veterinar, lt. col. John Cable. Se fac, paralel, şi studii pe animale, dar, după cum au declarat conducătorii experimentului, datele obţinute nu pot fi aplicate direct oamenilor. „Avem răspunderea de a stabili capacitatea unui militar de a funcţiona într-un mediu nuclear", afirmă medicul veterinar. Pentru aceasta, se studiază efectele radiaţiilor asupra celulelor sîngelui pacienţilor, a cromozomilor lor, a proceselor metabolice şi a funcţionării creierului bolnavilor.

Cum au fost recrutaţi aceşti cobai ? Au fost aleşi dintre pacienţii săraci de la spitalul general din Cincinnati, fiind cu toţii oameni lăra carte (maximum şase ani de şcoală) şi cu o inteligenţă sub medie. Li s-a cerut consimţămîntul pentru o operaţiune al cărei sens nu era în măsură să-l înţeleagă, spunîndu-li-se că ea ar putea să le reducă mărimea tumorilor şi durerile. Ceea ce este cu totul şi cu totul neadevărat. „Noi nu plătim pentru tratament. Noi plătim pentru anumite studii destinate să măsoare efectele radiaţiilor asupra organismului uman", a declarat dr. J. Northrop, una dintre oficialităţile Pentagonului care răspund de întreaga acţiune. Iradierea întregului corp nu reprezintă o formă de tratament, decît într-un număr foarte restrîns de cazuri (leucemie, maladia Hodgkins). Ea provoacă bolnavilor suferinţe inutile şi le distruge globulele albe, reducîndu-le rezistenţa la infecţii. Dr. Eugene Saenger, directorul proiectului, a adăugat că s-a constatat „o slăbire temporară a facultăţilor cognitive ale pacientului între a patra şi a 11-a zi după tratament". „Nu cunosc pe nimeni care să aplice această iradiere a întregului corp ca măsură terapeutică. Ea se apropie de ceea ce se întîmplă într-un accident atomic", a declarat presei radiologul Seymour Hopfman, specialist în tratamentul cancerului. Nu se poate afirma nici măcar că aceste chinuitoare experienţe ar contribui la progresele luptei împotriva cancerului, obiectivul urmărit fiind cu totul altul.

Aflînd despre cutremurătoarea experienţă comandată de Pentagon, senatorul Edward Kennedy i-a scris secretarului apărării Melvin Laird, pentru a protesta împotriva acestei folosiri abuzive a trupului unor oameni grav bolnavi şi în imposibilitate de a-şi apăra drepturile. Vor urma audieri într-un subcomitet senatorial. Experţii militari au şi început să-şi apere, prin presă „dreptul" de a proceda la asemenea experienţe. Chiar dacă ele vor fi interzise pe viitor (ceea ce nu e de loc sigur) suferinţele victimelor de pînă acum sînt cu totul şi cu totul ireparabile. Anumite cercuri militariste au făcut din nou dovada unei lipse totale de scrupule şi unui cinism fără limite.

F. A.